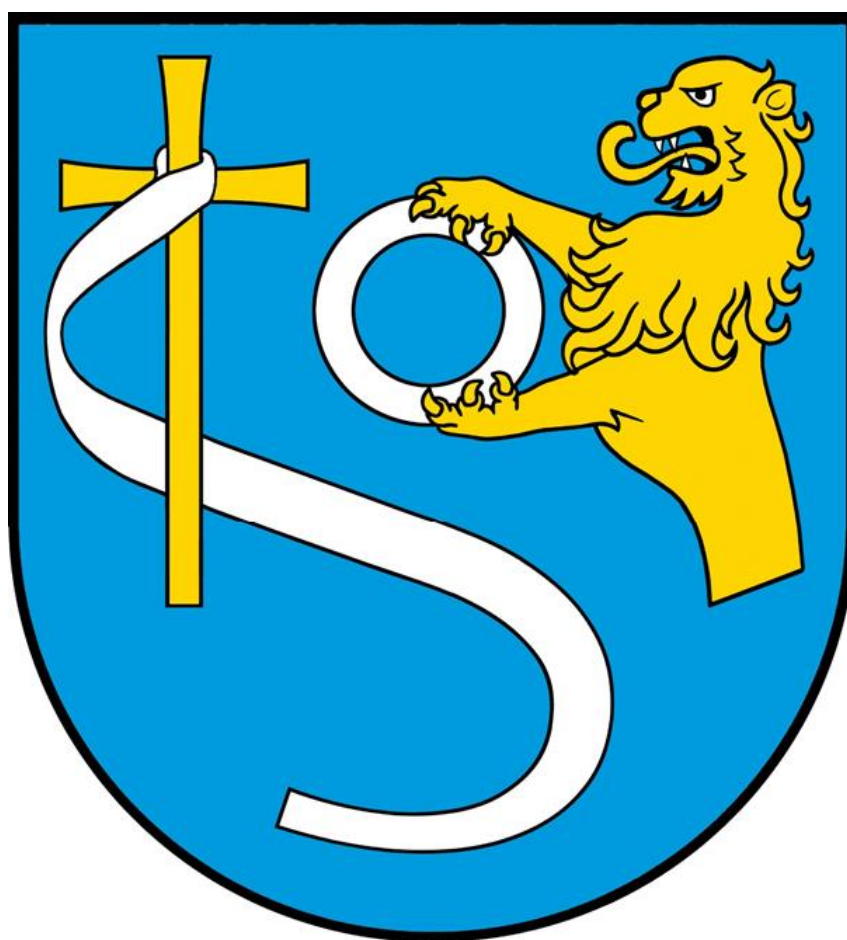

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

**SPORZĄDZONA NA POTRZEBY
MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY GOŁYMIN-OŚRODEK
W GRANICACH ADMINISTRACYJNYCH GMINY
GOŁYMIN-OŚRODEK**

Gołymin-Ośrodek, październik 2024
aktualizacja – grudzień 2024

Autorzy opracowania:

mgr **Dorota Siwek**

1. Informacje ogólne	5
1.1. Cel i przedmiot prognozy	5
1.2. Podstawa opracowania	5
1.3. Zakres merytoryczny prognozy	5
1.4. Zakres przestrzenny	7
1.5. Metodyka i materiały źródłowe	12
1.6. Informacje o zawartości projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego ze szczególnym uwzględnieniem zawartych w nim celów.....	13
1.7. Powiązanie projektu miejscowego planu z innymi dokumentami	15
2. Stan środowiska przyrodniczego	18
3. Formy ochrony przyrody na terenie gminy	30
4. Jakość środowiska przyrodniczego i jego zagrożenia	32
4.1. Jakość środowiska przyrodniczego	32
4.2. Zagrożenia środowiska przyrodniczego	41
5. Ocena potencjalnych zmian w środowisku w przypadku braku realizacji projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	45
6. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	46
7. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów chronionych	47
8. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym	47
9. Przewidywane skutki wpływu realizacji ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na środowisko przyrodnicze	48
9.1. Cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru	49
9.2. Pozostałe formy ochrony przyrody	50
9.3. Różnorodność biologiczna oraz fauna i flora	50
9.4. Warunki życia ludności.....	52
9.5. Wody powierzchniowe i podziemne	53
9.6. Powietrze atmosferyczne	55
9.7. Klimat akustyczny	56
9.8. Powierzchnia ziemi	57
9.9. Zasoby naturalne	59
9.10. Krajobraz	59
9.11. Warunki klimatyczne	60
9.12. Dobra kultury i zabytki.....	60

9.13. Dobra materialne	60
9.14. Syntetyczne zestawienie wpływu realizacji ustaleń projektu planu na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego wraz z określeniem ich charakteru	60
10. Propozycja rozwiązań alternatywnych w stosunku do tych, zawartych w projekcie planu	64
11. Propozycja rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych zjawisk oddziałujących na środowisko, w tym na obszary Natura 2000, wynikających z realizacji ustaleń projektu planu	64
12. Propozycja metod analizy skutków realizacji ustaleń planu oraz częstotliwość jej przeprowadzania	66
13. Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.....	67
14. Streszczenie.....	67

1. Informacje ogólne

1.1. Cel i przedmiot prognozy

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko sporządzona na potrzeby projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Gołymin-Ośrodek w granicach administracyjnych gminy Gołymin-Ośrodek. Projekt ten został opracowany na podstawie Uchwały Rady Gminy Gołymin-Ośrodek nr LX/368/2023 z dnia 23 listopada 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Gołymin-Ośrodek w granicach administracyjnych gminy Gołymin-Ośrodek.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego ma służyć identyfikacji przewidywanych zmian, jakie może przynieść realizacja ustaleń tego prawa miejscowego na poszczególne komponenty środowiska. Prognoza określa również rodzaje mogących pojawić się, w wyniku realizacji ustaleń projektu planu, uciążliwości, które mogą mieć wpływ na zmianę warunków życia mieszkańców i użytkowników tego obszaru.

Podkreślić należy, iż prognoza oddziaływania na środowisko nie rozstrzyga o słuszności realizacji przewidzianych w planie miejscowym zamierzeń inwestycyjnych, przedstawia jedynie prawdopodobny wpływ tych ustaleń na środowisko przyrodnicze.

1.2. Podstawa opracowania

Prognoza oddziaływania na środowisko skutków ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego została opracowana w związku z uchwałą nr LX/368/2023 Rady Gminy Gołymin-Ośrodek z dnia 23 listopada 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Gołymin-Ośrodek w granicach administracyjnych gminy Gołymin-Ośrodek, na podstawie aktów prawnych:

- ustawa z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;
- ustawa z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

1.3. Zakres merytoryczny prognozy

Zakres merytoryczny prognozy oddziaływania na środowisko został określony zgodnie z art. 51 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko a także uzgodnień dokonanych z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie i Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Ciechanowie.

Prognoza powinna:

1) zawierać:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,

- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
- f) oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów - kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy,
- g) datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów - imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów;

2) określać, analizować i oceniać:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi,
 - krajobraz,
 - klimat,
 - zasoby naturalne,
 - zabytki,
 - dobra materialne
- z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

3) przedstawiać:

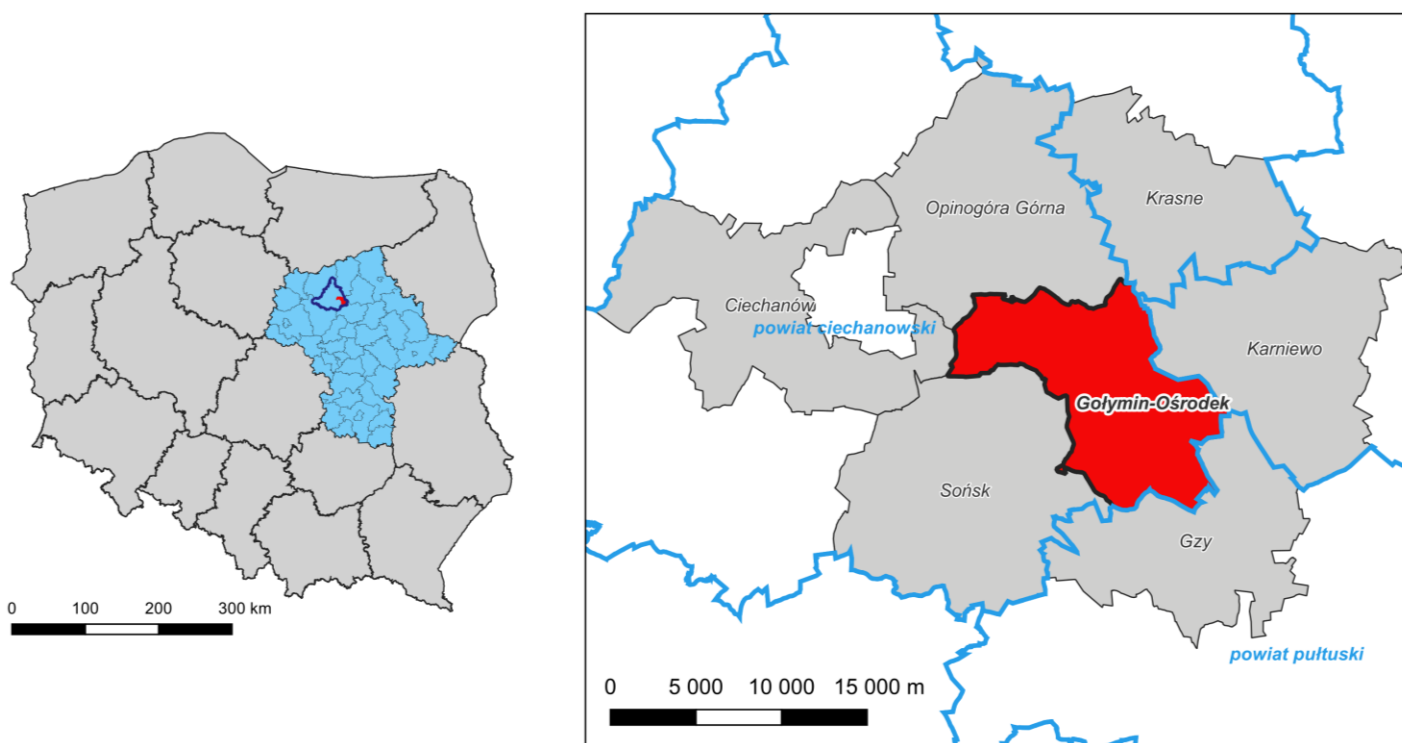
a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,

b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru - rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

1.4. Zakres przestrzenny

Gołymin-Ośrodek jest gminą położoną w północnej części województwa mazowieckiego, w południowo-wschodniej części powiatu ciechanowskiego. Administracyjnie Gołymin-Ośrodek graniczy z gminami:

- Opinogóra Górna -od północy,
- Karniewo - od wschodu,
- Krasne - od wschodu,
- Gzy - od południa,
- Ciechanów [gmina wiejska] – od zachodu,
- Sońsk - od południowego-zachodu.

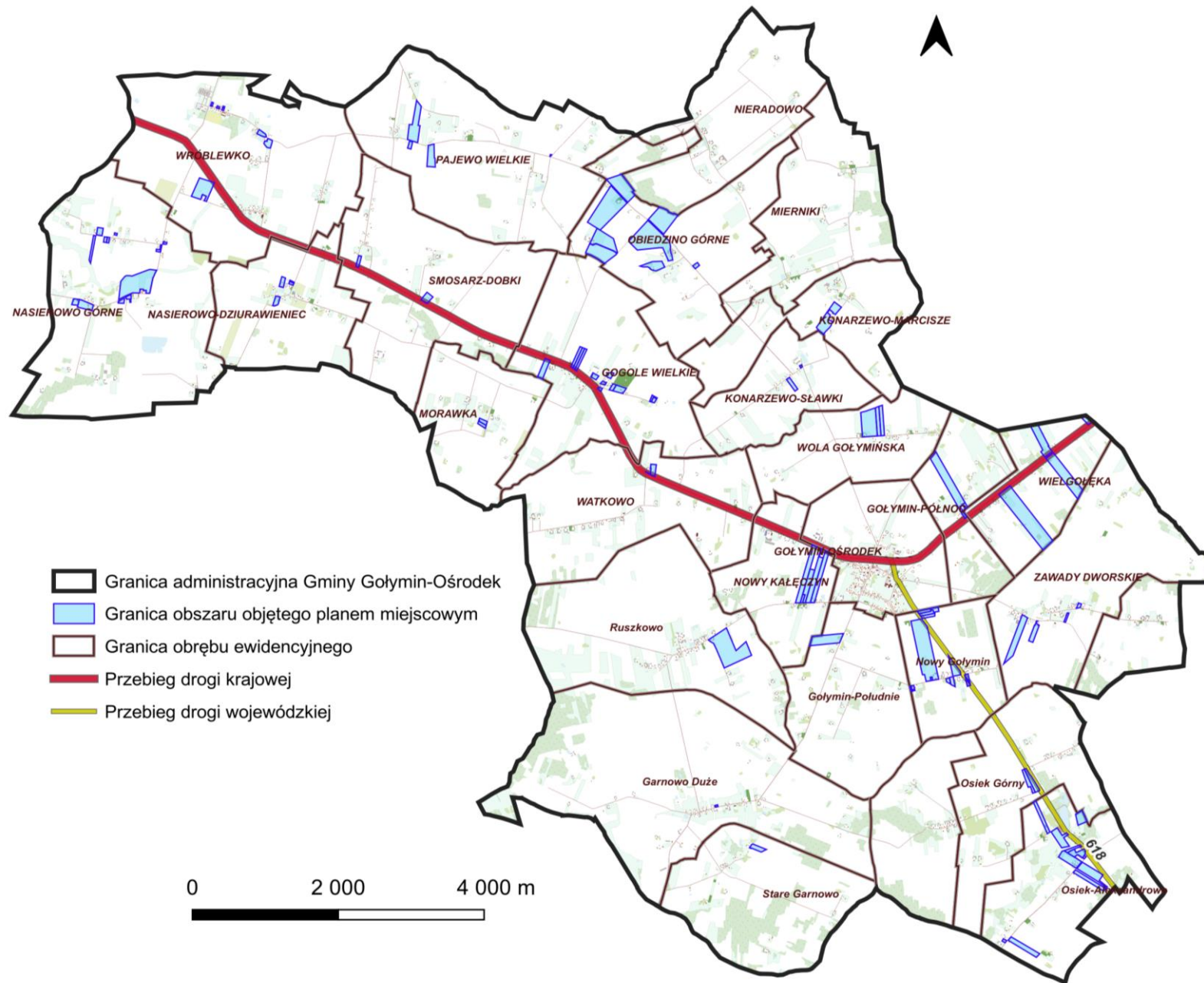

Rysunek 1. Położenie analizowanego obszaru na tle podziału administracyjnego kraju.
 Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z Państwowego Rejestru Granic.

Obszar objęty projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmuje 105 działek ewidencyjnych, znajdujących się w 23 obrębach ewidencyjnych, o łącznej powierzchni 266,3 ha:

- obręb 0001 (Garnowo Duże) - dz. nr ewid.: 126/2;
- obręb 0002 (Stare Garnowo) - dz. nr ewid.: 30;
- obręb 0003 (Gogole Wielkie) - dz. nr ewid.: 127/2, 18/1, 18/2, 18/3, 23, 31/16, 36/5, 43/1, 43/2, 46, 85, 127/1;
- obręb 0005 (Gołymin-Południe) - dz. nr ewid.: 5;
- obręb 0006 (Gołymin-Północ) - dz. nr ewid.: 8/3, 8/4;
- obręb 0007 (Konarzewo-Sławki) – dz. nr ewid.: 26, 58;
- obręb 0008 (Morawka) – dz. nr ewid.: 30/1, 30/2;
- obręb 0009 (Konarzewo-Marcisze) – dz. nr ewid.: 37/4;
- obręb 0011 (Nowy Gołymin) – dz. nr ewid.: 4/1, 4/2, 10, 13, 14, 15, 41/1, 42, 47, 49/2, 59/3, 59/4, 59/5, 59/6;
- obręb 0012 (Nowy Kałęczyn) – dz. nr ewid.: 29, 31, 32, 33/2, 34/1;
- obręb 0013 (Nasierowo-Dziurawieniec – dz. nr ewid.: 8/4, 8/5, 27, 54;
- obręb 0014 (Nasierowo Górne) – dz. nr ewid.: 34/1, 57, 63/1, 63/2, 87/1, 105/1, 112, 114/1, 130, 135/29, 135/36, 169, 170/2,;
- obręb 0016 (Obiedzino Górne) – dz. nr ewid.: 20, 23, 43/5, 50, 55, 57/4, 61/2, 69;
- obręb 0017 (Osiek-Aleksandrowo) – dz. nr ewid.: 5, 41/1, 50, 60, 61/2, 81/3, 85/2, 102/2, 104/2, 138/1, 140/3;
- obręb 0018 (Osiek Górny) – dz. nr ewid.: 16/6, 16/7;
- obręb 0020 (Pajewo Wielkie) – dz. nr ewid.: 25, 67, 80, 130;
- obręb 0021 (Ruszkowo) – dz. nr ewid.: 182/2;
- obręb 0022 (Smosarz-Dobki) – dz. nr ewid.: 28/3, 65/1;
- obręb 0023 (Watkowo) – dz. nr ewid.: 60/2;

- obręb 0024 (Wielgołęka) – dz. nr ewid.: 27, 34, 44, 57;
- obręb 0025 (Wola Gołymińska) – dz. nr ewid.: 36/1, 37/1, 37/3;
- obręb 0026 (Wróblewko) – dz. nr ewid.: 14/9, 14/13, 14/15, 14/16, 44, 51/4, 193/1;
- obręb 0027 (Zawady Dworskie) – dz. nr ewid.: 156/1, 167, 177/1, 213

Rysunek 2. Położenie obszaru objętego planem na tle Gminy Gołymin-Ośrodek
 Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDOT10K.

Na rozpatrywanym obszarze zdecydowanie przeważają użytki rolne, które zajmują 98% powierzchni terenu objętego planem. Dominują wśród nich grunty orne (79,7% użytków rolnych), pastwiska oraz łąki obejmują niemal 12% powierzchni terenu objętego planem. Grunty rolne zabudowane stanowią 3,6% rozpatrywanego obszaru, lasy obejmują zaledwie 0,93% jego powierzchni. Tereny zabudowane i zurbanizowane występują na obszarze stanowiącym 1,22% analizowanego terenu.

Spośród wszystkich ww. działek na 46 znajdują się zabudowania. Wśród zinwentaryzowanych budynków zdecydowaną przewagę mają te pełniące funkcje gospodarcze (obiekty inwentarskie, budynki gospodarcze, garażowe) w zabudowie zagrodowej (64% wszystkich budynków). Analizując zabudowę mieszkaniową widoczna jest przewaga budynków mieszkalnych jednorodzinnych wolnostojących (27,6% wszystkich budynków). Budynek mieszkalny wielorodzinny zinwentaryzowano jedynie w miejscowości Gogole Wielkie.

Występująca na analizowanym terenie zabudowa o funkcji mieszkaniowej zlokalizowana jest głównie wzdłuż dróg, często ma charakter rozproszony, co jest bezpośrednio związane z występowaniem budynków na dużych działkach wraz ze współistnieniem na nich upraw.

Analizując zabudowę o funkcji usługowej stwierdza się, że na rozpatrywanym terenie występują 2 sklepy w miejscowości Wróblewko, w tym jeden funkcjonuje jako wyodrębniony lokal w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej. Usługami o charakterze publicznym są: ochotnicza straż pożarna w Nasierowie Górnym, siedziba koła gospodyń wiejskich w Garnowie Dużym, świetlica wiejska w Pajewie Wielkim, świetlica wiejska w Gogolach Wielkich.

Zabudowa o funkcji produkcyjnej oraz produkcyjno-usługowej występuje w miejscowościach: Osiek-Aleksandrowo, Nasierowo Górne, Gogole Wielkie.

Obszary podlegające opracowaniu przylegają do dróg różnych kategorii: droga krajowa, droga wojewódzka, drogi powiatowe, drogi gminne, drogi wewnętrzne.

W granicach obszaru objętego przystąpieniem do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego stwierdzono występowanie:

1. obszarów i obiektów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:
 - a. wpisany do rejestru zabytków zespół folwarczny oraz park w Morawce (wpis do rejestru zabytków pod numerem A-313 z 30.08.2004),
 - b. dom ujęty w Gminnej Ewidencji Zabytków znajdujący się w Kałużynie,
 - c. stanowiska archeologiczne ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków:
 - AZP 43-64/34 (obręb Wróblewko),
 - AZP 44-63/24 (obręb Nasierowo Górne),
 - AZP 45-65/1 (obręb Osiek-Aleksandrowo),
 - AZP 45-65/2 (obręb Osiek-Aleksandrowo),
 - AZP 45-65/38 (obręb Osiek Górny);
2. obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy prawo geologiczne i górnicze:
 - a. udokumentowane złoża piasków i żwirów Osiek-Aleksandrowo I,
 - b. obszar górniczy Osiek-Aleksandrowo I,
 - c. teren górniczy Osiek-Aleksandrowo I;

3. obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy prawo lotnicze – powierzchnie ograniczające wysokość zabudowy (BRA) wokół lotniczych urządzeń naziemnych (LUN) o nr rej. A/20/2020 oraz A/26/2019;
4. obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych:
 - a. grunty rolne stanowiące użytki rolne klas I-III,
 - b. grunty leśne;
5. obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy prawo wodne - Główne Zbiorniki Wód Podziemnych o numerach 215 (Subniecka warszawska), 2151 (Subniecka warszawska-część centralna);
6. stref ochronnych od napowietrznych linii elektroenergetycznych 15kV.

1.5. Metodyka i materiały źródłowe

Punktem wyjścia do opracowania prognozy oddziaływania na środowisko było określenie zakresu i stopnia szczegółowości informacji w niej zawartych na podstawie uzgodnień z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Ciechanowie.

Prognoza oddziaływania na środowisko została opracowana na podstawie analiz stanu środowiska na badanym obszarze, które możliwe były dzięki licznym materiałom kartograficznym, opracowaniom dotyczącym środowiska przyrodniczego, dokumentom planistycznym odnoszącym się do przedmiotowego obszaru jak i szerszego zakresu przestrzennego. W trakcie prac przygotowawczych zapoznano się z uwarunkowaniami i zaleceniami wynikającymi ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gołymin-Ośrodek oraz przeznaczeniem terenów wynikającym z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących na badanym obszarze.

Analiza różnorodnych materiałów umożliwiła zdefiniowanie obecnego stanu środowiska przyrodniczego oraz określenie przewidywanych zmian, jakie mogą w nim zajść na skutek realizacji przeznaczenia terenu określonego w projekcie planu miejscowego. W prognozie określono potencjalne zagrożenia wynikające z określonej polityki przestrzennej oraz, w przypadku zidentyfikowania niekorzystnego ich wpływu na lokalne zasoby środowiska przyrodniczego starano się zaproponować działania przyczyniające się do minimalizowania niekorzystnych oddziaływań.

W trakcie powstawania prognozy oddziaływania na środowisko zastosowano metody opisowe oraz graficzne.

Materiały źródłowe:

Materiały podstawowe:

- Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Gołymin-Ośrodek w granicach administracyjnych gminy Gołymin-Ośrodek

Materiały pomocnicze:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gołymin-Ośrodek,
- Gminna Ewidencja Zabytków gminy Gołymin-Ośrodek,
- Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

- Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim, raport wojewódzki za 2022r.,
- Karty charakterystyki JCWP,
- Klasyfikacja wskaźników i grup wskaźników w jednolitych częściach wód powierzchniowych rzek i zbiorników zaporowych za rok 2021,
- Klasyfikacja wskaźników i grup wskaźników w jednolitych częściach wód powierzchniowych rzek i zbiorników zaporowych za rok 2022,
- Monitoring jakości wód podziemnych za 2019 i 2022r.,
- „Wpływ eksploatacji kruszyw naturalnych na środowisko przyrodnicze”, Jadwiga Król-Korczak, Górnictwo i Geoinżynieria, Zeszyt 4, 2005,
- Karta informacyjna złoża kopaliny stałej Osiek-Aleksandrowo I
- Dane statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego – www.stat.gov.pl,
- Mapa topograficzna w skali 1:10000,
- Baza Danych Obiektów Topograficznych (BDOT10K)
- Mapa geologiczna Polski w skali 1:50 000;
- Mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:50 000;
- Mapa sozologiczna Polski w skali 1:50 000;
- Mapa hydrograficzna Polski w skali 1:50 000;
- Mapa glebowo – rolnicza,
- Inwentaryzacja zagospodarowania gminy,
- Zdjęcia lotnicze, satelitarne – geoportal.gov.pl

1.6. Informacje o zawartości projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego ze szczególnym uwzględnieniem zawartych w nim celów

Analizowany projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego określa szczegółowe warunki i zasady zagospodarowania na wyznaczonych liniach rozgraniczających terenach o różnym przeznaczeniu:

1. teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – oznaczony symbolem MN;
2. teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej – oznaczony symbolem MNW;
3. teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej lub usług – oznaczony symbolem MNW-U;
4. teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej – oznaczony symbolem MW;
5. teren usług – oznaczony symbolem U;

6. teren usług lub produkcji przemysłowej lub składów i magazynów – oznaczony symbolem U-PP-PS;
7. teren elektrowni słonecznej lub zabudowy zagrodowej – oznaczony symbolem PEF-RZM;
8. teren górnictwa i wydobywania – oznaczony symbolem G;
9. teren drogi lokalnej – oznaczony symbolem KDL;
10. teren drogi dojazdowej – oznaczony symbolem KDD;
11. teren komunikacji drogowej wewnętrznej – oznaczony symbolem KR;
12. teren rolnictwa z zakazem zabudowy – oznaczony symbolem RN;
13. teren łąk i pastwisk – oznaczony symbolem RNL;
14. teren zabudowy związanej z rolnictwem – oznaczony symbolem RZ;
15. teren zabudowy zagrodowej – oznaczony symbolem RZM;
16. teren wód powierzchniowych śródlądowych – oznaczony symbolem WS;
17. teren lasu – oznaczony symbolem L;
18. teren zieleni urządzonej – oznaczony symbolem ZP.

Dla każdego z wyżej wymienionych terenów zostały określone szczegółowe warunki zagospodarowania, w których określono m.in. dopuszczone rodzaje zabudowy; zasady, parametry i wskaźniki zagospodarowania terenów; ustalono konieczne zakazy.

Dla całego obszaru objętego planem zostały wskazane:

- 1) przeznaczenie terenów oraz linie rozgraniczające tereny o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania;
- 2) zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego;
- 3) zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu;
- 4) zasady kształtowania krajobrazu;
- 5) zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków;
- 6) zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźniki zagospodarowania terenu, maksymalną i minimalną nadziemną intensywność zabudowy, minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej, maksymalny udział powierzchni zabudowy, maksymalną wysokość zabudowy, minimalną liczbę i sposób realizacji miejsc do parkowania, w tym miejsc przeznaczonych do parkowania pojazdów zaopatrzonych w kartę parkingową, oraz linie zabudowy i gabaryty obiektów;
- 7) granice i sposoby zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, na podstawie odrębnych przepisów, terenów górniczych;
- 8) szczegółowe zasady i warunki scalania i podziału nieruchomości objętych planem miejscowym;
- 9) szczególne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy;

- 10) zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
- 11) stawki procentowe, na podstawie których ustala się opłatę od wzrostu wartości nieruchomości w związku z uchwaleniem planu miejscowego;
- 12) granice obszarów wymagających rekultywacji;
- 13) kolorystykę obiektów budowlanych oraz pokrycie dachów;
- 14) minimalną powierzchnię nowo wydzielonych działek budowlanych.

Z powodu braku okoliczności faktycznie uzasadniających dokonanie takich ustaleń w projekcie planu nie ustalono:

- 1) zasad ochrony krajobrazów kulturowych oraz dóbr kultury współczesnej;
- 2) wymagań wynikających z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych;
- 3) obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, obszarów osuwania się mas ziemnych, krajobrazów priorytetowych określonych w audycie krajobrazowym oraz w planach zagospodarowania przestrzennego województwa;
- 4) sposobu i terminu tymczasowego zagospodarowania, urządzania i użytkowania terenów.

Przewidywane w projekcie powstającego aktu planowania przestrzennego zasady zagospodarowania będą obejmowały zarówno utrzymanie wynikających z obowiązujących planów miejscowych jak i wprowadzenie nowych przeznaczeń terenów na obszarach, które w dotychczasowym stanie prawnym nie miały możliwości na zainwestowanie (obowiązujące na terenie gminy Gołymin-Ośrodek miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego wprowadzają niewiele terenów możliwych do powstania nowego zainwestowania). Część działek, które w obecnie obowiązujących planach miejscowych przewidziane są do zainwestowania, wymaga jedynie zmiany wartości parametrów i wskaźników urbanistycznych bądź też korekty profilu funkcjonalnego.

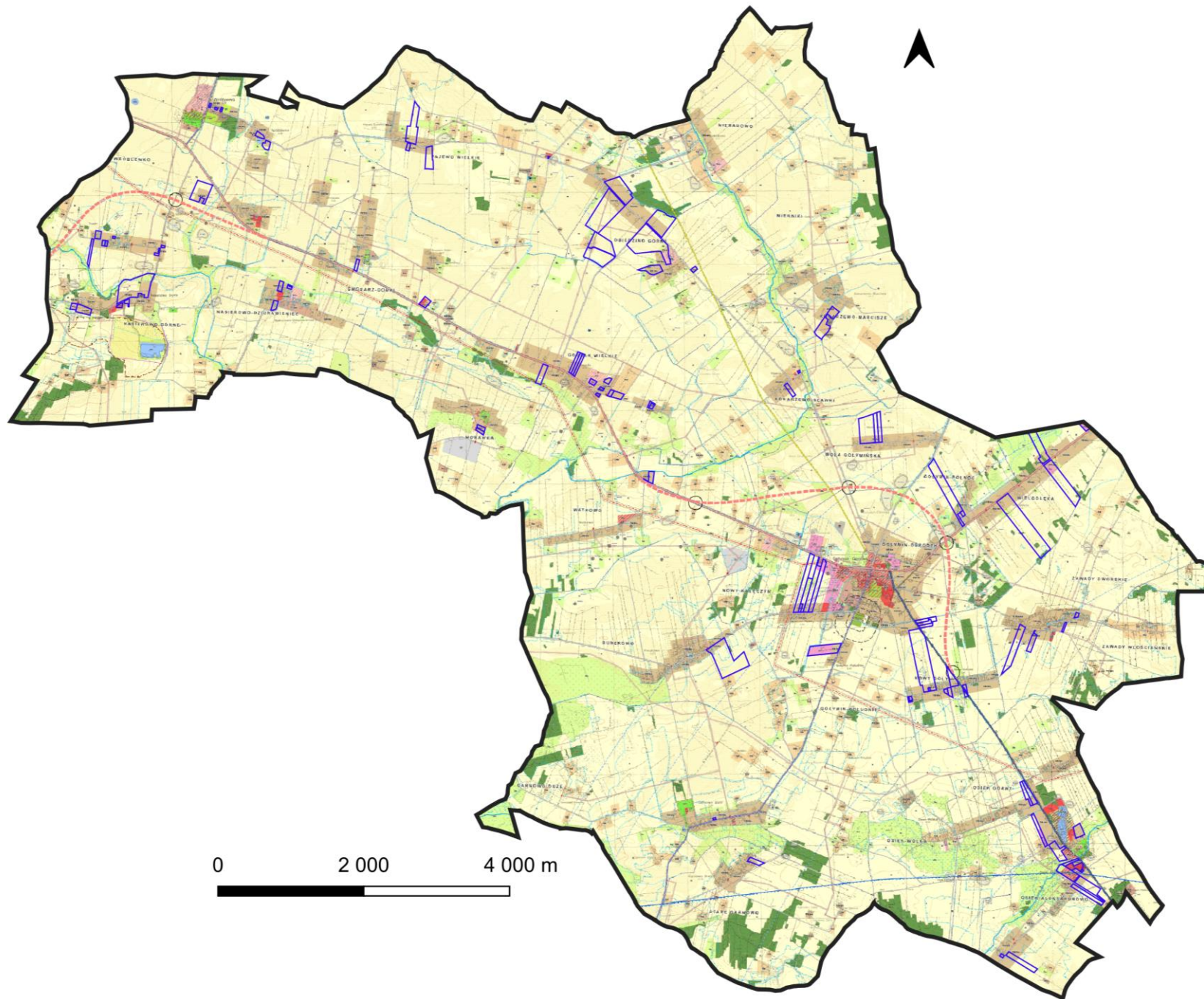
Projekt planu umożliwi rozwój zabudowy o charakterze mieszkaniowym jednorodzinny, mieszkaniowo-usługowy, adaptację istniejącej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, zabudowy zagrodowej, usługowej (w tym usług o charakterze publicznym), produkcyjnej. W projekcie planu zachowane zostały przewidziane w studium tereny otwarte: rolne, leśne oraz wody powierzchniowe śródlądowe. Projekt umożliwi rozwój komunikacji oraz systemów infrastruktury technicznej. Wskazane zostały obszary występowania złóż surowców i terenów górniczych (złoże piasków budowlanych Osiek-Aleksandrowo I).

1.7. Powiązanie projektu miejscowego planu z innymi dokumentami

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego musi być powiązany ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Dla Gminy Gołymin-Ośrodek obowiązuje studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przyjęte Uchwałą Nr VII/34/2019 Rady Gminy Gołymin-Ośrodek z dnia 27 lutego 2019 r., zmienione Zarządzeniem Zastępczym Wojewody Mazowieckiego z dnia 27 maja 2023 r. w sprawie wprowadzenia obszarów udokumentowanych złóż kopalin do studium uwarunko-

wań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gołymin-Ośrodek. Działki objęte analizowanym projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego znajdują się w następujących jednostkach wydzielonych w studium:

1. Tereny zabudowy zagrodowej i/lub mieszkaniowej jednorodzinnej z dopuszczeniem usług **RM/MN**
2. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z dopuszczeniem usług – **MN**
3. Tereny zabudowy zagrodowej z dopuszczeniem agroturystyki – **RM**
4. Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej – **MU**
5. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i/lub zabudowy wielorodzinnej z dopuszczeniem usług: – **MN/MW**
6. Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej z dopuszczeniem usług **MW**
7. Tereny zabudowy usług publicznych – **UP**
8. Tereny aktywności gospodarczej, w tym zabudowy produkcyjnej, składów i magazynów –**AG**
9. Tereny aktywności gospodarczej, w tym zabudowy produkcyjnej o charakterze rolniczym – **Agr**
10. Tereny lasów i dolesień – **ZL**
11. Tereny rolne – **R**
12. Tereny rolne z udziałem trwałych użytków zielonych – **Re**.

Rysunek 3. Położenie obszaru objętego planem na tle studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gminy Gołymin-Ośrodek
 Źródło: Opracowanie własne

Analizując zapisy zawarte w projekcie planu oraz w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gołymín-Ośródek stwierdza się, że ustalenia zawarte w projekcie planu są zgodne z zapisami zawartymi w studium.

Obszary objęte procedurą sporządzenia projektu planu miejscowego znajdują się w zasięgu obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Gołymín - Ośródek (uchwała nr XXVII/78/96 z 12.12.1996 r.)
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Gołymín - Ośródek (uchwała nr X/55/2003 z 10.12.2003 r.).

Na przestrzeni tylu lat obowiązywania planów miejscowych mieszkańcy sukcesywnie składali wnioski w sprawie zmiany obowiązujących dla poszczególnych działek zapisów planistycznych. W wyniku uznania tych wniosków za zasadne podjęta została uchwała Nr LX/368/2023 z dnia 23 listopada 2023 r. inicjująca procedurę planistyczną.

Przewidywane w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zasady zagospodarowania obejmują zarówno utrzymanie wynikających z obowiązujących planów miejscowych jak i wprowadzenie nowych przeznaczeń terenów na obszarach, które w dotychczasowym stanie prawnym nie miały możliwości na zainwestowanie (obowiązujące na terenie gminy Gołymín-Ośródek miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego wprowadzają niewiele terenów możliwych do powstania nowego zainwestowania). Część działek, które w obecnie obowiązujących planach miejscowych przewidziane są do zainwestowania, wymagało jedynie zmiany wartości parametrów i wskaźników urbanistycznych bądź też korekty profilu funkcjonalnego.

2. Stan środowiska przyrodniczego

Gmina Gołymín-Ośródek pod względem podziału fizyczno - geograficznego Polski położona jest na Wysoczyźnie Ciechanowskiej (318.64), która stanowi falistą równinę urozmaiconą ostańcami wzgórz morenowych i kemów (wys. do 157m).

Struktura przyrodnicza gminy kształtowana jest w oparciu o podstawowy podział fizjograficzny elementów środowiska na:

- wysoczyznę polodowcową charakteryzującą się podłożem zbudowanym z piasków drobnych i średnich, gliniastych i glin, I zwierciadłem wód gruntowych na głębokości powyżej 2,5 m oraz korzystnymi warunkami topoklimatycznymi,
- obniżenia terenowe towarzyszące występującym w gminie ciekom, które stanowią lokalne dolinki o niekorzystnych warunkach gruntowo-wodnych i topoklimatycznych do zabudowy.

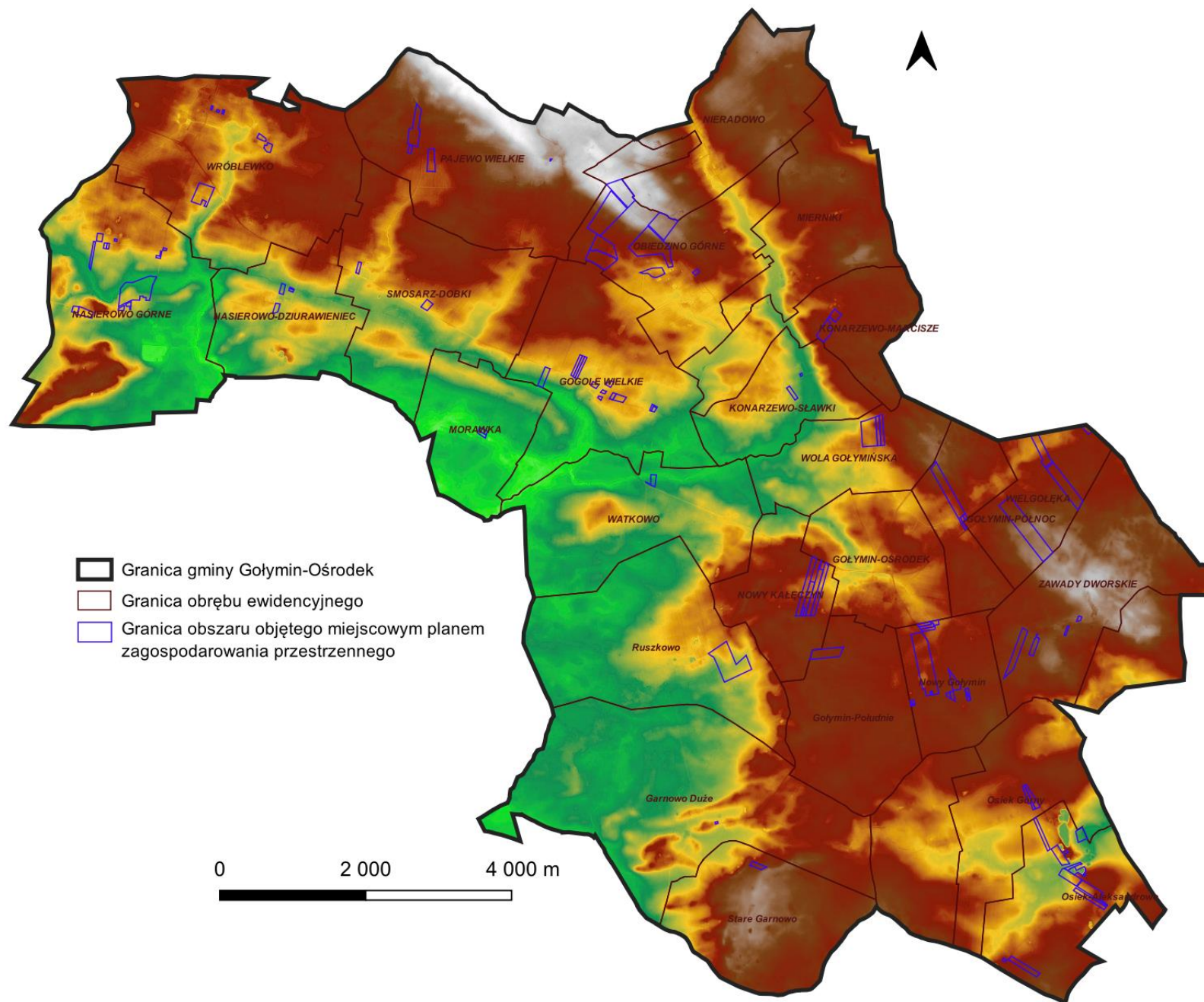
W ramach systemu przyrodniczego na obszarze gminy wyróżnić można następujące grupy ekosystemów:

- dolina rzeki Sony,
- obniżenia terenowe towarzyszące lokalnym ciekom,
- kompleksy leśne,

- użytki zielone,
- gleby, w tym szczególnie o wysokich walorach przyrodniczych,
- sady (skupienia drzew i krzewów owocowych oraz warzyw i roślin ozdobnych),
- wielogatunkowe sztuczne kombinacje drzew typu parków i cmentarzy,
- zieleń przyuliczna, a szczególnie szpalery drzew o wysokich walorach krajobrazowych,
- nieużytki.

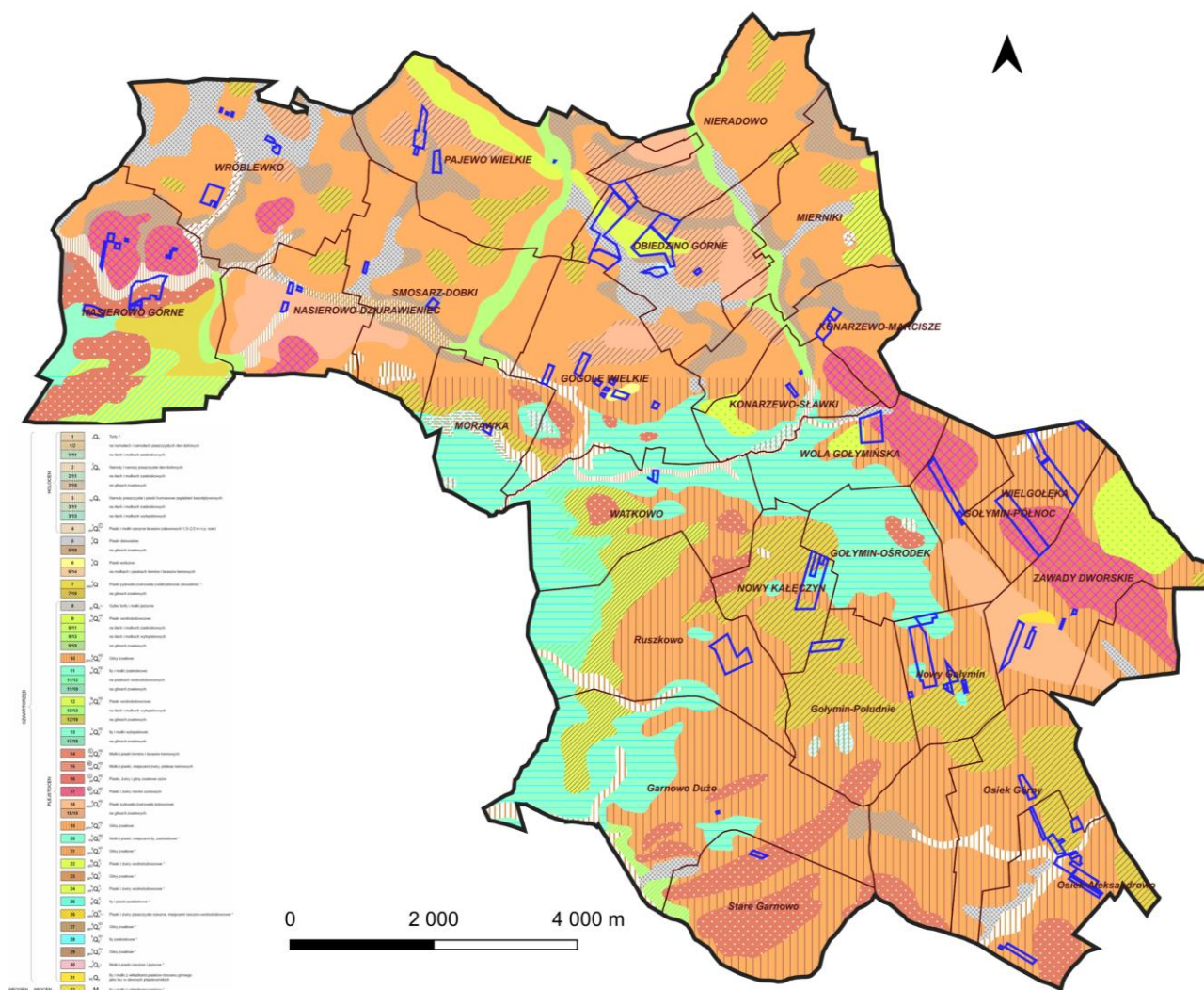
Ukształtowanie terenu wskazuje, że na uformowanie się powierzchni terenu gminy największy wpływ miały dwie ostatnie fazy zlodowacenia środkowopolskiego. Okres występujący po zlodowaceniu, w wyniku denudacji peryglacialnej, doprowadził do złagodzenia form terenowych. Znaczną część gminy Gołymín-Ośrodek (północ, północny-wschód i południowo-wschód) obejmuje wysoczyzna morenowa, która pod względem ukształtowania terenu cechuje się występowaniem płaskiej równiny, miejscami posiadającej charakter nieco falisty. Wysokość terenu w obrębie wysoczyzny osiąga wartość ok 124m n.p.m. – 117m n.p.m. Teren wysoczyzny zajmującej przeważającą część powierzchni gminy nacinają płaskodenne i nieckowate formy dolinne powstałe w wyniku budującej oraz niszczącej działalności cieków i czynników denudacyjnych, jak również urozmaicają inne formy wklęsłe, reprezentowane przez płytkie obniżenia wytopiskowe lub pojeziorne o zróżnicowanych wielkościach i kształtach. Występują one w południowej i południowo-zachodniej części gminy. W lokalnym ukształtowaniu terenu zaznacza się dolina rzeki Sony (o wysokościach 113m n.p.m.– 105m n.p.m.) oraz obniżenia towarzyszące pomniejszym ciekom. W ukształtowaniu terenu gminy Gołymín-Ośrodek widać spadek terenu z północy i wschodu w kierunku południowym i południowo-zachodnim.

Poza naturalnymi formami ukształtowania terenu w przestrzeni gminy występują również formy antropogeniczne. Są to zmiany o profilu liniowym jak i powierzchniowym. Zmiany liniowe dotyczą utworzenia skarp lub nasypów przy budowie dróg, Przeobrażenia powierzchniowe dotyczą przede wszystkim wyrobisk związanych z eksploatacją surowców mineralnych oraz terenów zajmowanych przez rozwijającą się zabudowę.

Rysunek 4. Ukształtowanie terenu gminy Gołymin-Ośrodek.
 Źródło: Opracowanie własne na podstawie www.geoportal.gov.pl

Budowa geologiczna obszaru gminy związana jest z jego położeniem w przeważającej części w obrębie Synklinorium Brzeźnego, północne krańce gminy leżą w obrębie Wzniesienia Mazursko-Suwalskiego. Bezpośrednie podłoże utworów czwartorzędowych stanowią trzeciorzędowe iły i piaski ilaste. W skład utworów czwartorzędowych wchodzi utworów plejstoceniowych, reprezentowane przez gliny i piaski akumulacji lodowcowej, przewarstwione piaskami i żwirami akumulacji wodnolodowcowej, piaskami, łąkami i pyłami akumulacji zastoiskowej oraz utworami holoceńskimi. Miąższość czwartorzędów waha się od 35 m do ponad 80 m.

Rysunek 5. Wydzielenia geologiczne

Źródło: Opracowanie własne na podstawie szczegółowej mapy geologicznej Polski w skali 1:50 000

Utwory lodowcowe tworzą w większości gleby o wysokiej przydatności dla rolnictwa i stanowią korzystne podłoże budowlane. Wyjątkiem są utwory zastoiskowe, które pod wpływem wody uplastyczniają się i stanowią podłoże słabonośne. Podobnie niekorzystne dla posadowienia budownictwa są utwory najmłodsze: bagienne, aluwialne, deluwialne i eoliczne, które powstały w okresie postglacjalnym i holoceńskim, w większości zajęte przez trwałe użytki zielone, w mniejszym stopniu przez lasy.

Budowa geologiczna gminy Gołymin-Ośrodek nie stwarza znaczących barier dla rozwoju poszczególnych miejscowości.

Na lokalne warunki **geologiczno-inżynierskie** składa się: budowa geologiczne, stosunki wodne oraz zachodzące na danym obszarze procesy geomorfologiczne, które łącznie mają wpływ na warunki geotechniczne terenu dla rozwoju budownictwa. Rozpatrując warunki geologiczne dla posadowienia budynków stwierdza się, że na przeważającej części gminy są one korzystne. Za takie można uznać rejony pokryte osadami czwartorzędowymi. Miejscowo w przestrzeni gminy mogą pojawić się problemy związane z wodami podskórnymi na terenach pokrytych glinami zwałowymi. Jako obszary niekorzystne dla posadowienia zabudowy wskazuje się: dno oraz skarpy doliny rzecznej, tereny gdzie w utworach powierzchniowych dominują grunty niespoiste (np. piaski luźne) oraz podmokłe obniżenia terenu.

W przestrzeni gminy Gołymin-Ośrodek występują **udokumentowane złoża surowców mineralnych**:

- Nasierowo (IB 1983) – nieaktywne złożo kopalin ceglarskich o powierzchni 87,2ha,
- Osiek Aleksandrowo I (KN 20254) – aktywne złożo piasków budowlanych o powierzchni 1,64ha.

Obecnie eksploatacja na podstawie udzielonej koncesji prowadzona jest ze złoża Osiek Aleksandrowo I, dla którego ustanowiony został obszar i teren górniczy. Złożo to, wraz z obszarem i terenem górniczym znajduje się w zasięgu obszaru objętego analizowanym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego.

Złożo czwartorzędowych piasków i żwirów Osiek-Aleksandrowo I występuje w części działki nr ewid. 41/1. Jego zasięg obejmuje grunty rolne klasy V i klasy IV. Jest to wstępnie rozpoznane złożo pokładowe, dla którego określono odkrywkowy sposób eksploatacji przy zastosowaniu systemu mechanicznego. Koncesja na wydobycie złoża została wydana przez Starostę ciechanowskiego, który określił dla przedmiotowego złoża rekultywację w kierunku wodno-leśno-rolnym. Jako zagrożenie środowiskowe związane z eksploatacją złoża wskazuje się deformację powierzchni terenu. Poziom wodonośny w granicach analizowanego złoża występuje w przedziale między 2,30 – 5,10 m.p.p.t. Warstwę nadkładową złoża stanowią gleby piaszczyste, gliny piaszczyste i torfy.

Tabela 1. Charakterystyka złoża piasków i żwirów Osiek-Aleksandrowo I

	Minimalna	Maksymalna	Średnia
Głębokość spągu [m]	6,80	12,90	8,90
Mięższość złoża [m]	4,00	11,00	7,17
Grubość nakładu [m]	0,50	2,80	1,73

Źródło: <https://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web/>

Dla złoża Osiek-Aleksandrowo I został ustanowiony obszar i teren górniczy (obszar górniczy o numerze 10-7/15/1622 wyznaczony decyzją nr Z1:WRŚ-GOŚ.6522.6.2023 Starosty cie-

chanowskiego z dnia 14.02.2024 r.). Z prawa geologicznego i górniczego wynika, że obszarem górnicy jest przestrzeń, w granicach której przedsiębiorca jest uprawniony do wydobywania kopaliny (...) oraz prowadzenia robót górniczych niezbędnych do wykonywania koncesji. Terenem górnicy jest przestrzeń objęta przewidywanymi szkodliwymi wpływami robót górniczych zakładu górnicy. Złożem kopaliny jest naturalne nagromadzenie minerałów, skał oraz innych substancji, których wydobywanie może przynieść korzyść gospodarczą. Robotą górnicy jest wykonywanie, utrzymywanie, zabezpieczanie lub likwidowanie wyrobisk górniczych oraz zwałowanie nadkładu w odkrywkowych zakładach górniczych w związku z działalnością regulowaną ustawą. Zakładem górnicy jest wyodrębniony technicznie i organizacyjnie zespół środków służących bezpośrednio do wykonywania działalności regulowanej ustawą w zakresie wydobywania kopaliny ze złóż, a w podziemnych zakładach górniczych wydobywających węgiel kamienny wraz z pozostałym w związku technologicznym z wydobywaniem kopaliny przygotowaniem wydobytej kopaliny do sprzedaży, podziemnego bezbiornikowego magazynowania substancji, podziemnego składowania odpadów albo podziemnego składowania dwutlenku węgla, w tym wyrobiska górnicze, obiekty budowlane, urządzenia oraz instalacje.

Koncesja na wydobywanie złoża (numer koncesji WRŚ-GOŚ.6522.6.2023) wskazuje przewidywany termin jej ważności na 31.12.2043 r. Koncesjonobiorcą jest Hurtownia Materiałów Budowlanych Karol Gołębiowski. Przewidywaną wielkość rocznego wydobywania określono na poziomie nie przekraczającym 20 000m³. Eksploatacja ma być prowadzona metodą odkrywkową, bez użycia środków strzałowych, systemem ścianowym. Wydobyta kopalina ma znaleźć zastosowanie w drogownictwie i budownictwie.

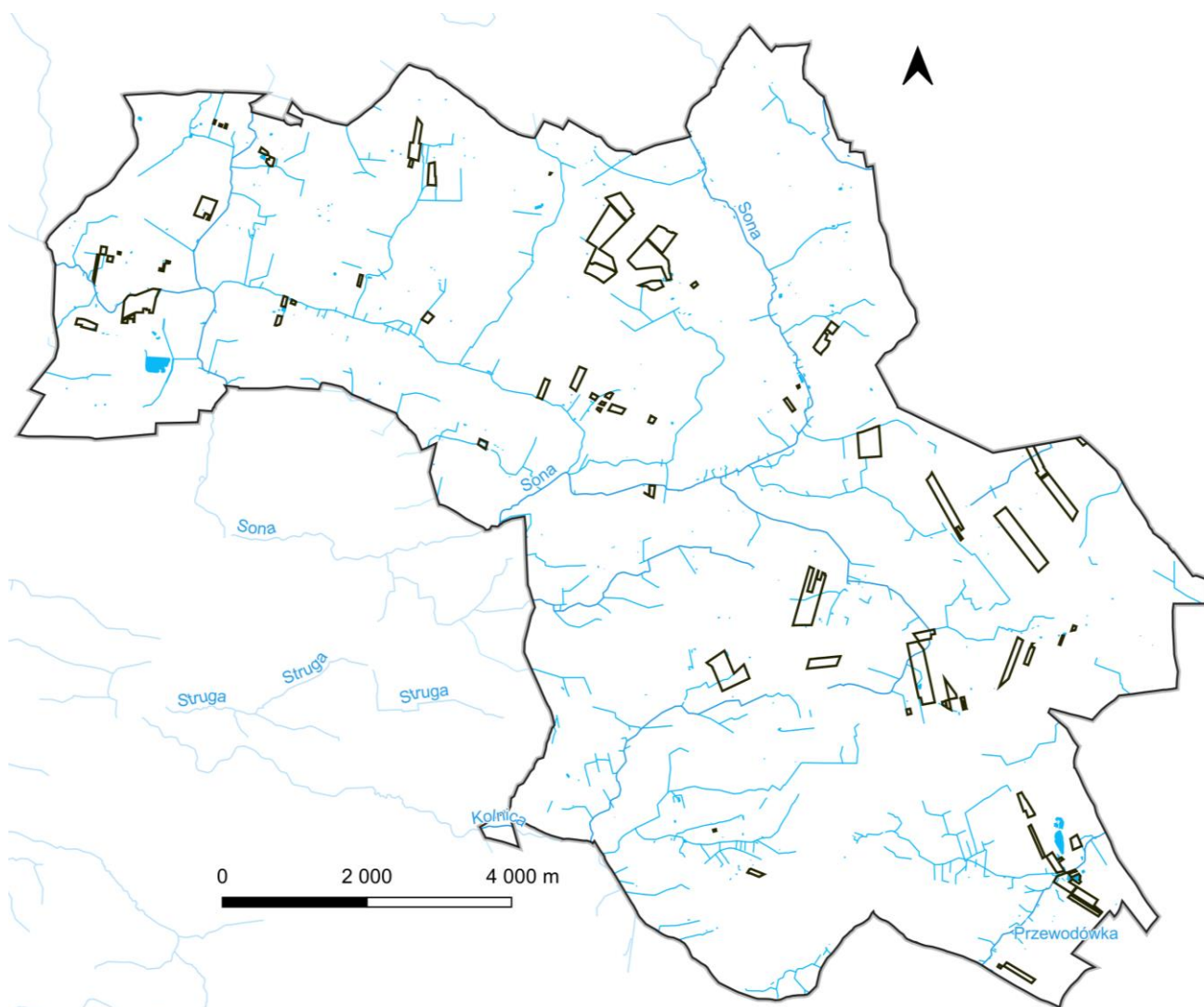
Wody powierzchniowe w gminie Gołymin należą do zlewni dwóch rzek: Narwi i Wkry. Odwodnienie obszaru Gminy zapewnia głównie rzeka Sona, która uchodzi w Wkry. Sona stanowi główną oś hydrograficzną gminy. Rzeka prowadzi wody na długości ok 72km, z czego przez teren gminy Gołymin-Ośrodek ciągnie się przez ok 11km. Szerokość rzeki jest zmienna, w okresie wiosennych roztopów jej poziom wzrasta i występuje z koryta. W okresie letnim szerokość cieku znacznie maleje.

Głównym dopływem Sony jest znajdująca się w zachodniej części gminy Sona Prawa, która uchodzi do Sony właściwej na terenie gminy Sońsk. Sona Prawa w gminie Gołymin-Ośrodek płynie na odcinku o długości ok 4,3km.

Kolejną rzeką w gminie jest występująca w południowo-wschodniej części Przewodówka, która płynąc w gminie przez ok 2,7km stanowi lewy dopływ rzeki Pełty. Przez niewielki fragment w południowej części gminy prowadzi rzeka Kolnica.

W przestrzeni gminy nielicznie występują naturalne zbiorniki i oczka wodne, wśród terenów rolnych wyznaczone są rowy melioracyjne. Największy zbiornik wodny w gminie stanowi ten w Nasierowie Górnym.

W granicach obszaru objętego planem zbiornik wody występuje w miejscowości Osiek Aleksandrowo. Przez żadną jednostkę przestrzenną nie prowadzi rzeka, jednak plan miejscowy w Watkowie, Nasierowie Górnym oraz w miejscowości Osiek Aleksandrowo fragmentarycznie przylega do rzeki. W projekcie planu wskazana została lokalizacja rowów melioracyjnych.

Rysunek 6. Wody powierzchniowe w gminie Gołymin-Ośrodek.
 Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://mapy.geoportal.gov.pl>

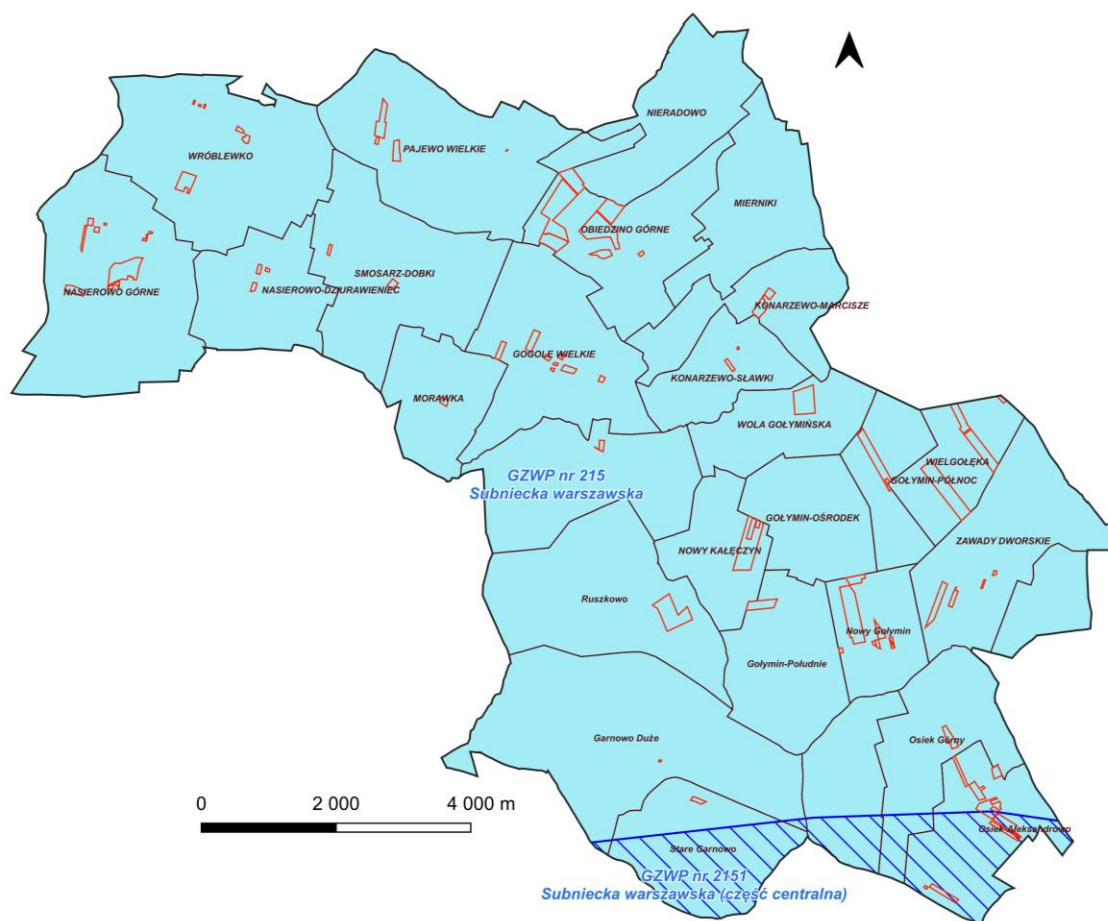
Wody podziemne w obrębie gminy Gołymin-Ośrodek występują w trzech poziomach wodonośnych. Główny użytkowy poziom stanowią wody znajdujące się w utworach czwartorzędowych. Wody gruntowe związane są z piaskami wodnolodowcowymi, piaskami moren czółowych i kemów stadiau zlodowacenia środkowopolskiego, oraz drobnymi przewarstwieniami wśród glin zwałowych tego stadiau. Drugi poziom wodonośny obejmuje wszystkie warstwy wodonośne o zwierciadle napiętym występujące ponad wypełnieniem depresji w stopie trzeciorzędu. Najgłębiej występujący trzeci poziom wodonośny obejmuje piaszczyste i żwirowe osady rzeczne oraz piaszczysto-pylaste osady rozlewiskowe interglacjalnego a także piaski i żwiry wodnolodowcowe obydwu stadiau zlodowacenia południowopolskiego.

Zasoby wód podziemnych na terenie gminy Gołymin-Ośrodek nie są równomiernie rozłożone. Największe znajdują się w południowej i północnej części gminy, a najmniejsze w południowo - zachodniej oraz północno - zachodniej części.

W części północnej oraz południowej gminy znajdują się odwierty, które są eksploatowane, a ich łączna dyspozycyjność wynosi 226,4 m³/h. Głębokość odwiertów wskazuje, że warstwa wodonośna jest różna, tzn. wodę można znaleźć najpłycej na głębokości 36 m (Gogole Wiel-

kie) oraz na głębokości 48 - 62 m (Stary Kałużczyn, Gołymin – Ośrodek oraz Pajewo Wielkie). Wody występujące na terenie gminy pomimo dobrej jakości wymagają uzdatniania, ze względu na występowanie nadmiernych ilości niektórych związków chemicznych (żelaza, manganu oraz amoniaku). Wody podziemne występujące na terenie Gminy są zanieczyszczone zwłaszcza na skutek złego systemu odprowadzania zanieczyszczeń bytowych oraz pochodzących z działalności rolniczej.

Cały obszar gminy Gołymin-Ośrodek leży w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 215 „Subniecka Warszawska” (nieudokumentowany) znajdującego się w utworach trzeciorzędowych o szacunkowych zasobach dyspozycyjnych 250 tys. m³/dobę i średniej głębokości ujęć 160 m. Południowa część gminy położona jest w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 2151 „Subniecka Warszawska (część centralna)” (nieudokumentowany) znajdującego się w utworach trzeciorzędowych o szacunkowych zasobach dyspozycyjnych 145 tys. m³/dobę i średniej głębokości ujęć 180 m.

Rysunek 7. Położenie obszaru objętego planem na tle Głównych Zbiorników Wód Podziemnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych <https://dm.pgi.gov.pl/>

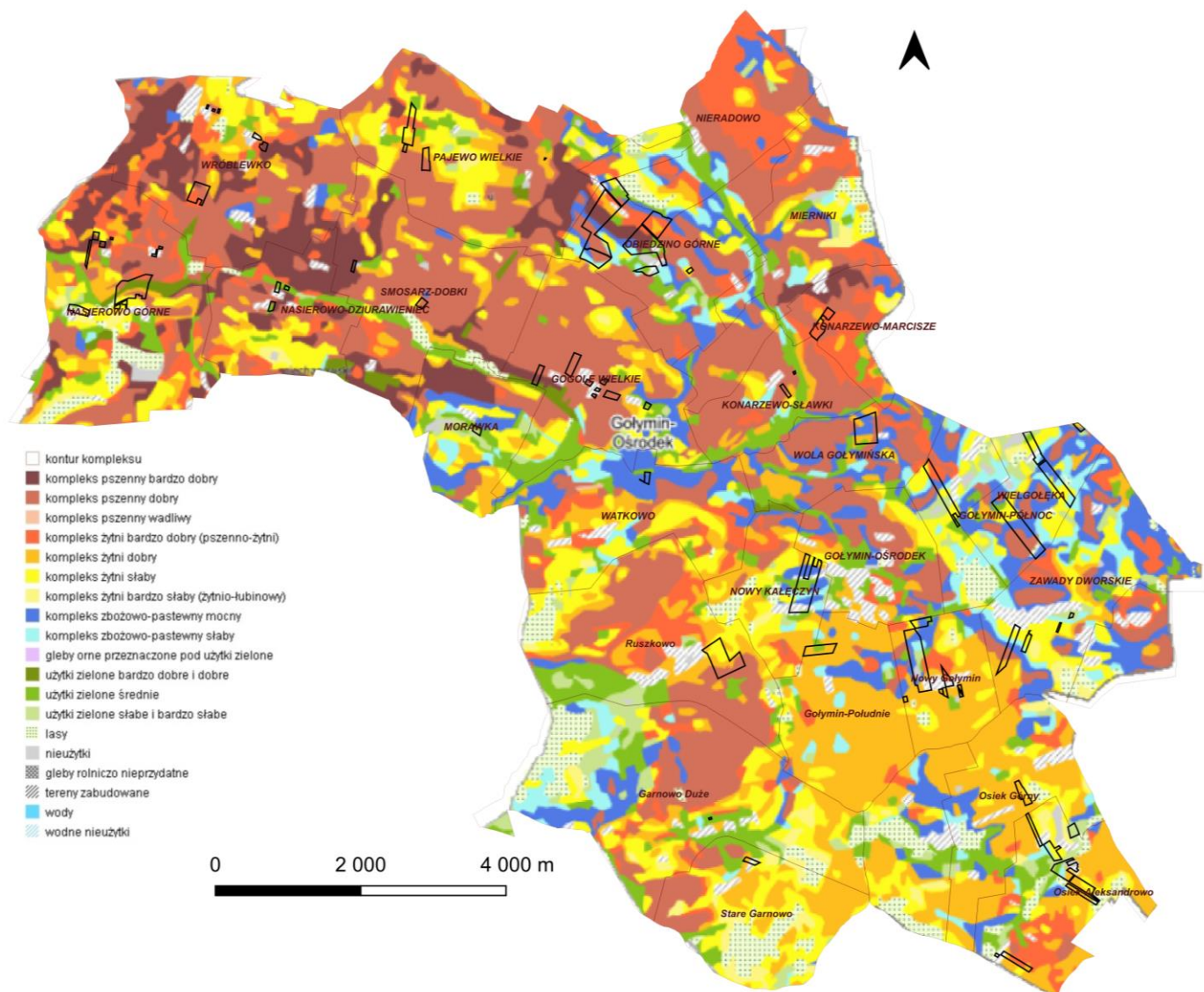
Lokalne **warunki glebowe** wskazują na przewagę w gminie gleb urodzajnych, które zostały wykształcone głównie z utworów czwartorzędowych. W przestrzeni gminy występują gleby płowe, brunatne, pseudobielicowe, czarne ziemie, mady, gleby mułowo-torfowe. Jako dominujący typ gleb można wskazać tzw. „gleby ciechanowskie”, które ze względu na nieprzepuszczalność i niski stopień przewietrzenia są trudne w uprawie. Mają tendencję do silnego

zasychania w okresie suszy, jednakże za pomocą melioracji i nadaniu trwałej struktury gruzelkowej należą do gleb żyznych, wydających bardzo duże plony. Nadają się przede wszystkim do upraw buraków cukrowych, pszenicy ozimej lub rzepaku ozimego.

W gminie Gołymin-Ośrodek dominują trzy kompleksy rolniczej przydatności gleb:

- żytni bardzo dobry (pszenno-żytni) – w zachodniej, centralnej i południowej części gminy,
- pszeniczny dobry – północna część gminy,
- żytni dobry – południowo-zachodnia część gminy.

Użytki zielone słabe i bardzo słabe występują w południowo-wschodniej i zachodniej części gminy.

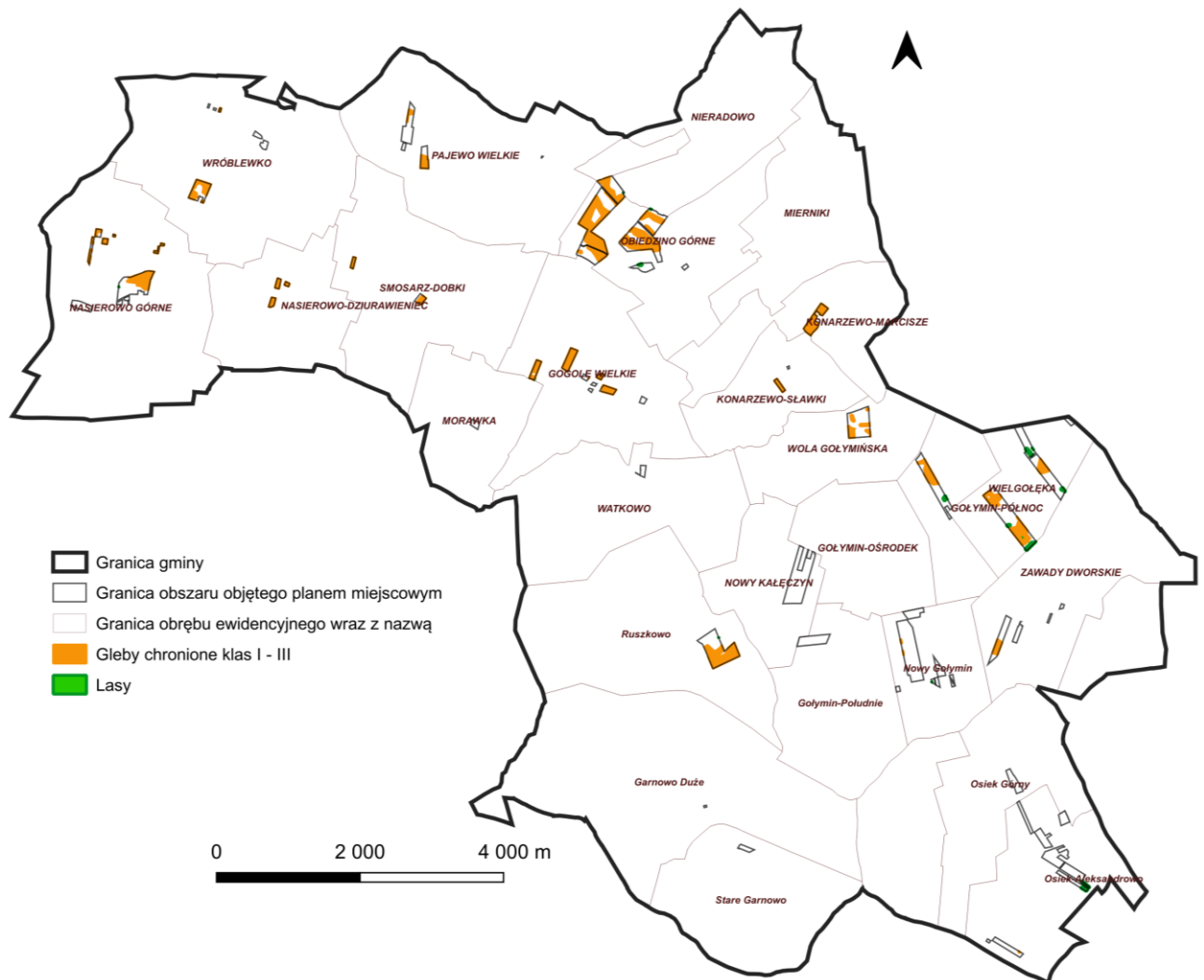

Rysunek 8. Kompleksy rolniczej przydatności gleb
 Źródło: Opracowanie własne na podstawie msip.wrotamazowska.pl/msip/

W gminie Gołymin-Ośrodek na stan gleb wpływ wywierają głównie czynniki pochodzenia antropogenicznego:

- nadmierne nawożenie, które może prowadzić do zatrucia metalami ciężkimi i substancjami toksycznymi obecnymi w nawozach. Działalność zakładów produkcyjno – usługowych, w wyniku której do gleb mogą przedostawać się szkodliwe substancje,
- erozja spowodowana niewłaściwym użytkowaniem gruntów,
- komunikacja i transport samochodowy, przyczyniający się do zanieczyszczenia gleb położonych w bezpośrednim sąsiedztwie intensywnie użytkowanych szlaków komunikacyjnych,
- składowanie odpadów w miejscach do tego nie przeznaczonych, wypalanie traw, palenie odpadów na powierzchni ziemi, odprowadzanie nieoczyszczonych ścieków do środowiska, nieszczelne szamba.

W przestrzeni gminy Gołymín-Ośrodek występują gleby chronione klas I – III oraz podlegające ochronie tereny leśne. W granicach obszaru objętego planem miejscowym swój zasięg mają grunty podlegające ochronie prawnej na podstawie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych. W przypadku części terenów rolnych koniecznym jest uzyskanie zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze. Użytki leśne pozostają w dotychczasowym użytkowaniu i nie wymagają uzyskania stosownych zgód na zmianę przeznaczenia.

Rysunek 9. Grunty podlegające ochronie w granicach obszaru objętego planem miejscowym.
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych EGiB.

Pod względem **klimatycznym** gmina Gołymin-Ośrodek znajduje się w klimatycznej „dzielnicy środkowej”, obejmującej swym zasięgiem wschodnią część Niziny Wielkopolskiej oraz zachodnią Niziny Mazowieckiej (według R. Gumińskiego). Dzielnica ta charakteryzuje się najniższymi w Polsce opadami rocznymi.

Gołymin-Ośrodek leży w strefie klimatu umiarkowanie ciepłego. Średnia roczna temperatura wynosi 8°C. Średnia temperatura najcieplejszego miesiąca - lipca 17,9°C, zaś najchłodniejszego lutego - 3,7°C. Czas trwania zimy wynosi 97 dni a czas trwania lata 91 dni. Średnia roczna amplituda temperatury wynosi 21,6°C.

Okres wegetacyjny trwa około 210 – 220 dni. Średnia roczna wilgotność względna wynosi 80%, minimalne jej wartości występują w maju i czerwcu na poziomie 70%. W gminie dominują wiatry o kierunku zachodnim, przy czym latem zwiększa się udział wiatrów z kierunku północno-wschodniego, w okresie zimowym swój udział zwiększają te z kierunku południowo-zachodniego.

Warunki klimatyczne gminy Gołymin-Ośrodek oraz lokalne ukształtowanie terenu stwarzają dogodne warunki dla rozwoju zabudowy oraz działalności rolniczej. Terenami o mniej sprzyjających warunkach termicznych są doliny rzeczne oraz obniżenia terenowe z płytko zalegającą wodą gruntową. Porośnięte w znacznej części roślinnością łąkową, zaroślami i wilgotnymi lasami stanowią dużą powierzchnię parującą w dzień. Obszar ten jest „chłodniejszy”, a w okresie wegetacyjnym występują wyższe minima dobowe temperatur. Tereny te są najbardziej narażone na występowanie przymrozków i tworzenie się zastoisk zimnego i wilgotnego powietrza. Nocne spadki temperatury i wzrost wilgotności sprzyjają częstemu powstawaniu mgieł radiacyjnych.

Dobrymi warunkami termicznymi cechują się tereny dobrze przewietrzane, o głębokim zaleganiu wód przy powierzchniowych – obszary wysoczyznowe.

Gmina Gołymin-Ośrodek należy do obszaru charakteryzującego się najmniejszymi opadami atmosferycznymi na terenie Polski i otrzymuje poniżej 550 mm opadu w skali roku. Pokrywa śnieżna zalega średnio 52 dni w roku od listopada do kwietnia, jednak nie utrzymuje się stale ze względu na częste odwilże.

Świat roślinny analizowanego obszaru w zdecydowanej większości jest kształtowany przez tereny użytkowane rolniczo (roślinność łąkowa, roślinność upraw polnych), która nie cechuje się wysokim zróżnicowaniem gatunkowym.

Potencjalną roślinnością naturalną na analizowanym terenie są lasy liściaste i lasy iglaste, które ze względu na duży udział użytków rolnych w powierzchni gminy występują w jej obszarze w niewielkim stopniu. Zbiorowiska leśne są znacznie rozproszone, rozdrobnione i porozdzielane rozległymi powierzchniami terenów upraw. Dominującym typem siedliskowym lasu jest bór mieszany świeży oraz las mieszany świeży. Do głównych gatunków drzew w lasach zalicza się sosnę, olchę, dąb i jesion.

Jako lokalne walory krajobrazowe można wskazać śródpolne zadrzewienia oraz szpalery drzew występujące wzdłuż ciągów komunikacyjnych. Na terenach zabudowanych oraz obszarach przydrożnych występuje roślinność synantropijna. W obrębie terenów odłogowanych

lub wykorzystywanych jako użytki zielone, oraz wzdłuż cieków występują zbiorowiska łąk i pastwisk. W obrębie dolin rzecznych występują zbiorowiska roślinności wodnej, szuwary i zarośla.

W obrębie zieleni urządzonej, w parkach, w przydomowych ogrodach występują gatunki introduktywne, które wzbogacają lokalną różnorodność gatunkową. W granicach obszaru objętego miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego znajduje się fragment zabytkowego parku podworskiego wpisanego do rejestru zabytków nieruchomości województwa mazowieckiego, którego roślinność ukształtowana została na zasadach parku krajobrazowego (w miejscowości Morawka).

W rejonach zurbanizowanych występuje roślinność ruderalna. Rozwija się ona spontanicznie na wszelkiego rodzaju terenach przekształconych przez człowieka, gdzie zniszczono roślinność naturalną, a nie wprowadzono sztucznie ukształtowanej. Jest to flora azotolubna i wapniolubna. Odgrywa znaczną rolę w utrwalaniu podłoża i wytwarzaniu warstwy gleby. Jednak ze względu na walory estetyczne nie nadaje się ona do pełnienia funkcji zieleni towarzyszącej.

Świat zwierzęcy w gminie Gołymin-Ośrodek nie został dotychczas dokładnie zbadany - nie przeprowadzono szczegółowej inwentaryzacji przyrodniczej. Jednak na podstawie dostępnych danych można stwierdzić, że nie jest on jednolity. W granicach gminy można wyróżnić tereny, na których funkcjonują odmienne typy zwierząt: obszary leśne, doliny rzeczne, podmokłe łąki, otwarte tereny pól uprawnych, obszary zantropogenizowane.

Obszar gminy charakteryzuje się przewagą terenów rolniczych z licznymi polami uprawnymi, łąkami i pastwiskami. Prowadzona gospodarka rolna ma wpływ na występowanie dogodnych warunków dla występowania zwierząt charakterystycznych dla terenów półotwartych i otwartych. Na terenach rolnych powszechnie występują drobne gryzonie (gatunki myszowate), ssaki owadożerne (ryjówki, jeże, krety), drobna zwierzyna łowna (zające, bażanty, kuropatwy, przepiórki) a także ptaki preferujące przestrzenie otwarte. Łąki stanowią miejsca dogodne do wylęgu dla wielu ptaków.

W gminie Gołymin-Ośrodek lasy stanowią niewielki odsetek powierzchni gminy. Dlatego też stwierdza się, że zwierzęta leśne (jelenie, sarny, dziki) nie należą do licznie występujących w gminie.

Dolina rzeki Sony, zbiorniki wodne i doliny pomniejszych cieków są miejscem bytowania dla gatunków wodolubnych.

Na obszarach zantropogenizowanych pojawiają się drobne ssaki (np. kret), owady (np. motyle, pszczoły), pajęczaki czy też płazy. W tego typu obszarach występują głównie gatunki synantropijne, które przystosowały się do życia w środowisku przekształconym przez człowieka. Są nimi głównie owady, niektóre ptaki (np. wróble, gołębie), gatunki myszowate.

Zagrożeniem dla wszystkich gatunków zwierząt jest zajmowanie terenów pod zabudowę, co wiąże się ze zmniejszeniem arealu siedlisk, które mogłyby być wykorzystane przez zwierzęta.

Walorami krajobrazowymi określa się wartości ekologiczne, estetyczne lub kulturowe obszaru oraz związaną z nim rzeźbę terenu, twory i składniki przyrody ukształtowane przez siły przyrody lub działalność człowieka.

Obszar gminy Gołymin-Ośrodek cechuje się otwartym krajobrazem typowo rolniczym, który jest w niewielkim stopniu przekształcony antropogenicznie.

Niezabudowane i niezainwestowane pozostają obszary użytkowane na potrzeby rolnictwa (pola uprawne, łąki, pastwiska), tereny leśne, doliny rzeczne oraz rejony cenne pod względem przyrodniczo-kulturowym (parki podworskie).

Obszar podlegający opracowaniu cechuje się pewnymi walorami krajobrazowymi. Jest to w zdecydowanej większości niezainwestowany teren otwarty (rolny, łąkowy), który posiada wartość widokową. W przestrzeni gminy występują elementy środowiska kulturowego oraz zróżnicowane wartości środowiska przyrodniczego, które stanowią o walorach krajobrazowych gminy.

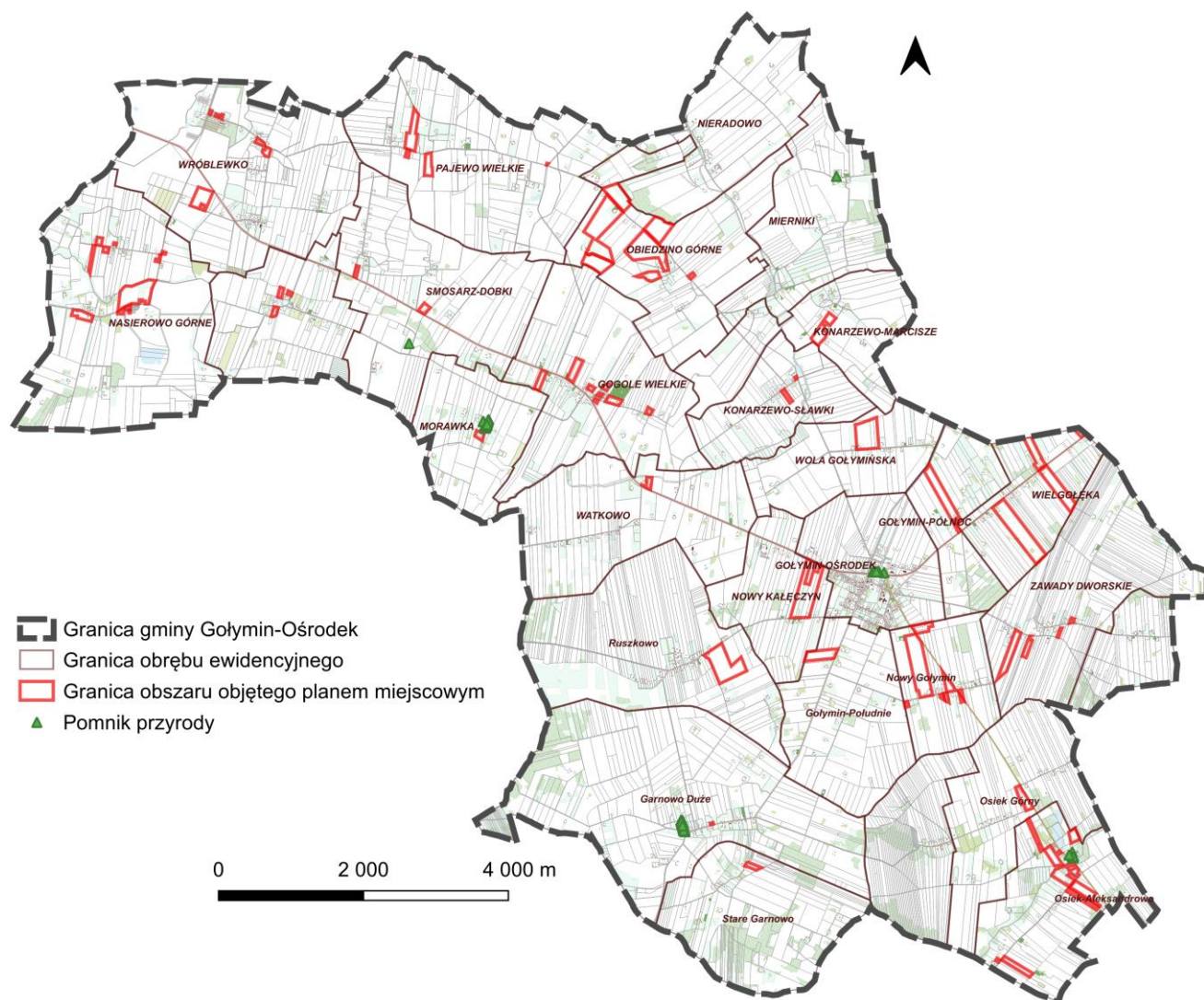
Elementem cennym pod względem przyrodniczym towarzyszą elementy lokalnego **dziedzictwa kulturowego**. W gminie Gołymin-Ośrodek rozpoznano elementy historycznego krajobrazu kulturowego, na który składają się obiekty i obszary ujęte zarówno w rejestrze zabytków nieruchomych jak i w gminnej ewidencji zabytków.

W granicach obszaru objętego projektem planu stwierdzono występowanie:

- części zabytkowego zespołu folwarcznego oraz parku podworskiego w Morawce,
- domu zlokalizowanego w Nowym Gołyminie, który jest ujęty w Gminnej Ewidencji Zabytków,
- stanowisk archeologicznych ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków.

3. Formy ochrony przyrody na terenie gminy

W przestrzeni gminy Gołymin-Ośrodek nie występują obszarowe formy ochrony przyrody ustanowione na podstawie ustawy o ochronie przyrody. W gminie objętych ochroną zostało 11 pomników przyrody, żaden z nich nie występuje w granicach obszaru objętego miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego.

Rysunek 10. Lokalizacja pomników przyrody występujących w gminie Gołymín-Osrodek
 Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych wektorowych udostępnionych przez Generalną Dyrekcję Ochrony Środowiska.

W najbliższym sąsiedztwie Gminy Gołymín-Osrodek nie występują Obszary Natura 2000, najbliższej położonymi są:

- Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 Dolina Dolnej Narwi PLB140014 (w odległości ok 13km)
- Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej PLH140045 (w odległości ok 26km).

Spośród występujących w sąsiedztwie gminy Gołymín-Osrodek powierzchniowych form ochrony przyrody w najmniejszej odległości od granic administracyjnych gminy znajduje się Nasielsko-Karniewski Obszar Chronionego Krajobrazu (w odległości ok 4km).

Powiązania przyrodnicze

Obszar gminy Gołymin-Ośrodek znajduje się poza zasięgiem korytarzy ekologicznych o znaczeniu międzynarodowym lub krajowym. Jednostka znajduje się poza zasięgiem obszarowych form ochrony przyrody, udział naturalnych ekosystemów w jej granicach jest niewielki. Lokalny system przyrodniczy jest w głównej mierze kształtowany przez dolinę rzeki Sony, która stanowi podstawowy układ w ramach którego odbywa się funkcjonowanie przyrodnicze gminy. Powiązania funkcjonalne zapewnia towarzysząca ciekom roślinność, będąca miejscem bytowania dla drobnej zwierzyny i ptactwa. Dolina rzeczna umożliwia migrację roślin i zwierząt oraz wzajemne przenikanie się terenów otwartych o różnym pokryciu i zurbanizowaniu. Poprzez ten lokalny korytarz ekologiczny przestrzeń przyrodnicza gminy łączy się z terenami przyległymi, w tym również tymi podlegającymi ochronie.

W przestrzeni gminy lokalnie występują miejsca mogące pełnić funkcję węzłów ekologicznych zasilających gminną strukturę przyrodniczą. Taką ostoją lokalnej bioróżnorodności są kompleksy leśne. Innego rodzaju elementem lokalnych powiązań przyrodniczych są nasadzenia śródpolne oraz zieleń przydrożna.

4. Jakość środowiska przyrodniczego i jego zagrożenia

4.1. Jakość środowiska przyrodniczego

Jakość wód powierzchniowych

Zgodnie z przepisami Ramowej Dyrektywy Wodnej (dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r.) ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej planowanie gospodarowaniem wodami odbywa się w podziale na obszary dorzeczy. Zgodnie z ustawą Prawo wodne w chwili obecnej na obszarze Polski wyznaczonych jest 10 obszarów dorzeczy: Wisły, Odry, Dniestru, Dunaju, Jarftu, Łaby, Niemna, Pregoty, Świeżej i Ücker. Dla każdego obszaru dorzecza opracowuje się plan gospodarowania wodami. Plany te powinny zostać uwzględnione w dokumentach planistycznych na poziomie krajowym i regionalnym.

Dnia 22 lutego 2011 r. Rada Ministrów zatwierdziła, opracowany przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej Plan gospodarowania wodami na obszarach dorzecza Wisły, który następnie został zaktualizowany w 2016 r. (Dz. U. z 2016, poz. 1911). Plan gospodarowania wodami stanowi jednolity instrument zarządzania gospodarką wodną na terenie państw Unii Europejskiej. Przedstawia on w myśl art. 114 Prawa wodnego m.in. aktualny stan wód w obrębie obszaru dorzecza, podsumowuje działania niezbędne do osiągnięcia tzw. dobrego stanu wód oraz posłuży jako mechanizm sprawozdawczy do opracowywania raportów dla Komisji Europejskiej.

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły określa cele środowiskowe dla wód powierzchniowych oraz obszarów chronionych, ustalonych na mocy art. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej. W pierwszym cyklu planowania gospodarowania wodami w Polsce, cele środowiskowe dla części wód zostały oparte głównie na wartościach granicznych poszczególnych wskaźników fizyko-chemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych określających stan ekologiczny wód powierzchniowych oraz wskaźników chemicznych świadczących o stanie chemicznym wody, odpowiadających warunkom osiągnięcia przez te wody dobrego

stanu, z uwzględnieniem kategorii wód, wg rozporządzenia w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych.

Przy ustalaniu celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych brano pod uwagę aktualny stan JCWP w związku z wymaganym zgodnie z RDW warunkiem niepogarszania ich stanu. Dla jednolitych części wód, będących obecnie w bardzo dobrym stanie/ potencjale ekologicznym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu/ potencjału. Ponadto, ustalając cele uwzględniano także różnicę pomiędzy naturalnymi, a silnie zmienionymi oraz sztucznymi częściami wód. Dla naturalnych części wód celem będzie osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, dla silnie zmienionych i sztucznych części wód – co najmniej dobrego potencjału ekologicznego. Ponadto, w obydwu przypadkach, w celu osiągnięcia dobrego stanu/potencjału konieczne będzie dodatkowo utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego.

Obszar Gminy Gołymin-Ośrodek położony jest w zasięgu 3 JCWP:

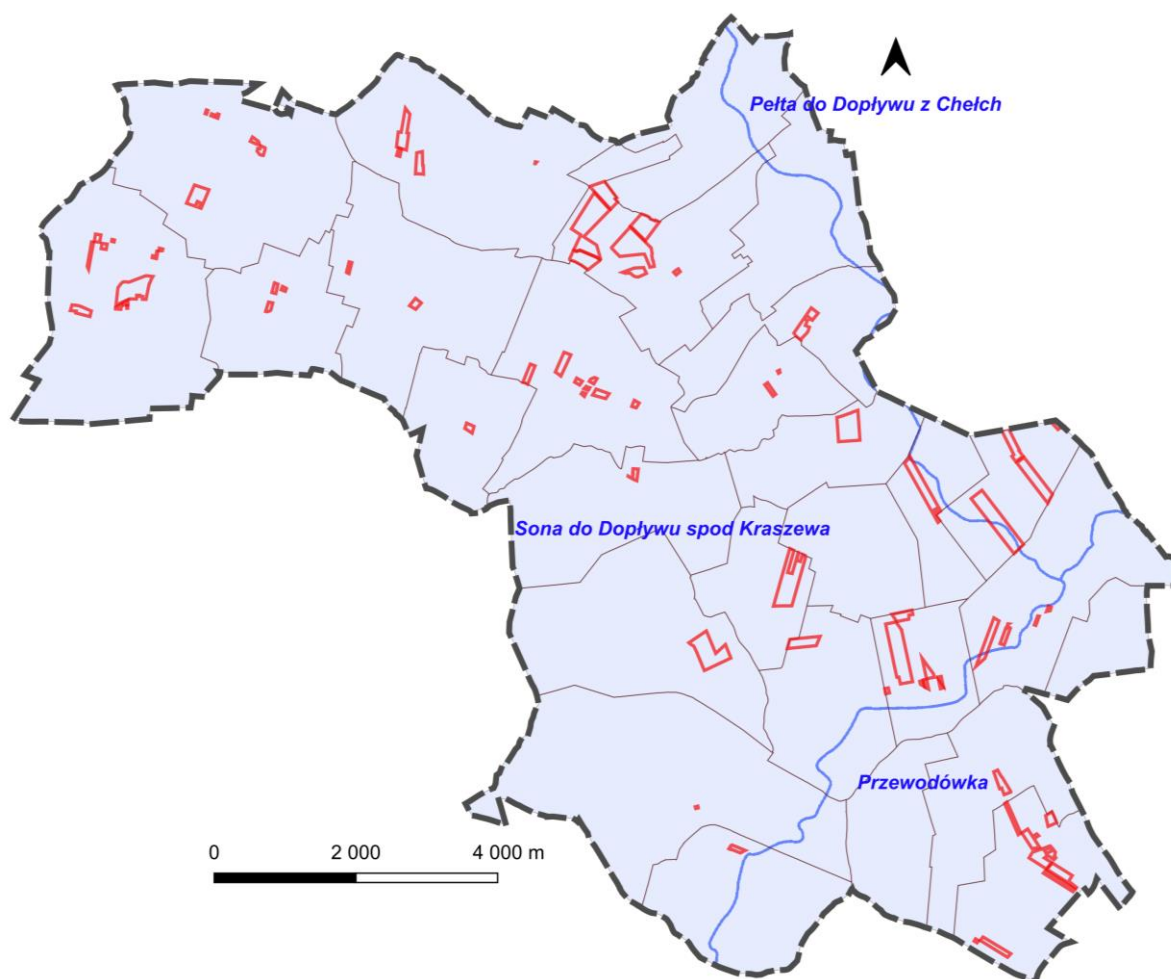
- RW2000102659639 - Pełta do Dopływu z Chełch
- RW2000102659689 – Przewodówka
- RW200010268891 - Sona do Dopływu spod Kraszewa

Działki objęte analizowanym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego znajdują się w zasięgu każdej z wydzielonych JCWP.

JCWP Sona do Dopływu spod Kraszewa – posiada status naturalnej części wód, której stan/potencjał oceniono jako zły. W największym stopniu na taki stan wód wpływ mają tereny użytkowane rolniczo (nawożenie i depozycja, eutrofizacja i zasolenie). JCWP cechuje się dobrym stanem chemicznym. W granicach Gminy Gołymin-Ośrodek znajduje się punkt zrzutu ścieków komunalnych i przemysłowych do JCWP.

JCWP Przewodówka - posiada status naturalnej części wód, której stan/potencjał oceniono jako zły. W największym stopniu na taki stan wód wpływ mają tereny użytkowane rolniczo (nawożenie i depozycja, eutrofizacja i zasolenie). JCWP cechuje się dobrym stanem chemicznym.

JCWP Pełta do Dopływu z Chełch - posiada status naturalnej części wód, dla której nie określono jej stanu / potencjału ze względu na brak danych.

Rysunek 11. Gmina Gołymin-Ośrodek na tle podziału na JCWP.
 Źródło: Opracowanie własne na podstawie Hydropolta.gov.pl

Na terenie Gminy Gołymin-Ośrodek największy wpływ na jakość wód powierzchniowych ma słabo rozwinięta gospodarka wodno-ściekowa (praktycznie brak jest sieci kanalizacyjnej), brak kanalizacji deszczowej w większych miejscowościach oraz zanieczyszczenia pochodzenia rolniczego (nawozy sztuczne, środki ochrony roślin, ścieki sanitarne, gnojowica).

Duży wpływ dla jakości wód powierzchniowych mają takie elementy jak udział gruntów leśnych, który w gminie występuje na bardzo niskim poziomie.

W przestrzeni gminy nie są zlokalizowane żadne punkty pomiarowo-kontrolne, które dostarczałyby danych dotyczących jakości wód powierzchniowych bezpośrednio z analizowanego obszaru.

Jakość wód podziemnych

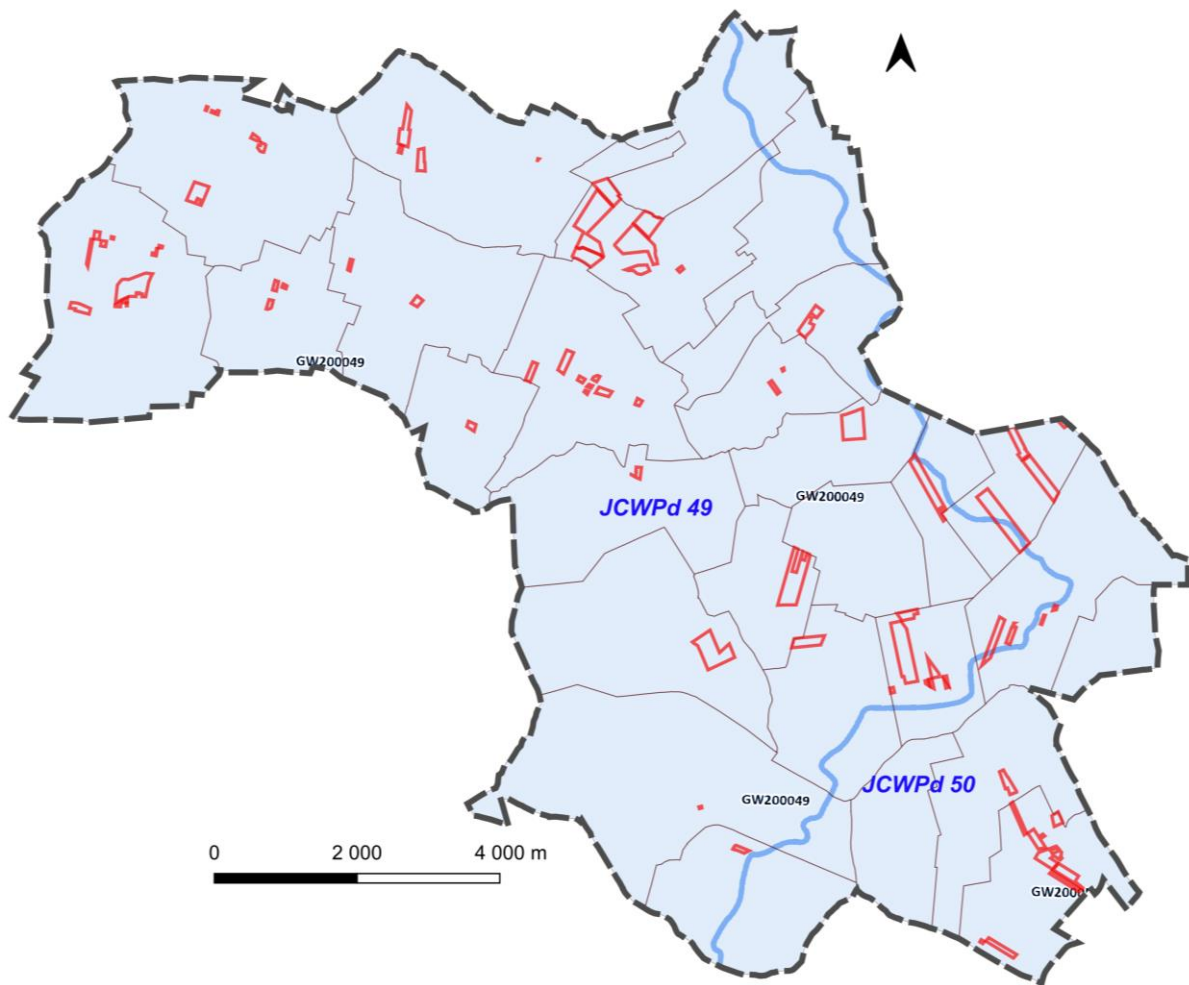
Zgodnie z definicją umieszczoną w Ramowej Dyrektywie Wodnej dobry stan wód podziemnych oznacza stan osiągnięty przez część wód podziemnych, jeżeli zarówno jej stan ilościowy, jak i chemiczny jest określony, jako co najmniej „dobry”.

Ramowa Dyrektywa Wodna w art. 4 przewiduje dla wód podziemnych następujące główne cele środowiskowe:

- zapobieganie dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych (z zastrzeżeniami wymienionymi w Ramowej Dyrektywie Wodnej),
- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych,
- wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego w skutek działalności człowieka.

Dla spełnienia wymogu nie pogarszania stanu części wód, dla części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu.

Gmina Gołymin-Ośrodek pod względem podziału na jednolite części wód podziemnych znajduje się w zasięgu dwóch jednostek: JCWPd 49 (GW200049) oraz JCWPd 50 (GW200050). Jak wynika z monitoringu jakości wód podziemnych, realizowanego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska stan wód podziemnych w JCWPd nr 49 i w JCWPd nr 50 został określony jako dobry, zarówno pod względem chemicznym jak i ilościowym. W przypadku JCWPd 49 jako zidentyfikowaną znaczącą presję na jakość wskazuje się presję obszarową związaną z rolnictwem, gospodarką komunalną lub przemysłem.

Rysunek 12. Gmina Gołymin-Ośrodek na tle podziału na JCWPd.
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Hydropolta.gov.pl

Zarówno JCWPd 49 jak i JCWPd 50 są przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi. Jako cel środowiskowy wskazuje się dalsze utrzymanie dobrego stanu ilościowego i chemicznego.

Na terenie gminy Gołymin-Ośrodek nie są zlokalizowane żadne punkty pomiarowe krajowej sieci monitoringu jakości wód podziemnych, w związku z tym nie są dostępne dane o jakości wód podziemnych w przedmiotowym obszarze.

Analizując stan lokalnego środowiska przyrodniczego w odniesieniu do jakości wód podziemnych stwierdza się, że głównym czynnikiem wpływającym na pogorszenie jakości wód podziemnych w gminie jest niedostateczny stopień rozwoju kanalizacji sanitarnej. Jest to szczególnie istotna kwestia na obszarach, gdzie występują grunty podatne na infiltrację zanieczyszczeń do wód podziemnych. Innego rodzaju czynnikiem wpływającym na pogorszenie stanu wód podziemnych jest eutrofizacja powierzchniowych warstw litosfery, co jest wynikiem nadmiernego nawożenia i intensyfikacji gospodarki rolnej. Istotnym źródłem zanieczyszczeń pochodzenia rolniczego są niewłaściwie składowane odchody zwierzęce. Zagrożenie stanowią nieuszczelne płyty obornikowe oraz składowanie obornika w przyzmach na polach.

Stan zanieczyszczenia powietrza

Do głównych źródeł mających wpływ na stan jakości powietrza w gminie Gołymin-Ośrodek zalicza się zanieczyszczenia antropogeniczne pochodzące z sektora bytowego (powierzchniowa emisja niska pochodząca głównie z palenisk domowych), zanieczyszczenia generowane przez działalność przemysłową (emisja punktowa) oraz zanieczyszczenia pochodzenia komunikacyjnego (emisja liniowa).

Emisja powierzchniowa pochodzi z dużych obszarów: z terenów zabudowy ogrzewanej indywidualnie, obszarów użytkowanych rolniczo, hałd lub składowisk. Rozproszony charakter zabudowy gminy wiejskiej wpływa na brak ekonomicznej zasadności funkcjonowania sieci ciepłowniczej. Zdecydowana większość indywidualnych gospodarstw domowych w gminie korzysta z własnych kotłowni na paliwo stałe, co jest główną przyczyną wysokich stężeń zanieczyszczeń powietrza w okresie sezonu grzewczego i składa się na problem niskiej emisji. Zanieczyszczeniami wprowadzanymi do powietrza są: SO₂, NO₂, CO, CO₂, pyły. W ostatnich latach zauważalna jest tendencja do dywersyfikacji źródeł pozyskiwania ciepła, powstają instalacje związane z OZE, wykorzystywane są paliwa gazowe i płynne. W przypadku tradycyjnych kotłów opalanych paliwem stałym problematyczną kwestią jest spalanie w nich paliw niskiej jakości, a także niekiedy odpadów (tworzyw sztucznych, gumy, tekstyliów). Tego typu niekorzystne zjawiska nasilają się w okresie grzewczym, co wpływa na okresowe pogorszenie stanu sanitarnego powietrza na terenach zurbanizowanych i w ich bezpośrednim sąsiedztwie.

Do zanieczyszczeń powietrza o charakterze powierzchniowym zaliczają się również te pochodzenia rolniczego, wśród których można wyróżnić:

- gazy cieplarniane,
- zanieczyszczenia odorowe,

- związki chemiczne używane jako chemia rolnicza, odparowujące do atmosfery po zastosowaniu,
- zapylenie powstające w wyniku wykonywania zabiegów rolniczych.

Emisja punktowa to emisja zorganizowana pochodząca z procesów spalania paliw energetycznych (ciepłownie) i technologicznych (zakłady przemysłowe). Na terenie gminy nie występują rozległe powierzchniowo zakłady przemysłowe lub energetyczne, które generowałyby znaczne ilości zanieczyszczeń do atmosfery. Funkcjonujące zakłady produkcyjne i usługowe wykorzystują lokalne, rozproszone źródła ciepła, które mają wpływ na jakość powietrza atmosferycznego na poziomie porównywalnym z niską emisją pochodzącą z indywidualnych gospodarstw domowych.

Emisja liniowa to emisja związana głównie z transportem. W wyniku spalania paliw w silnikach pojazdów samochodowych wprowadzane są zanieczyszczenia takie jak: SO₂, NO₂, CO, węglowodory oraz znaczne ilości pyłu, który pochodzi ze ścierania nawierzchni ulic, opon i klocków hamulcowych. Problem ten dotyczy szczególnie terenów przylegających bezpośrednio do tras charakteryzujących się największym natężeniem ruchu (droga krajowa nr 60, droga wojewódzka nr 618). W przypadku drogi krajowej i drogi wojewódzkiej największy wpływ na emisję liniową ma ruch tranzytowy.

W granicach obszaru objętego projektem planu głównymi źródłami zanieczyszczeń powietrza są: niska emisja pochodząca z zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz zanieczyszczenia pochodzenia komunikacyjnego.

Ocena jakości powietrza dokonywana jest w ramach państwowego monitoringu środowiska. W ramach monitoringu środowiska obszar województwa mazowieckiego podzielono na 4 strefy:

- Aglomerację Warszawską (kod strefy: PL1401),
- Miasto Płock (kod strefy: PL1402),
- Miasto Radom (kod strefy: PL1403),
- strefę mazowiecką (kod strefy: PL1404), do której należy gmina Gołymin-Ośrodek.

Roczna ocena jakości powietrza, dokonywana przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, była prowadzona w odniesieniu do wszystkich substancji, dla których obowiązek taki wynika z rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu. W ramach dokonywanej oceny jakości powietrza badany jest stopień zanieczyszczenia poszczególnymi substancjami niebezpiecznymi [dwutlenek siarki SO₂, dwutlenek azotu NO₂, tlenek węgla CO, benzen C₆H₆, ozon O₃, pył PM₁₀, pył PM_{2.5}, ołów Pb w PM₁₀, arsen As w PM₁₀, kadm Cd w PM₁₀, nikiel Ni w PM₁₀, benzo(a)piren B(a)P w PM₁₀]. Klasyfikacja w ramach poszczególnych substancji zanieczyszczających powietrze przedstawia się następująco:

- **Klasa A** - poziom stężeń zanieczyszczenia nie przekracza poziomu dopuszczalnego/docelowego,
- **Klasa C** - poziom stężeń zanieczyszczenia przekracza poziom dopuszczalny/docelowy,
- **Klasa D1** - poziom stężeń zanieczyszczenia nie przekracza poziomu celu długoterminowego (dotyczy tylko ozonu),

- **Klasa D2** - poziom stężeń zanieczyszczenia przekracza poziom celu długoterminowego (dotyczy tylko ozonu).

Tabela 2. Klasyfikacja poszczególnych zanieczyszczeń powietrza wg rocznej oceny za 2022r.

strefa mazowiecka	Symbol klasy wynikowej											
	SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	O ₃	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2,5
2022	A	A	A	A	A ¹	A	A	A	A	A	C	A

¹ – wg poziomu docelowego

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim raport wojewódzki za rok 2022

W 2022 r. w strefie mazowieckiej doszło do przekroczenia:

- benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10.

Klimat akustyczny

Głównym źródłem zagrożenia dla środowiska akustycznego na terenie gminy Gołymin-Ośrodek jest komunikacja, w szczególności hałas drogowy. Zagrożenie środowiska tym właśnie źródłem hałasu znacznie się zwiększyło w ciągu ostatnich lat. Spowodowane to jest przede wszystkim wciąż wzrastającą liczbą pojazdów.

Hałas komunikacyjny powstaje w dwojaki sposób - generowany jest przez silniki samochodowe oraz jest efektem toczenia kół pojazdów o nawierzchnię jezdni. Poziom hałasu drogowego jest bezpośrednio uzależniony od takich czynników jak: natężenie ruchu, prędkość pojazdów, udział pojazdów ciężkich, płynność ruchu, pochylenie drogi, jakość nawierzchni drogowej, ukształtowanie terenu, charakter obudowy trasy, rodzaj sąsiadującej z nią zabudowy.

Drogami wyraźnie obciążonymi komunikacyjnie są drogi krajowe i wojewódzkie. Wyniki Generalnego Pomiaru Ruchu dla odcinków pomiarowych znajdujących się w gminie Gołymin-Ośrodek drogi krajowej nr 60 przedstawiają się następująco:

Tabela 3. Średni dobowy ruch roczny (SDRP) w punktach pomiarowych na drodze krajowej w gminie Gołymin-Ośrodek.

Numer punktu pomiar.	Numer drogi krajowej	Długość (km)	Nazwa odcinka	SDRR poj. silnik. ogółem	Rodzajowa struktura ruchu pojazdów silnikowych						
					Motocykle	Sam. osob. mikrobusey	Lekkie sam. ciężarowe (dostawcze)	Sam. ciężarowe		Autobusy	Ciągniki rolnicze
								bez przycz.	z przycz.		
Poj./dobę	Poj./dobę	Poj./dobę	Poj./dobę	Poj./dobę	Poj./dobę	Poj./dobę	Poj./dobę	Poj./dobę			
11207	60	16,767	CIECHANÓW /CHRZANÓWEK/ - GOŁYMIN /UL. JESIONOWA (DW618)/	6237	24	3959	614	187	1435	12	6
11208	60	17,108	GOŁYMIN /UL. JESIONOWA (DW618)/ - MAKÓW MAZ. /UL. PRZASNYSKA (DK57)/	3175	11	1755	318	132	906	5	48

Źródło: Generalny Pomiar Ruchu 2020/21 na drogach krajowych.

Wyniki Generalnego Pomiaru Ruchu dla odcinka pomiarowego drogi wojewódzkiej nr 618, znajdującego się w granicach gminy Gołymin-Ośrodek, przedstawiają się następująco:

Tabela 4. Średni dobowy ruch roczny (SDRP) w punktach pomiarowych na drogach wojewódzkich w gminie Gołymin-Ośrodek

Numer punktu pomiar.	Numer drogi wojewódzkiej	Długość (km)	Nazwa odcinka	SDRR poj. silnik. ogółem	Rodzajowa struktura ruchu pojazdów silnikowych						
					Motocykle	Sam. osob. mikrobusy	Lekkie sam. ciężarowe (dostawcze)	Sam. ciężarowe		Autobusy	Ciągniki rolnicze
								bez przycz.	z przycz.		
Poj./dobę	Poj./dobę	Poj./dobę	Poj./dobę	Poj./dobę	Poj./dobę	Poj./dobę	Poj./dobę	Poj./dobę			
14281	618	10,9	GOŁYMIN OŚRODEK /SZOSA CIECHANOWSKA (DK60)/ - PRZEWODOWO /DW620/	4527	24	3568	277	112	519	10	17

Źródło: Generalny Pomiar Ruchu 2020/21 na drogach wojewódzkich.

Hałas generowany przez pomniejsze ciągi komunikacyjne (drogi powiatowe i gminne) może być odczuwany jedynie w pasie terenu bezpośrednio do nich przylegającym. Wśród możliwych do podjęcia działań, które mogą przyczynić się do zmniejszenia uciążliwości akustycznych powodowanych przez hałas drogowy wyróżnia się: ekrany i przekrycia akustyczne, wały ziemne, tunele drogowe, wprowadzanie zieleni wysokiej wzdłuż dróg, zastosowanie tzw. cichej nawierzchni, zmniejszanie prędkości pojazdów na danym obszarze, ograniczanie możliwości zainwestowania w najbliższym sąsiedztwie dróg. Dla poziomego hałasu komunikacyjnego nie bez znaczenia jest stan nawierzchni jezdni – ruch odbywający się po drogach wyremontowanych, poszerzonych, z utwardzonym poboczem jest zdecydowanie mniejszy niż po ciągach komunikacyjnych posiadających nierówności, ubytki i nieutwardzone pobocze.

Hałas generowany przez obiekty przemysłowe ma charakter lokalny i tymczasowy. Podobnie jak uciążliwości akustyczne związane z prowadzoną działalnością rolniczą.

Na terenie gminy nie były prowadzone badania jakości klimatu akustycznego.

Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku zostały określone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku i przedstawiają się następująco:

Tabela 5. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku w podziale na przeznaczenie terenu

Przeznaczenie terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w dB			
	Drogi lub linie kolejowe*		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
	LAeqD	LAeqN	LAeqD	LAeqN
a) Obszary A ochrony uzdrowiskowej b) Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży** c) Tereny domów opieki d) Tereny szpitali w miastach	61	56	50	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielnorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy	65	56	55	45

mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami rzemieślniczymi c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe poza miastem d) Tereny zabudowy zagrodowej				
Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ***	68	60	55	45

Źródło: Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku

Istotne jest, aby dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku na analizowanym obszarze były zgodne z wymogami zawartymi w rozporządzeniu ministra środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

Promieniowanie elektromagnetyczne

Źródłem promieniowania elektromagnetycznego jest każde urządzenie bądź instalacja, przez które przepływa prąd. Są to m.in. sieci elektroenergetyczne, stacje radiowe i telewizyjne, stacje bazowe i telefonii komórkowej, urządzenia radiowo - nawigacyjne. Źródłami pola wysokiej częstotliwości są sieci telefonii komórkowej i radiolinie, maszty z antenami. Na terenie gminy Gołymin-Ośrodek źródła promieniowania niejonizującego stanowią:

- linie i stacje elektroenergetyczne średniego i niskiego napięcia,
- urządzenia radiokomunikacyjne,
- urządzenia radionawigacyjne i radiolokacyjne,
- stacje transformatorowe,
- stacje bazowe telefonii komórkowej,
- radiostacje amatorskie i stacje CB-radio,
- stacje bazowe łączności radiotelefonicznej,
- urządzenia emitujące pola elektromagnetyczne pracujące w przemyśle,
- urządzenia powszechnego użytku emitujące pola elektromagnetyczne, np. pojedyncze aparaty telefonii komórkowej.

W granicach obszaru objętego projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego występują napowietrzne linie elektroenergetyczne 15kV wzdłuż których występują strefy ochronne.

Z punktu widzenia ochrony środowiska znaczenie mają linie i stacje elektroenergetyczne o napięciu znamionowym 110kV, 220kV, 400kV. Rozkłady pól elektrycznych i magnetycznych występujących w otoczeniu linii są zależne od napięcia znamionowego linii, prądu, jaki przez nie płynie oraz od konstrukcji linii. Bezpośrednio przy przewodach linii elektroenergetycznych WN natężenie pola elektrycznego osiąga poziom tzw. stref ochronnych.

Wymagania odległościowe stosowane dla sieci elektroenergetycznych od obiektów budowlanych, w tym budynków, określają Polskie Normy oraz przepisy techniczno-budowlane. Zgodnie z Rozporządzeniem w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, budynek z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi powinien być wznoszony poza zasięgiem zagrożeń i uciążliwości określonych w przepisach odrębnych. Dla linii elektroenergetycznych wyznaczane są:

- pas zajętości – obejmujący odległość rzutów pionowych skrajnych przewodów fazowych linii napowietrznych albo poziomą odległość rzutów pionowych skrajnych kabli ułożonych w ziemi
- pas służebności – obejmujący powierzchnię wzdłuż linii konieczną dla właściwego korzystania z urządzeń
- pas ochronny – uwzględniający potrzebę zachowania bezpiecznych odstępów izolacyjnych będących pod napięciem przewodów fazowych linii od innych obiektów np. rurociągów, budynków, czy dróg. Pojęcie pasa ochronnego zapewnia też konieczność zapewnienia ograniczenia pola elektromagnetycznego do poziomu dopuszczalnego w przypadku wyższych napięć. Szerokość pasa ochronnego jest ustalana indywidualnie dla linii przy uwzględnieniu wymagań znajdujących się w Polskich Normach oraz danych konstrukcyjnych linii.

Strefa ochronna wokół linii elektroenergetycznych jest obszarem znajdującym się w bezpośrednim sąsiedztwie linii energetycznej, to jest w bezpośrednim sąsiedztwie pasa ochronnego. Wyznaczenie strefy ochronnej w pasie ochronnym podyktowane jest koniecznością ochrony ludzi przed działaniem pola elektrycznego i elektromagnetycznego znajdującego się w bliskości przewodów i urządzeń elektroenergetycznych, ochroną ludzi i mienia przed skutkami awarii linii, takich jak choćby jej zerwanie, jak również niebezpieczeństwami związanymi z pracą innych urządzeń elektrycznych w tej strefie. Szerokość strefy ochronnej zależy przede wszystkim od przesyłanego napięcia i kształtuje się od kilku metrów - dla linii niskich napięć - do kilkudziesięciu metrów dla linii wysokich napięć.

Podstawowym aktem prawnym regulującym zasady ochrony środowiska przed polami elektromagnetycznymi jest ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska – dział VI Ochrona przed polami elektromagnetycznymi. Zgodnie z powyższym ochrona przed polami polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez:

- utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach,
- zmniejszanie poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

Dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku określone są w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, oraz w rozporządzeniu Ministra Klimatu z dnia 17 lutego 2020 r. w sprawie sposobów sprawdzania dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

W roku 2022 w miejscowości Gołymin-Ośrodek został zlokalizowany punkt monitoringu badawczego (W_2022_GW_18). W wyniku przeprowadzonych pomiarów nie stwierdzono przekroczeń wartości dopuszczalnych poziomu emisji pól elektromagnetycznych.

4.2. Zagrożenia środowiska przyrodniczego

Zagrożenia dla środowiska przyrodniczego można skategoryzować jako te pochodzenia naturalnego oraz te pochodzenia antropogenicznego.

W przestrzeni gminy Gołymin-Ośrodek nie występują obszary zagrożone powodzią, których zasięg zostałby określony na podstawie map zagrożenia i ryzyka powodziowego. Tereny znajdujące się w niewielkiej odległości od występujących w gminie rzek i cieków są okresowo narażone na zagrożenie lokalnego podtopienia ze względu na zimowe roztopy lub intensywne opady w okresie wiosenno-letnim.

Jak wynika z danych opublikowanych przez Państwowy Instytut Geologiczny Państwowy Instytut Badawczy w ramach Systemu Osłony Przeciwosuwiskowej dla obszaru gminy Gołymin-Ośrodek nie zostały opracowane mapy osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi. W przestrzeni jednostki nie zidentyfikowano obszarów zagrożonych ruchami masowymi ziemi.

Z danych udostępnianych przez Państwowy Instytut Geologiczny wynika, że na terenie gminy Gołymin-Ośrodek stwierdzono występowanie 3 udokumentowanych złóż kopalin:

- Nasierowo (IB 1983) – surowce ilaste ceramiki budowlanej o powierzchni 87,2ha, z którego eksploatacja złoża została już zaniechana. Rekultywację określono w kierunku rolniczym.
- Osiek-Aleksandrowo (KN 5331) – złożo piasków i żwirów, które zostało skreślone z bilansu zasobów 31.12.1994. Rekultywację określono w kierunku wodnym.
- Osiek-Aleksandrowo I (KN 20254) – wstępnie rozpoznane złożo piasków i żwirów o powierzchni 1,64ha. Rekultywację określono w kierunku wodno-leśno-rolniczym.

Dla złoża Osiek-Aleksandrowo I został ustanowiony obszar i teren górniczy (obszar górniczy o numerze 10-7/15/1622 wyznaczony decyzją nr Z1:WRŚ-GOŚ.6522.6.2023 Starosty ciechanowskiego z dnia 14.02.2024 r.). Z prawa geologicznego i górniczego wynika, że obszarem górniczym jest przestrzeń, w granicach której przedsiębiorca jest uprawniony do wydobywania kopaliny (...) oraz prowadzenia robót górniczych niezbędnych do wykonywania koncesji. Terenem górniczym jest przestrzeń objęta przewidywanymi szkodliwymi wpływami robót górniczych zakładu górniczego. Złożem kopaliny jest naturalne nagromadzenie minerałów, skał oraz innych substancji, których wydobywanie może przynieść korzyść gospodarczą. Robotą górniczą jest wykonywanie, utrzymywanie, zabezpieczanie lub likwidowanie wyrobisk górniczych oraz zwałowanie nadkładu w odkrywkowych zakładach górniczych w związku z działalnością regulowaną ustawą. Zakładem górniczym jest wyodrębniony technicznie i organizacyjnie zespół środków służących bezpośrednio do wykonywania działalności regulowanej ustawą w zakresie wydobywania kopaliny ze złóż, a w podziemnych zakładach górniczych wydobywających węgiel kamienny wraz z pozostałym w związku technologicznym z wydobywaniem kopaliny przygotowaniem wydobytej kopaliny do sprzedaży, podziemnego bezbiornikowego magazynowania substancji, podziemnego składowania odpadów albo podziemnego składowania dwutlenku węgla, w tym wyrobiska górnicze, obiekty budowlane, urządzenia oraz instalacje.

Złożo Osiek-Aleksandrowo I, oraz wyznaczony dla niego obszar i teren górniczy, znajdują się w zasięgu analizowanego projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Plan miejscowy uwzględnia występujące złożo oraz zabezpiecza możliwość jego eksploatacji.

Ochrona złóż kopalin określona jest przez Prawo ochrony środowiska oraz Prawo geologiczne i górnicze. Prawo ochrony środowiska wskazuje, że w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się występowanie złóż kopalin oraz obecne i przyszłe potrzeby eksploatacji tych złóż. Ustawa Prawo geologiczne i górnicze wskazuje, że złoża kopalin podlegają ochronie w procesie planowania i zagospodarowania przestrzennego w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania.

Udokumentowane złożo kopalin Osiek-Aleksandrowo I zostało wprowadzone do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gołymin-Ośrodek na podstawie art. 96 ust. 1 pkt 1, ust. 3 i 8 Prawa geologicznego i górniczego - Zarządzeniem Zastępczym Wojewody Mazowieckiego z dnia 27 maja 2023 r., które to wywołuje takie same skutki prawne jak zmiana studium uchwalona przez radę gminy.

Prowadzona w zasięgu obszaru górniczego działalność wydobywcza wywiera wpływ na środowisko przyrodnicze. Wydobycie prowadzone ze złoża Osiek-Aleksandrowo I odbywa się metodą odkrywkową, systemem ścianowym, bez użycia środków ostrzałowych. Podczas wydobycia prowadzonego metodą odkrywkową wszystkie prace prowadzone są na powierzchni a proces eksploatacji polega na odkrywaniu kolejnych warstw surowa. Prace wydobywcze prowadzone są etapowo:

- w pierwszej kolejności zdejmowany jest nadkład, który stanowi warstwa przykrywającą warstwę złoża,
- w kolejnych etapach ma miejsce właściwa eksploatacja polegająca na zdejmowaniu kolejnych warstw ze złoża.

Wśród konsekwencji środowiskowych powierzchniowej eksploatacji złóż wyróżnia się:

- zmianę ukształtowania powierzchni – zdejmowanie kolejnych warstw skalnych, a także odkładanie materiału skalnego przyczynia się do powstawania nowych form rzeźby terenu: zagłębień (wyrobisk), sztucznych wzniesień (zwałowisk zewnętrznych i wewnętrznych),
- zniszczenie pokrywy glebowej – w obrębie wyrobisk i zwałowisk gleby zostają zdegradowane, co wiąże się z wyłączeniem tych obszarów z użytkowania rolniczego,
- zmianę stosunków wodnych – powierzchniowa eksploatacja stanowi ingerencję w warstwy wodonośne, w konsekwencji może dojść do zmiany głębokości zalegania zwierciadła wód podziemnych,
- zwiększenie emisji pyłów do atmosfery – wydobycie surowca i zwałowanie warstw nadkładowych przy występującym wietrze przyczynia się do pylenia,
- pozbawienie terenu objętego eksploatacją roślinności.

W przypadku wydobycia prowadzonego metodą odkrywkową zamiany środowiska przyrodniczego mają charakter częściowo lub całkowicie odwracalny. Procesem mającym na celu przywrócenie pierwotnej postaci lub wartości użytkowych możliwie bliskich stanowi naturalnemu jest rekultywacja, która ma miejsce po częściowo lub całkowicie zakończonej działalności wydobywczej. Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych definiuje rekultywację jako *nadanie lub przywrócenie gruntom zdegradowanym albo zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg*. W uproszeniu moż-

na stwierdzić, że rekultywacja polega na oddaniu naturze tego, co się jej zabrało. Ze względu na to, że wszystkiego oddać się nie da, należy zminimalizować skutki prowadzonej działalności wydobywczej. Wśród możliwych sposobów skutecznej rekultywacji wyróżnia się:

- zalesienia i zadrzewienia,
- dostosowanie terenu zdegradowanego do działalności rolniczej,
- przekształcenie wyrobiska w zbiornik wodny, który może pełnić funkcje gospodarcze (zbiornik retencyjny, zbiornik wody przemysłowej) lub rekreacyjne,
- dostosowanie obszarów powyrobiskowych do działalności rekreacyjnej i wypoczynkowo-turystycznej (np. budowa stoków i wyciągów narciarskich, tras rowerowych, tworzenie terenów zielonych),
- nadanie obszarowi zrehabilitowanemu funkcji edukacyjnych (np. tworzenie ścieżek dydaktycznych),
- przystosowanie terenu do prowadzenia działalności gospodarczej (np. budowa magazynów, sklepów, parkingów).

Z danych opublikowanych przez Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy wynika, że dla obszaru górniczego Osiek-Aleksandrowo I ustalona została rekultywacja w kierunku wodno-leśno-rolnym.

Z informacji udostępnionych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie wynika, że na terenie gminy Gołymin-Ośrodek nie występują zakłady o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważniejszej awarii przemysłowej, spełniającej kryteria kwalifikacji określone w rozporządzeniu Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym ryzyku lub dużym ryzyku poważnej awarii przemysłowej.

Zagrożenie spowodowania poważnej awarii może wynikać z transportu substancji niebezpiecznych. Dotyczy to np. paliw płynnych, które przewożone są praktycznie po wszystkich drogach, gdzie zlokalizowane są stacje paliw płynnych.

Ponadto zagrożenie mogą stanowić:

- awarie związane z funkcjonowaniem obiektów przemysłowych;
- awarie sieci wodociągowo – kanalizacyjnej;
- możliwość rozprzestrzenienia się przez sieć kanalizacyjną skażeń spowodowanych np. wyciekami substancji ropopochodnych;
- możliwość rozprzestrzenienia się uwolnionych substancji przez cieki;
- wysokie budowle np. kominy oraz instalacje technologiczne i zbiorniki technologiczne w zakładach produkcyjnych, oraz budowle inżynieryjne, w tym mosty, wiadukty i maszty antenowe.

Jak wynika z danych udostępnionych przez Państwowy Instytut Geologiczny źródłami antropresji w gminie Gołymin-Ośrodek są:

- stacja paliw w miejscowości gminnej,
- składowiska odpadów - obojętne zamknięte (Nasierowo-Dziurawieniec, Osiek-Aleksandrowo).

Żadne z ww. źródeł antropopresji nie występuje w zasięgu analizowanego projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

5. Ocena potencjalnych zmian w środowisku w przypadku braku realizacji projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

Zmiany zaproponowane w analizowanym projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie wpłyną na pogorszenie stanu funkcjonowania środowiska przyrodniczego na terenie gminy. Rozpatrywany obszar stanowi użytkowane głównie w sposób rolniczy tereny, nie cechuje się wyraźnymi walorami środowiska przyrodniczego, nie występują tu formy ochrony przyrody.

W przypadku braku realizacji ustaleń wynikających z analizowanego projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru nim objętego będzie obowiązywała dotychczasowa sytuacja planistyczna w postaci:

- 1) zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Gołymin – Ośrodek, (uchwała nr XXVII/78/96 Rady Gminy Gołymin-Ośrodek z dnia 12 grudnia 1996 r.)
- 2) miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Gołymin – Ośrodek, (uchwała nr Rady Gminy w Gołyminie-Ośrodku z dnia 10 grudnia 2003 r.).

Obowiązujące dotychczas plany miejscowe przeznaczały analizowany obszar w zdecydowanej większości pod tereny rolne. Utrzymywanie się w dalszym ciągu tak ustalonego przeznaczenia terenów dla poszczególnych działek stanowiłoby blokadę inwestycyjną gminy. Na przestrzeni wielu lat mieszkańcy składali wnioski w sprawie zmiany obowiązujących planów miejscowych. Gmina, mając świadomość rozproszenia terenów objętych tymi wnioskami, przy uwzględnieniu własnych możliwości finansowych, zdecydowała się na przystąpienie do sporządzenia planu miejscowego obejmującego jedynie tereny, dla których złożone zostały wnioski informujące o potrzebie zmiany przeznaczenia terenu w związku z przewidzianymi ruchami inwestycyjnymi. Gmina Gołymin-Ośrodek jest typową gminą wiejską, borykającą się z problemami demograficznymi i postępującym odpływem mieszkańców do pobliskiego ośrodka miejskiego. Zakładając sytuację, w której nie dochodzi do realizacji analizowanego projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego należy się spodziewać sytuacji, w której właściciele poszczególnych nieruchomości w obliczu braku możliwości inwestowania na obszarze gminy Gołymin-Ośrodek zrealizują te zamierzenia w granicach sąsiednich jednostek samorządowych lub też odstąpią od planów inwestycyjnych, co może wpłynąć na stagnację wielopłaszczyznowego rozwoju gminy.

Z punktu widzenia celów środowiskowych stwierdza się, że w przypadku braku realizacji projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie powinno dojść do wyraźnych zmian w środowisku (ani o charakterze negatywnym, ani o charakterze pozytywnym), gdyż w oparciu o obowiązujący dotychczas plan miejscowy również mogłoby dochodzić do występowania oddziaływań na środowisko przyrodnicze, tylko ich charakter byłby odmienny (np. użytkowanie rolnicze również wywiera wpływ na środowisko przyrodnicze). Tereny objęte analizowanym dokumentem stanowią zbiór pojedynczych działek położonych w różnych częściach gminy. Ich zainwestowanie nie wpłynie na zmianę charakteru poszczególnych miejscowości czy też całej gminy. Wsie, w których występują działki objęte analizowaną pro-

cedurą planistyczną w dalszym ciągu będą stanowiły obszary ekstensywnej zabudowy z przewagą terenów otwartych użytkowanych w sposób rolniczy.

6. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Przewidywane znaczące oddziaływanie na środowisko może być związane z wykorzystywaniem zasobów środowiska przyrodniczego na potrzeby lokalnego rozwoju społeczno-gospodarczego, rozbudowy infrastruktury technicznej czy też komunikacji. Za obszary objęte przewidywanym znaczącym oddziaływaniem na środowisko można uznać tereny przewidziane pod usługi, produkcję przemysłową, składy i magazyny, górnictwo i wydobywanie, tereny przeznaczone na zabudowę mieszkaniową wielorodzinną. Warto podkreślić, że teren wskazany pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną nie przeznaczają nowych obszarów pod ten typ zainwestowania a stanowi jedynie usankcjonowanie istniejącego w przestrzeni gminy zainwestowania.

W zdecydowanie mniejszym stopniu przewiduje się oddziaływanie na środowisko obszarów przeznaczonych na cele związane z powstaniem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowy zagrodowej, zabudowy związanej z rolnictwem oraz na cele związane z poszerzeniem istniejących ciągów komunikacyjnych lub stanowiących rezerwę pod realizację nowych.

Środowisko przyrodnicze podlega nieustannym oddziaływaniom, które mogą mieć różnorodny charakter (m.in. bezpośredni, pośredni, skumulowany, wtórny) i czas trwania (krótko -, średnio -, długookresowy). Zmiany stanu środowiska będą konsekwencją wprowadzenia zainwestowania wskazanego w projekcie planu lub też dopuszczonego w nim użytkowania. Obszary objęte przewidywanym znaczącym oddziaływaniem stanowią obecnie użytki rolne, łąki oraz tereny już częściowo zainwestowane.

W obrębie terenów objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem może dojść do trwałych przemian środowiska polegających m.in. na: utwardzeniu powierzchni ziemi, zmianie ukształtowania powierzchni terenu, przerwaniu ciągłości warstw gruntowych, zmianie stosunków wodnych, ograniczeniu powierzchni infiltracji, wzroście emisji zanieczyszczeń, wzroście uciążliwości akustycznych, zwiększeniu wykorzystywania wód, wzroście ilości wytwarzanych odpadów, postępującym przekształcaniu krajobrazu. Biorąc pod uwagę zdefiniowany w poprzednich rozdziałach stan poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego przewiduje się, iż na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem na środowisko nie dojdzie do znaczących niekorzystnych zmian w środowisku przyrodniczym.

Rozpatrując stopień oddziaływania na środowisko zaproponowanego w projekcie planu przeznaczenia terenu należy mieć na uwadze, że projekt planu nie ingeruje w rejon gminy najcenniejsze pod względem przyrodniczym, a w przypadku terenów posiadających walory przyrodniczo-krajobrazowe w planie dążono do zachowania ich w jak największym stopniu.

7. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów chronionych

Najważniejsze problemy dotyczące środowiska przyrodniczego gminy Gołymin-Ośrodek zostały określone w rozdziale 4 (*Jakość środowiska przyrodniczego i jego zagrożenia*), stanowią one potencjalne zagrożenie dla lokalnych i ponadlokalnych powiązań przyrodniczych. Podkreślić należy, iż w granicach obszaru opracowania nie stwierdzono występowania elementów i zjawisk przyczyniających się do znaczącej degradacji walorów przyrodniczych.

W granicach obszaru objętego projektem planu nie występują powierzchniowe lub punktowe formy ochrony przyrody. Ze względu na brak występowania form ochrony przyrody nie identyfikuje się również problemów związanych z ochroną środowiska, które mogłyby dotyczyć obszarów chronionych. Nie stwierdzono również aby istniejące użytkowanie analizowanego terenu oddziaływało na znajdujące się w gminie obiekty chronione.

Na analizowanym terenie nie stwierdzono występowania wyraźnych problemów związanych z ochroną środowiska. Elementem istotnym z punktu widzenia projektowanego dokumentu są:

- złożone Osiek-Aleksandrowo I i związany z nim teren i obszar górniczy
- występujące w gminie lotnicze urządzenia naziemne i wyznaczone wokół nich powierzchnie ograniczające wysokość zabudowy
- występujący w miejscowości Morawka obszar wpisany do rejestru zabytków
- występujący obiekt znajdujący się w gminnej ewidencji zabytków oraz stanowiska archeologiczne
- linie elektroenergetyczne średniego napięcia 15kV, dla których wyznacza się strefy ochronne.

Wymienione wyżej elementy wpływają na ograniczenia w zabudowie i zagospodarowaniu terenów.

8. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym

Środowisko przyrodnicze podlega bardzo złożonej ochronie, która jest realizowana na podstawie zapisów zawartych w dokumentach ustanowionych na różnorodnych szczeblach. Wraz z wstąpieniem Polski do Unii Europejskiej rozpoczął się proces dostosowania polskiego prawa do przepisów unijnych. Kwestia ochrony środowiska jest jedną z priorytetowych dla Wspólnoty i uwzględniana jest w wielu aktach prawnych, które zawierają dyrektywy, rozporządzenia, decyzje i zalecenia. Celem działań inicjowanych na poziomie europejskim jest m.in. ochrona bioróżnorodności, przeciwdziałanie antropogenicznym przyczynom zmian klimatycznych. Wśród istotnych dyrektyw należy wyróżnić dwie: w sprawie ochrony dzikich ptaków oraz ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory. Ich celem jest ochrona cennych z punktu widzenia wspólnotowego gatunków fauny i flory.

Analizując cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wzięto pod uwagę:

- Ramową konwencję Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu wraz z wprowadzającym limity emisji Protokołem z Kioto. Dokument ten jako jeden z celów wskazuje „(...) badanie, wspieranie, rozwój oraz zwiększanie wykorzystania nowych i odnawialnych źródeł energii, technologii pochłaniania dwutlenku węgla oraz zaawansowanych i innowacyjnych technologii przyjaznych dla środowiska”.
- Konwencję o różnorodności biologicznej. Dokument ten jako jeden z celów wskazuje „ochronę różnorodności biologicznej, zrównoważone użytkowanie jej elementów oraz uczciwy i sprawiedliwy podział korzyści wynikających z wykorzystywania zasobów genetycznych, w tym przez odpowiedni dostęp do zasobów genetycznych i odpowiedni transfer właściwych technologii, z uwzględnieniem wszystkich praw do tych zasobów i technologii, a także odpowiednie finansowanie”.

Z dokumentów obowiązujących na szczeblu wspólnotowym przeanalizowano Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, który wskazuje na następujące cele związane z ochroną środowiska:

- zachowanie, ochrona i poprawa jakości środowiska,
- ochrona zdrowia ludzkiego,
- ostrożne i racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych.

Na szczeblu krajowym przeanalizowano „Krajową Strategię Rozwoju Regionalnego 2030”, której głównym celem jest efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. Dokument ten jako cel szczegółowy wskazuje „zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym”, który może zostać osiągnięty m.in. poprzez:

- wzmocnienie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo,
- wzmocnienie szans rozwojowych obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją,
- rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów.

Aby ochrona zasobów środowiska mogła być prawidłowo realizowana w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uwzględniono wymagania aktualnie obowiązujących ustaw, w tym ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz innych aktów prawnych i przepisów, z których wynikają ograniczenia związane z możliwością zagospodarowania obszarów.

Biorąc pod uwagę powyższe stwierdza się, że projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Gołymin-Ośrodek w granicach administracyjnych gminy Gołymin-Ośrodek nie stoi w sprzeczności z celami ochrony środowiska ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym.

9. Przewidywane skutki wpływu realizacji ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na środowisko przyrodnicze

Gmina Gołymin-Ośrodek cechuje się dobrym stanem środowiska przyrodniczego. Obszary wiejskie charakteryzują się mało dynamicznym rozwojem zabudowy, co ma bezpośredni wpływ na niewielki poziom antropopresji na środowisko przyrodnicze. W przestrzeni gminy Gołymin-Ośrodek dominuje krajobraz otwarty, obszary cenne pod względem przyrodniczym są zachowane od zainwestowania. Powstająca zabudowa stanowi odpowiedź na potrzeby rozwojowe mieszkańców gminy.

Ustalenia zawarte w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego stanowią odpowiedź na zapotrzebowanie inwestycyjne oraz potrzeby rozwojowe gminy. Na skutek realizacji zapisów w nim zawartych, w odniesieniu do lokalnego środowiska przyrodniczego, przewiduje się wystąpienie zmian o różnorodnym charakterze. W celu określenia przewidywanych następstw, jakie przyniesie ze sobą realizacja ustaleń projektu planu, należy się odnosić do istniejącego stanu środowiska, który został określony w niniejszej Prognozie. W przypadku stwierdzenia niekorzystnych oddziaływań projektu planu na pewne elementy środowiska przyrodniczego należy wziąć pod uwagę że często takie sytuacje są konsekwencją dalszej realizacji polityki przestrzennej określonej w obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gołymin-Ośrodek.

Dość ogólny poziom ustaleń projektu planu powoduje, iż określenie charakteru przyszłych oddziaływań na środowisko na etapie niniejszej prognozy może być niepełne i wysoce zgeneralizowane. Uszczegółowienie rodzaju przewidywanych oddziaływań będzie możliwe na etapie uzyskiwania pozwolenia na budowę i przedstawienia projektu zagospodarowania terenu, który będzie już prezentował konkretne rozwiązania technologiczne wraz z parametrami inwestycji.

9.1. Cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

W granicach obszaru opracowania nie występują Obszary Natura 2000. Najbliżej położonymi obszarami Natura 2000 są:

- Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 Dolina Dolnej Narwi PLB140014 (w odległości ok 13km)
- Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej PLH140045 (w odległości ok 26km).

Realizacja ustaleń przewidzianych w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie przyczyni się do utraty spójności czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących zrównoważone trwanie populacji gatunków i siedlisk przyrodniczych, dla których ochrony zaprojektowano lub wyznaczono obszar (nie przewiduje się inwestycji mających negatywne oddziaływanie m.in. na: chronione siedliska i gatunki będące przedmiotem zainteresowania wspólnoty; lokalne warunki ekologiczne; funkcjonujące połączenia i istniejące na danym obszarze ziązki; fragmentację chronionych siedlisk), a także nie wpłynie niekorzystnie na zachowanie lub odtworzenie występowania we właściwym stanie ochrony wszystkich chronionych w ich ramach gatunków i siedlisk przyrodniczych w całym ich naturalnym zasięgu.

Na podstawie dostępnych materiałów, na etapie opracowania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, stwierdza się, że realizacja założeń określonych w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie powinna się przyczynić do wystąpienia

znaczących niekorzystnych oddziaływań, na cele i przedmiot ochrony OSO Dolina Dolnej Narwi, SOO Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej, a także na integralność i spójność tych obszarów.

9.2. Pozostałe formy ochrony przyrody

Obszar objęty miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego znajduje się poza zasięgiem form ochrony przyrody, które występują na terenie gminy Gołymin-Ośrodek.

W gminie objętych ochroną zostało 11 pomników przyrody, żaden z nich nie występuje w granicach obszaru objętego miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego.

Od najbliższych położonych obszarowych form ochrony przyrody rejon tej jest oddalony o ok 4km (Nasielsko-Karniewski Obszar Chronionego Krajobrazu)

Dopuszczony w planie sposób zagospodarowania terenu nie będzie wpływał na naruszenie zakazów obowiązujących na terenie występujących w najbliższej odległości obszarów chronionych. Nie przewiduje się aby dopuszczone w planie zainwestowanie terenu mogło się przyczynić do utraty wartości przyrodniczych pomników przyrody znajdujących się na terenie gminy Gołymin-Ośrodek.

Dla terenu gminy nie została przeprowadzona szczegółowa inwentaryzacja przyrodnicza, na podstawie której można by określić miejsca występowania chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów. W trakcie przeznaczenia poszczególnych terenów dążono do zachowania lokalnych wartości środowiska przyrodniczego oraz racjonalnego wyznaczenia terenów inwestycyjnych.

9.3. Różnorodność biologiczna oraz fauna i flora

Obszar gminy Gołymin-Ośrodek charakteryzuje się umiarkowanie urozmaiconą bioróżnorodnością. Tereny w największym stopniu zróżnicowane pod względem fauny i flory są związane z dolinami rzek, łąkami oraz terenami leśnymi. Na pozostałym obszarze występują gatunki typowe dla otwartych terenów użytkowanych rolniczo oraz towarzyszące terenom zainwestowanym.

Powszechnie wiadomym jest, iż każda działalność człowieka związana z budową i tworzeniem nowych obiektów lub infrastruktury technicznej oddziałuje na środowisko. Nowe obszary zabudowy, projektowane w planie zgodnie z ustaleniami studium, stanowią kontynuację i uzupełnienie istniejącego układu osadniczego oraz rozszerzenie istniejącej funkcji. Stwierdza się, że tereny przeznaczone pod zabudowę w zdecydowanej większości przylegają do istniejących ciągów komunikacyjnych. Plan miejscowy, w rejonach w których istniejące ciągi komunikacyjne posiadały niewystarczającą szerokość do obsługi terenów inwestycyjnych, przewiduje pas terenu pod poszerzenie dróg.

Analizowany projekt planu obejmuje tereny, które dotychczas stanowiły obszary zainwestowane, były terenami otwartymi użytkowymi w sposób rolniczy, w pojedynczych przypadkach planem objęte są tereny użytków leśnych. Planem miejscowym objęty jest również teren powierzchniowej eksploatacji złoża piasków Osiek-Aleksandrowo I. Biorąc pod uwagę powyższe stwierdza się, że tereny leśne zostały w planie w pełni zachowane, w przypadku terenów już zainwestowanych nie doszło do planistycznej zmiany ich funkcjonowania, a tereny użytkowane dotychczas jako rolne zostały jedynie w niewielkim stopniu (w obszarach

przylegających do ciągów komunikacyjnych) przeznaczone pod różnego rodzaju zabudowę, przy zachowaniu ich dotychczasowego sposobu użytkowania w częściach, które nie miały uzasadnionej zmiany sposobu użytkowania.

Można stwierdzić, że teren objęty eksploatacją złoża będzie miał wyraźnie destrukcyjny wpływ na zarówno na występującą w granicach działki faunę jak i florę. Z założenia jest to jednak proces przejściowy, gdyż co najmniej częściowo ma on charakter odwracalny. Zachodzące w trakcie powierzchniowej eksploatacji przekształcenia gruntowo-glebowe mają bezpośredni wpływ na przekształcenie szaty roślinnej (mechaniczne niszczenie w trakcie eksploatacji). Zmianie ulegają też warunki siedliskowe (zmiana warunków wodnych, warunków glebowych). Degradacja flory w obrębie terenu górniczego pociąga za sobą zmiany siedlisk zwierząt, które z powodu m.in. hałasu, zmiany ukształtowania terenu, lub braku pożywienia przenoszą się na inne obszary. Rozpatrując analizowany miejscowy plan stwierdza się, że rejon objęty powierzchniową eksploatacją złóż kruszywa naturalnego Osiek-Aleksandrowo I jest stosunkowo niewielki (2,14ha) – obejmuje jedynie część działki 41/1. Dlatego też negatywnego wpływu na florę i faunę należy się spodziewać tylko w rejonie terenu górniczego. Wraz z przeprowadzaniem rekultywacji niekorzystne oddziaływania na lokalną bioróżnorodność będą niwelowane, po zakończeniu wydobywania przewiduje się, że teren ten stanie się na powrót miejscem bytowania gatunków typowych dla obszarów rolnych, leśnych lub wodnych (zgodnie z przyjętym kierunkiem rekultywacji).

Wskutek realizacji określonych w projekcie planu pozostałych możliwych form zagospodarowania przestrzeni można się spodziewać, iż wraz z rozwojem nowej zabudowy zmniejszeniu ulegnie ogólna powierzchnia biologicznie czynna. Poszerzenie zasięgu terenów zabudowy i zainwestowanie dotychczas wolnego od zabudowy obszaru będzie się wiązało ze zmniejszeniem powierzchni terenów rolnych i możliwym wzrostem zurbanizowania. Analizując dopuszczone na terenach zabudowy zainwestowanie stwierdza się, że możliwość powstania kolejnej zabudowy będzie się wiązała ze zmianą dotychczasowego sposobu użytkowania terenów, które potencjalnie mogłyby stanowić miejsce bytowania lub migracji zwierząt oraz środowisko życia dla gatunków roślin. W związku z tym, iż obszar przewidziany dla nowych inwestycji nie stanowi miejsca szczególnie atrakcyjnego dla rozwoju fauny i flory nie stwierdza się znacząco niekorzystnego oddziaływania na różnorodność biologiczną.

W zakresie oddziaływania na szatę roślinną na obszarach potencjalnej lokalizacji zabudowy może dojść do zniszczenia zbiorowisk roślinnych na terenach przeznaczonych pod ich fundamentowanie, utwardzenie, drogi dojazdowe oraz pozostałe urządzenia infrastrukturalne. Tereny przewidziane dla rozwoju różnorodnych form zainwestowania zostaną z dużym prawdopodobieństwem częściowo lub w całości wygradzone, co będzie stanowiło barierę dla swobodnej migracji zwierząt. Na omawianym obszarze zmiany te dotyczyć będą terenów wykorzystywanych obecnie jako grunty orne lub nieużytkowanych, które nie przedstawiają walorów fitocenotycznych i florystycznych. W celu ograniczenia zjawiska bariery migracyjnej zaleca się zastosowanie ogrodzeń niepełnych, które będą umożliwiały swobodne przemieszczanie się małych zwierząt.

Warto podkreślić, że projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, mając na celu zapewnienie możliwości zrównoważonego rozwoju gminy wiejskiej, wyznacza w swoich granicach tereny w dalszym ciągu stanowiące przestrzeń rolniczą oraz uwzględnia istniejące tereny leśne. Dzięki temu zostają zapewnione warunki do rozwoju występujących tu dotychczas gatunków fauny i flory.

Szczegółowe określenie w projekcie planu minimalnej powierzchni biologicznie czynnej dla poszczególnych terenów ma na celu zapewnienie możliwości funkcjonowania i rozwoju lokalnym gatunkom fauny i flory na obszarach zainwestowanych i dopuszczonych do zainwestowania. Zachowanie powierzchni czynnych biologicznie przyczyni się do zapobieżenia nadmiernemu utwardzeniu terenów inwestycyjnych, co też będzie korzystnie wpływać na infiltrację wód podziemnych i zachowanie lokalnych zasobów biotycznych.

Biorąc pod uwagę powyższe stwierdza się, że realizacja ustaleń zawartych w projekcie planu wpłynie niekorzystnie na bioróżnorodność występującą obecnie na terenach, które są niezainwestowane a analizowany projekt umożliwi wprowadzenie w ich granicach nowych inwestycji. W ich przypadku przekształceniu mogą ulec powierzchnie porośnięte dotychczas roślinami o ograniczonym składzie gatunkowym i ujednoliconym okresie wegetacji. W ich miejsce wprowadzone zostaną znacznie mniejsze powierzchnie, które mogą być porośnięte bardziej trwałymi gatunkami roślin. W kontekście różnorodności biologicznej istotne będzie jednak to, jaka roślinność zostanie wprowadzona na dany teren. Ważne jest, aby charakteryzowała się ona odpowiednim dobozem i zróżnicowaniem gatunkowym oraz gęstością nasadzeń. Tereny, dla których plan miejscowy przewiduje możliwość rozwoju zabudowy, mogą być w dotychczasowy sposób użytkowane niezależnie od ustaleń planu. Dlatego też należy przyjąć, że zmiany w przestrzeni będą miały charakter stopniowy, w niektórych rejonach, mimo planistycznej możliwości realizacji zabudowy, może w ogóle do nich nie dojść.

Analizując obecne zagospodarowanie terenów sąsiadujących z planem, oraz mając na uwadze planowane ich zagospodarowanie wynikające z obowiązujących na terenie gminy dokumentów planistycznych, stwierdza się, że rejonny te będą w dalszym ciągu cechować się dużym stopniem otwartości i występowaniem zróżnicowanej roślinności (tereny rolne, łąki i pastwiska, lasy, zieleń urządzona i ozdobna towarzysząca zabudowie mieszkaniowej, zadrzewienia przydrożne i śródpolne).

Rozwój społeczno-gospodarczy jest procesem korzystnym z punktu widzenia jednostki samorządowej. Stwierdza się, że dla lokalnej bioróżnorodności korzystnym jest skupianie i zagęszczanie zabudowy w centralnych częściach poszczególnych miejscowości i pozostawienie jednocześnie niezainwestowanych towarzyszących im terenów otwartych. Niezmiernie istotne jest dążenie do nie wprowadzania inwestycji niszczących lokalną bioróżnorodność w najcenniejszych pod względem przyrodniczym rejonach gminy, które będą umożliwiały funkcjonowanie oraz przemieszczanie się gatunków fauny i flory.

9.4. Warunki życia ludności

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wyznacza tereny przewidziane pod nowe inwestycje, niekiedy rozszerza zasięg istniejących wydzialeń planistycznych, co jest odpowiedzią na potrzeby właścicieli terenów, samorządu oraz mieszkańców gminy.

Realizacja wielu zapisów zawartych w projekcie planu przyczyni się do poprawy warunków życia mieszkańców i użytkowników lokalnej przestrzeni. Jednocześnie analizowany projekt zawiera ustalenia, których realizacja może powodować powstanie lub wzmożenie pewnych uciążliwości dla ludności.

Zaproponowane w projekcie miejscowego planu przeznaczenie terenów stanowi odpowiedź na zapotrzebowanie inwestycyjne, można się spodziewać, że dojdzie do pojawienia się nowych inwestycji, zgodnych z zapisami planu. Nowe zainwestowanie stanowi potencjalne źródło

dło nowych miejsc pracy i element ożywienia gospodarczego, co może pozytywnie wpłynąć na rozwój okolicznych terenów.

W związku z realizacją nowych inwestycji, niezależnie od ich rodzaju, może dojść do zwiększenia liczby użytkowników dróg publicznych. Wyznaczone w planie tereny inwestycyjne wymagają niekiedy rozbudowy podstawowego układu drogowego – poszerzenia istniejących dróg publicznych. Wraz z modernizacją poszczególnych odcinków poprawie ulegną warunki bezpieczeństwa wszystkich użytkowników ciągów komunikacyjnych.

Wraz ze wzrostem natężenia ruchu pojazdów mechanicznych dojdzie do zwiększenia ilości zanieczyszczeń w powietrzu, co również może mieć niekorzystny wpływ na ludzi przebywających w sąsiedztwie ciągów komunikacyjnych. Innego rodzaju źródłem zanieczyszczeń powietrza, które mogą mieć wpływ na warunki życia ludności, mogą być nowe zakłady produkcyjne, funkcjonujący teren górnictwa i wydobywania oraz nowe tereny zabudowy związanej z rolnictwem. Biorąc jednak pod uwagę ukształtowanie terenu objętego planem miejscowym, rozproszenie w przestrzeni gminy terenów mogących się przyczynić do generowania zanieczyszczeń powietrza oraz otoczenie ich przez otwarte obszary użytkowane rolniczo, stwierdza się, że w granicach gminy występują dobre warunki do przewietrzania. W związku z powyższym uznaje się, że wraz z powstaniem nowego zainwestowania, przy przestrzeganiu przepisów z zakresu ochrony środowiska nie należy się spodziewać powstania wyraźnych uciążliwości związanych z zanieczyszczeniem powietrza.

Jako okresowo występujący dyskomfort dla osób przebywających na terenach sąsiadujących z noworealizowanymi inwestycjami można wskazać prace budowlane związane z realizacją nowych obiektów. Na skutek prowadzonych prac budowlanych należy spodziewać się zwiększonej emisji hałasu, którego źródłem będą pracujące maszyny i urządzenia, a także zwiększonej emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych, generowanych podczas prowadzenia prac ziemnych. Należy jednak przypuszczać, że prace te będą prowadzone etapowo i będą miały charakter krótkotrwały.

Uciążliwości związane z działalnością produkcyjno-usługową, usługową powinny się ograniczać do terenów należących do inwestora. W przypadku działalności wydobywczej jej oddziaływanie musi się zamykać w zasięgu wyznaczonego terenu górniczego. W trakcie wydobywania piasków może dochodzić do okresowego, pojawiającego się w suche i wietrzne dni, zapylenia powietrza. Prowadzonej działalności wydobywczej może towarzyszyć hałas generowany przez pracujące maszyny. Uciążliwości wynikające z prowadzonej działalności wydobywczej mają charakter przejściowy, przewiduje się ich ustąpienie wraz z zakończeniem wydobywania i przeprowadzeniem procesu rekultywacji.

W projekcie planu uwzględniono strefy ochronne od napowietrznych linii elektroenergetycznych 15kV, co może się przyczynić do zwiększenia bezpieczeństwa mieszkańców i użytkowników analizowanego terenu.

Ustalenia zawarte w projekcie planu mają się przyczynić do zapewnienia ochrony i kształtowania lokalnego ładu przestrzennego. Zapisy projektu mają na celu zapobieganie powstawaniu zabudowy dysharmonizującej lokalny krajobraz.

Realizacja pozostałych ustaleń projektu planu nie powinna przyczynić się do pogorszenia warunków życia mieszkańców.

9.5. Wody powierzchniowe i podziemne

W granicach obszaru objętego planem miejscowym występującymi wodami powierzchniowymi są rowy melioracyjne oraz stawy rybne i zbiorniki wodne służące dla potrzeb rolnictwa. W związku z tym, że zgodnie z ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych, grunty pod stawami rybnymi i innymi zbiornikami wodnymi oraz pod urządzeniami melioracji wodnych, które służą dla potrzeb rolnictwa, są gruntami rolnymi, w planie miejscowym odrębne wydzielenie planistyczne dotyczy tych wód powierzchniowych, które występują w bezpośrednim sąsiedztwie terenów innych niż rolne.

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego określono zasady zaopatrzenia w wodę (z sieci wodociągowej lub z indywidualnych ujęć wód) oraz zasady odprowadzania ścieków (docelowo do kanalizacji sanitarnej, dopuszcza się odprowadzanie ich do szczelnych zbiorników bezodpływowych lub do indywidualnych oczyszczalni ścieków) i wód opadowych. Tereny objęte planem miejscowym są wyposażone w sieć wodociągową, w gminie dopiero planowana jest budowa sieci kanalizacji sanitarnej.

Obszar objęty planem miejscowym jest w przeważającej części terenem niezainwestowanym. Wraz z realizacją zabudowy powstaną nowe źródła ścieków bytowych lub przemysłowych. Jak wynika z definicji zawartej w ustawie prawo wodne ściekami przemysłowymi są *ścieki nie będące ściekami bytowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi, powstałe w związku z prowadzoną przez zakład działalnością handlową, przemysłową, składową, transportową lub usługową, a także będące ich mieszaniną ze ściekami innego podmiotu, odprowadzane urządzeniami kanalizacyjnymi tego zakładu*. Wymogi dotyczące ścieków przemysłowych określone są w ustawie prawo wodne, prawo ochrony środowiska oraz ustawie o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. Przestrzeganie przez inwestorów obowiązujących przepisów w zakresie odprowadzania ścieków powoduje, że nie stanowią one zagrożenia dla wód podziemnych.

Pojawienie się na analizowanym terenie nowego zainwestowania będzie się wiązało z uszczelnieniem części gruntu, który zostanie wyłączony z naturalnych procesów infiltracyjnych. Biorąc pod uwagę fakt, iż obszarom przeznaczonym do zainwestowania będą towarzyszyć rozległe tereny niezainwestowane oraz mając na uwadze określone w projekcie planu powierzchniologicznie czynne przewiduje się, iż ewentualne ubytki nie będą znaczące i szybko zostaną wyrównane przez napływ wód z terenów sąsiednich.

Powstanie nowego zainwestowania oraz utwardzenie terenu będzie się wiązało z koniecznością odprowadzania wód opadowych i roztopowych. Na analizowanym terenie nie występuje kanalizacja deszczowa. Wody opadowe mają być zagospodarowane przez poszczególnych inwestorów we własnym zakresie. Te pochodzące z powierzchni utwardzonych na terenach zabudowanych oraz pochodzące z terenów dróg, po ich oczyszczeniu będą mogły być odprowadzane do rowów melioracyjnych.

Aby zminimalizować ryzyko zanieczyszczenia w trakcie prac budowlanych wód gruntowych substancjami ropopochodnymi pochodzącymi ze sprzętu budowlanego i środków transportu zaleca się zorganizowanie zaplecza budowy i miejsca do parkowania sprzętów na terenie utwardzonym, zabezpieczonym warstwą nieprzepuszczalną. Oprócz tego stan sprzętu budowlanego i środków transportu powinien być na bieżąco monitorowany. Pozwoli to na szybkie wykrywanie i eliminację nieszczelności, skutkujących wyciekami substancji ropopochodnych. Zminimalizuje to potencjalne zagrożenie dla środowiska wodnego.

Przewidzianą w planie miejscowym formową zagospodarowania, która może wpływać na lokalne zasoby wodne jest powierzchniowa eksploatacja złoża kruszywa naturalnego (Osiek-

Aleksandrowo I). Przewiduje się, że najbardziej widocznym efektem prowadzonej działalności górniczej jest możliwość powstania zbiornika wodnego w niecce eksploatacyjnej. Wraz z powstaniem zmian w lokalnym ukształtowaniu terenu (zagłębienia wyrobiskowe, wypiętrzania związane ze składowaniem warstwy nadkładu) zmianie ulegnie lokalny charakter spływu powierzchniowego wód opadowych. Pojawienie się zbiornika wodnego może mieć wpływ zarówno na parowanie powierzchniowe, infiltrację oraz zanik wód w jednym obszarze i pojawienie się w innych. Działalność eksploatacyjna prowadzona przy użyciu sprzętu mechanicznego może ze sobą nieść ryzyko zanieczyszczenia wód paliwem i olejami. Dlatego wszelkie czynności wykonywane przez sprzęt ciężki powinny się odbywać w miejscu odpowiednio zabezpieczonym i przy użyciu sprawnych maszyn.

Przewiduje się, że realizacja zagospodarowania terenu dopuszczonego na podstawie planu miejscowego nie spowoduje oddziaływań na GZWP. Realizacja ustaleń planu nie będzie również stanowiła zagrożenia dla osiągnięcia celów Ramowej Dyrektywy Wodnej, nie będzie stanowiła zagrożenia dla osiągnięcia celu środowiskowego dla JCWPP, w których omawiany obszar jest położony.

Nie przewiduje się, aby przy jednoczesnym respektowaniu zasad ochrony zasobów wodnych i ich jakości, obowiązujących przepisów w zakresie odprowadzania ścieków, odprowadzania wód opadowych i roztopowych oraz realizacji zaproponowanych w projekcie planu form zagospodarowania doszło do pogorszenia zasobów wód powierzchniowych i podziemnych ani wyraźnych zmian w stosunkach wodnych.

9.6. Powietrze atmosferyczne

Jako główne źródła zanieczyszczeń powietrza w gminie Gołymin-Ośrodek wskazuje się emisję antropogeniczną pochodzącą z sektora bytowego i działalności rolniczej (emisja powierzchniowa), z działalności przemysłowej (emisja punktowa) oraz z komunikacji (emisja liniowa).

Wraz ze wzrostem zainwestowania w obszarze objętym planem pojawi się nowa zabudowa, która w zakresie zaopatrzenia w ciepło będzie korzystała z indywidualnych źródeł ciepła, z preferencją dla wykorzystania źródeł energii odnawialnej. Przewiduje się, że każdy nowopowstały obiekt, korzystający z indywidualnych tradycyjnych źródeł ciepła będzie się w pewnym stopniu przyczyniał do wzrostu stężenia szkodliwych substancji w powietrzu w okresie grzewczym (dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, pyły), miejscowo może dochodzić do wzrostu stężeń tych zanieczyszczeń. Biorąc pod uwagę ukształtowanie terenu i kierunki wiania wiatru, a także występowanie w gminie rozległych terenów otwartych, nie przewiduje się utrzymywania się znacznych stężeń zanieczyszczeń powietrza w rejonach objętych planem. Dodatkowo należy zwrócić uwagę na obecnie obowiązujące przepisy w zakresie emisyjności budynków, które wpływają na coraz powszechniejsze stosowanie źródeł ciepła, które w zdecydowanie mniejszym stopniu wpływają na zanieczyszczenie powietrza. Współcześnie powstająca zabudowa, ze względu na zastosowane technologie, wymaga też zdecydowanie mniejszych nakładów energii potrzebnej do utrzymania odpowiedniej temperatury wewnątrz budynku w okresie grzewczym.

Realizacja dopuszczonej planem zabudowy z pewnością przyczyni się do zmiany lokalnych warunków aerasanitarnych, jednak w skali gminy nie dojdzie do odczuwalnego pogorszenia jakości powietrza atmosferycznego.

Powstanie zainwestowania na terenach przeznaczonych na cele mieszkaniowe, usługowe i produkcyjno-usługowe przyczyni się do zwiększenia natężenia ruchu pojazdów mechanicznych po istniejących drogach, co może się wiązać z lokalnym i okresowym zwiększeniem stężenia zanieczyszczeń pochodzenia komunikacyjnego. Analizowany obszar cechuje się dobrymi warunkami przewietrzania w związku z czym nie przewiduje się aby wzrost natężenia ruchu pojazdów mechanicznych w związku z nowopowstałą zabudową spowodował znaczny wzrost ilości zanieczyszczeń, przyczyniający się do przekroczenia wartości dopuszczalnych stężeń.

Prowadzenie eksploatacji kruszyw naturalnych ze złoża Osiek-Aleksandrowo I może się wiązać z pojawieniem się lokalnie występującego zapylenia powietrza (w dni suche i wietrzne). Tego rodzaju oddziaływanie może mieć miejsce w czasie zdejmowania nakładu z górnych partii złoża oraz podczas tworzenia zwałowisk.

Na etapie realizacji wszelkich inwestycji budowlanych istnieje prawdopodobieństwo wzrostu emisji zanieczyszczeń do atmosfery z pracującego sprzętu na placu budowy i środków transportu (spaliny, pył zawieszony). Jednak tego typu uciążliwości mają charakter przejściowy i nie przyczyniają się do trwałego pogorszenia jakości powietrza atmosferycznego.

Przewiduje się, że realizacja określonego w projekcie planu sposobu zagospodarowania przyczyni się do pewnej zmiany lokalnych warunków aerosanitarnych, jednak w skali gminy nie dojdzie do odczuwalnego pogorszenia jakości powietrza atmosferycznego. W dalszym ciągu na stan warunków aerosanitarnych wpływ będą miały takie czynniki jak emisja zanieczyszczeń z lokalnych palenisk, szkodliwe substancje pochodzenia komunikacyjnego, zanieczyszczenia pochodzenia przemysłowego oraz zanieczyszczenia pochodzenia rolniczego. Na etapie sporządzenia niniejszej prognozy nie ma podstaw do prognozowania, że w wyniku realizacji ustaleń projektu planu zostaną przekroczone dopuszczalne stężenia zanieczyszczeń w powietrzu określone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu.

9.7. Klimat akustyczny

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wskazuje obszary podlegające ochronie akustycznej.

Projekt planu uwzględnia istniejące ciągi komunikacyjne. Przewiduje również niewielkie modyfikacje zastanego układu komunikacyjnego – w miejscach, gdzie istniejąca szerokość pasa drogowego jest niewystarczająca dla zapewnienia optymalnych warunków poruszania się po drodze zaproponowano wydzielenie pasa terenu przewidzianego pod poszerzenie ciągu komunikacyjnego. Jediną nowo wydzieloną w analizowanym planie drogą jest droga wewnętrzna znajdująca się w miejscowości Osiek-Aleksandrowo.

Należy się spodziewać, że nowo realizowana zabudowa mieszkaniowa, zagrodowa, usługowa, produkcyjno-usługowa oraz prowadzona działalność wydobywcza przyczynią się do zwiększenia ruchu pojazdów mechanicznych w ich otoczeniu, co okresowo może powodować zwiększenie uciążliwości akustycznych wzdłuż dróg przylegających do terenów zainwestowanych.

Hałas związany z eksploatacją kruszyw naturalnych ze złoża Osiek-Aleksandrowo I może być uciążliwy przede wszystkim dla osób pracujących przy maszynach urabiających i ładują-

cych. Emisja hałasu na zewnątrz zakładu wydobywczego może być wytłumiona przez naturalne ekrany akustyczne, takie jak skarpy wyrobisk lub pasy zieleni.

Hałas, który będzie mógł być emitowany przez obiekty lub prowadzoną działalność będzie miał charakter tymczasowy. Ze względu na przepisy mówiące o tym, że uciążliwość obiektu ma się zamykać w granicach działki, do której inwestor posiada tytuł prawny, nie przewiduje się aby hałas generowany na terenach inwestycyjnych mógł się przyczyniać do przekroczenia norm określonych dla terenów podlegających ochronie akustycznej.

Rozpatrując określone w projekcie planu możliwe formy zagospodarowania terenu nie przewiduje się, aby realizacja ustaleń w nim zawartych przyczyniła się do wyraźnego pogorszenia klimatu akustycznego. Stwierdza się, iż w dalszym ciągu będzie dochodzić do zdefiniowanych w niniejszej prognozie, uciążliwości akustycznych (ruch komunikacyjny lokalne zakłady przemysłowe i obiekty usługowe, działalność rolnicza). Podkreślić należy, iż wszelkie prace budowlane będą się wiązały z okresowym występowaniem uciążliwości akustycznych i wibracji związanych ze specjalistycznym sprzętem lub pracami. Ewentualny wzrost poziomu hałasu może się wiązać z ogólnym wzrostem natężenia ruchu komunikacyjnego. Właściwie zaprojektowane i eksploatowane obiekty usługowe lub produkcyjne (np. przy zastosowaniu zieleni izolacyjnej, stosowanie w procesach produkcyjnych i eksploatacyjnych urządzeń o niskim poziomie emisji hałasu, odpowiednie usytuowanie urządzeń uciążliwych akustycznie w możliwie jak największej odległości od terenów podlegających ochronie akustycznej, realizację nasadzeń i zalesień w sąsiedztwie zakładu) nie powinny powodować wyraźnych uciążliwości akustycznych. Zastosowanie zaproponowanych w prognozie rozwiązań może się przyczynić do ograniczenia lub wyeliminowania uciążliwości związanej z emisją hałasu przez nowopowstające obiekty.

9.8. Powierzchnia ziemi

Obszar objęty projektem planu znajduje się poza zasięgiem: obszarów narażonych na osuwanie się mas ziemnych. W granicach planu występuje złożo surowców mineralnych – złożo piasków budowlanych Osiek-Aleksandrowo I wraz z wyznaczonym obszarem i terenem górniczym, w ramach których prowadzona jest eksploatacja.

Powierzchnia ziemi, grunty i gleby na skutek działalności człowieka podlegają przekształceniom oraz częściowej degradacji. Na naturalnie ukształtowaną rzeźbę terenu nakładają się czynniki antropogeniczne: wyrównywanie lub usypywanie terenu pod zabudowę lub elementy związane z infrastrukturą techniczną i komunikacyjną, utwardzenie części terenu, przetrwanie ciągłości warstw glebowych.

Określone w projekcie planu przeznaczenie terenów uwzględnia potrzeby inwestycyjne gminy i właścicieli poszczególnych nieruchomości. W związku z ich realizacją przewiduje się, że największy wpływ na przekształcenie powierzchni terenu będzie mieć prowadzona działalność wydobywcza. W jej wyniku dojdzie do geomechanicznych zmian w ukształtowaniu powierzchni terenu. Wydobywanie kopaliny ze złoża powoduje konieczność przemieszczenia powierzchniowej warstwy nadkładu z jej pierwotnego położenia w inne miejsce. Efektem kontrolowanego przemieszczania warstw powierzchni ziemi jest degradacja powierzchni terenu w związku z utworzeniem odkrywki i związanego z nią zwałowiska lub składowiska. Odkrywkowy sposób prowadzenia eksploatacji kruszyw naturalnych będzie zazwyczaj powodował trwałe zmiany w miejscu prowadzenia eksploatacji na określonym terenie górniczym. Zmiany te dotyczą powstania wyrobisk, które najczęściej zmieniają się w akwenty w miejscu dotych-

czasowych terenów rolnych. Określenie sposobu prowadzenia eksploatacji, zawarte w planie ruchu zakładu górniczego, ma zapewnić stabilność powstałych wyrobisk i składowisk, dzięki czemu zniwelowane zostanie zagrożenie związane z aktywacją ruchów masowych w postaci osuwisk. Bezpieczne ukształtowanie skarp przy zbiornikach powinno zapobiegać niekontrolowanym obrywom. Wraz z prowadzeniem eksploatacji dochodzi do zniszczenia gleb na obszarze objętym odkrywczą działalnością wydobywczą. Ten destrukcyjny proces można uznać za przejściowy, gdyż częściowo ma on charakter odwracalny. Przekształcenia gruntowo-glebowe następują zarówno w wyniku mechanicznego zdjęcia pokrywy glebowej w początkowej fazie eksploatacji (przygotowanie miejsca pod zakład wydobywczy, zaplecze administracyjno-techniczne itp.), jak i w trakcie trwania wydobywania. Zaburzenia gruntowo-glebowe mogą przejawiać się jako: osuszenie terenu, zawodnienie, przekształcenia chemiczne. Warto również podkreślić, że z górnictwem wiąże się powstawanie odpadów, w analizowanym przypadku będą to masy ziemne, a także niebędące ściekami substancje ciekłe powstające w trakcie robót górniczych.

Analizując pozostałe dopuszczone planem miejscowym formy zagospodarowania terenu nie przewiduje się aby w ich wyniku doszło do znaczących przekształceń powierzchni ziemi. Pewne przeobrażenia mogą mieć miejsce na etapie powstawania nowej zabudowy i mogą dotyczyć wykopów, nasypów i wyrównywania powierzchni terenu, uzbrojenia inżynierskiego, utwardzenia. Wszelkie przekształcenia będą najwyraźniej widoczne na terenach dotychczas niezabudowanych. Na etapie prowadzenia robót budowlanych istnieje potencjalne zagrożenie zanieczyszczenia gleby i gruntu poprzez nieprawidłową eksploatację maszyn i urządzeń i związany z tym wyciek substancji ropopochodnych. Realizacja zaplanowanych przedsięwzięć będzie się wiązała ze zmianą użytkowania terenu oraz wytwarzaniem odpadów, w tym odpadów potencjalnie niebezpiecznych (mineralne oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe; opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych, zużyte urządzenia), które powinny być zbierane do szczelnych pojemników i następnie usunięte przez wyspecjalizowane firmy konserwacyjno - kontrolne posiadające stosowne zezwolenia w zakresie zbierania, transportu, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów. Odpady te nie powinny być magazynowane okresowo na terenie inwestycji.

Na obszarach przeznaczonych pod zabudowę, należy się spodziewać powstawania nasypów z gruntu wybranego pod fundamenty nowych obiektów budowlanych oraz z wykopów pod urządzenia podziemnej i naziemnej infrastruktury technicznej. Prace ziemne będą na ogół dotyczyć strefy przypowierzchniowej gruntu, a grunt z wykopów budowlanych będzie prawdopodobnie częściowo wywożony oraz w części będą z niego formowane nasypy na miejscu. W efekcie końcowym tych prac powierzchnia terenu zostanie miejscami nieznacznie podniesiona, bez zasadniczego wpływu na jego ogólną konfigurację.

Każdorazowo przy realizowaniu inwestycji budowlanej trwale związanej z gruntem widoczne będą zmiany w topografii terenu na etapie budowy obiektów i infrastruktury – działania krótkotrwałe związane z realizacją obiektów. Po zakończeniu prac budowlanych zmiany w ukształtowaniu terenu nie będą kontrastowały z przyległymi obszarami.

W analizowanym dokumencie ustalono zasady zagospodarowania oraz parametry i wskaźniki kształtowania nowej zabudowy. Dzięki określonymu minimalnemu udziałowi powierzchni biologicznie czynnej dla terenu możliwym będzie zapobieżenie nadmiernemu utwardzeniu, co niekorzystnie mogłoby wpływać na lokalne warunki infiltracyjne.

Ze wzrostem zainwestowania w analizowanym obszarze wiązać się będzie wytwarzanie większej ilości odpadów. W projekcie planu zostały określone zasady prowadzenia gospodarki odpadami.

9.9. Zasoby naturalne

W granicach obszaru objętego miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego stwierdza się występowanie złoża piasków budowlanych Osiek-Aleksandrowo I (złoża Nr KN 20254). Projekt planu zapewnia dostęp do złoża oraz uwzględnia obecne i przyszłe potrzeby eksploatacji tego złoża. Prowadzona eksploatacja, w zależności od intensywności i okresu jej prowadzenia, może finalnie doprowadzić do wyczerpania się złoża piasków budowlanych. Efektem tego może być skreślenie złoża z bilansu zasobów.

9.10. Krajobraz

W projekcie planu zostały określone zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu oraz zasady kształtowania krajobrazu. W planie miejscowym ustalone zostały ograniczenia dla nowej zabudowy (m.in. wysokość, intensywność zabudowy, geometria dachów, linia zabudowy), które mają na celu zapobieżenie powstawaniu obiektów destrukcyjnie wpływających na istniejący krajobraz i jego walory.

Realizacja inwestycji dopuszczonych w projekcie planu przyczyni się do zmian w lokalnym krajobrazie. W największym stopniu zmiany te będą odczuwalne w przypadku terenów, które dotychczas były niezainwestowane i miały charakter otwarty.

Pojawienie się zabudowy o zróżnicowanym charakterze na terenie, który dotychczas był wolny od zainwestowania przyczyni się do pewnej dysharmonizacji otoczenia. Nowe inwestycje, ze względu na możliwy rozległy zasięg będą wyraźnie zarysowane w lokalnym krajobrazie. Niekorzystny wpływ tego typu zabudowy na otaczający je krajobraz maleje wraz ze wzrostem odległości od realizacji. W celu ograniczenia potencjalnego negatywnego wpływu na otaczający inwestycję krajobraz zaleca się np. stosowanie na wysokich obiektach jednolitych kolorów i rozmiarów elementów konstrukcyjnych.

Prowadzona działalność wydobywcza silnie oddziałuje na krajobraz miejsca, w którym odbywa się eksploatacja. W jej wyniku dochodzi do lokalnych zmian ukształtowania terenu (wyniesienia terenu w postaci zwałowisk, zagłębienia terenowe w niecce eksploatacyjnej). Zmiany te, w zależności od kierunku prowadzonej rekultywacji mogą mieć charakter trwały lub tymczasowy. Można je rozpatrywać jako element wpływający na zwiększenie atrakcyjności nizinnego krajobrazu terenu.

Podsumowując stwierdza się, że zaproponowane w projekcie planu ustalenia dotyczące zwiększenia zasięgu terenów inwestycyjnych oraz umożliwiające realizację różnorodnych typów zabudowy i zagospodarowania są odzwierciedleniem postępującego rozwoju społeczno-gospodarczego gminy Gołymin-Ośrodek. Powstanie zabudowy i prowadzenie działalności w oparciu o te zapisy spowoduje zmianę lokalnego krajobrazu. Są to jednak zmiany nieuniknione, rozwój gminy będzie się wiązał z pewnymi przeobrażeniami w przestrzeni. Zadaniem dokumentów planistycznych jest zapewnienie możliwości zachowania elementów najcenniejszych pod względem przyrodniczym i wskazanie kierunków rozwoju zabudowy, która nie dysharmonizowałaby najbliższego otoczenia.

9.11. Warunki klimatyczne

Przewidziane w projekcie planu zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym potencjalnie mogą się przyczynić do powstania pewnych przeobrażeń w lokalnym mikroklimacie. W obrębie terenów przewidzianych do zainwestowania, w przypadku realizacji zabudowy, może dochodzić do nieznacznego wzrostu temperatur oraz modyfikacji siły i kierunku wiania wiatru.

9.12. Dobra kultury i zabytki

W granicach obszaru objętego projektem planu stwierdzono występowanie obszarów i obiektów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:

- ochronie poprzez wpis do rejestru zabytków podlega zespół folwarczny oraz park (wpis do rejestru zabytków pod numerem A-313 z 30.08.2004) znajdujący się w Morawce,
- dom ujęty w Gminnej Ewidencji Zabytków, znajdujący się w Nowym Kałęczynie,
- stanowiska archeologiczne ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków:
 - AZP 43-64/34
 - AZP 44-63/24
 - AZP 45-65/1
 - AZP 45-65/2
 - AZP 45-65/38.

W granicach obszaru objętego projektem planu nie stwierdzono występowania dóbr kultury współczesnej.

Analizując zapisy planu stwierdza się, że ich realizacja nie wpłynie w sposób negatywny na występujące w gminie dobra kultury i zabytki.

9.13. Dobra materialne

Ustalenia zapisane w projekcie planu umożliwiają zaspokojenie bieżących i przyszłych potrzeb inwestycyjnych właścicieli nieruchomości. Rozwój dóbr materialnych będzie następował w toku budowy kolejnych obiektów mieszkaniowych, usługowych, produkcyjno-usługowych, innych obiektów i urzędzeń oraz prowadzenia działalności dopuszczonych do realizacji zgodnie z ustaleniami planu.

9.14. Syntetyczne zestawienie wpływu realizacji ustaleń projektu planu na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego wraz z określeniem ich charakteru

Analiza specyficznych uwarunkowań lokalnego środowiska przyrodniczego oraz ustaleń zawartych w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pozwala określić przewidywane zmiany, jakie może wprowadzić realizacja jego zapisów na poszczególne

komponenty środowiska przyrodniczego oraz wytypować spośród nich przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko. Plan wyznacza tereny zróżnicowane pod względem funkcjonalnym, które zostały wskazane na obszarze częściowo już zainwestowanym.

Ustalenia zawarte w planie precyzują dopuszczone formy zagospodarowania jednak wciąż mają charakter dość ogólny, ich uszczegółowienie nastąpi na etapie uzyskiwania pozwolenia na budowę lub stosownych zgód na użytkowanie terenu zgodnie z ustaleniami planu. Dlatego też określenie oddziaływań ustaleń projektu planu na środowisko może być niepełne, określające generalne procesy.

W związku z realizacją zapisów zawartych w projekcie planu przewiduje się różnorodny wpływ zachodzących zjawisk na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego. Podstawowym elementem rozróżniającym charakter zachodzących oddziaływań jest ich kierunek wpływu, który może być pozytywny lub negatywny. Przewidywane oddziaływania na środowisko mogą mieć charakter bezpośredni (związany z daną inwestycją czy też będący wyraźnym następstwem podjętych działań) lub pośredni (związany z już istniejącymi okolicznościami lub dodatkowymi przedsięwzięciami, które są ze sobą powiązane). Biorąc pod uwagę okres występowania oddziaływań wyróżnia się chwilowe, stałe, krótkoterminowe i długoterminowe. Największe znaczenie przypisuje się oddziaływaniom o charakterze długoterminowym, gdyż występują one od zakończenia danego działania i trwają wraz z funkcjonowaniem zrealizowanych przedsięwzięć. Znaczna część oddziaływań ma charakter skumulowany - jest wynikiem nałożenia się na siebie różnorodnych czynników, które przyczyniają się do wygenerowania pozytywnego bądź negatywnego wpływu na środowisko przyrodnicze.

Tabela 6. Przewidywane oddziaływania na środowisko będące skutkiem realizacji ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego - podsumowanie

Potencjalny wpływ realizacji ustaleń planu na:	Potencjalny wpływ	Kierunek wpływu	Charakter wpływu	Czas trwania
Różnorodność biologiczna oraz fauna i flora	Ograniczenie możliwości bytowania lub migracji zwierząt	N	S, P	D
	Ograniczenie środowiska życia dla gatunków roślin	N	S, P	D
	Degradacja flory i fauny w zasięgu obszaru górniczego	N	B	Ś, D
	Zachowanie w dotychczasowym użytkowaniu występujących terenów leśnych	P	B, P	D
	Zachowanie rozległych powierzchniowo obszarów otwartych użytkowanych rolniczo	P	B, P	D
	Likwidacja roślinności podczas budowy i realizacji inwestycji	N	P	K, Ś
	Płoszenie zwierząt podczas budowy inwestycji	N	P	K, Ś
Zmniejszenie ogólnej powierzchni biologicznie czynnej	N	P, S	D	
Warunki życia ludności	Wprowadzenie ograniczeń w możliwościach rozwoju zabudowy na terenach stanowiących zagrożenie dla bytowania ludzi	P	B	D
	Zwiększenie powierzchni terenów przewidzianych pod nowe inwestycje	P	P, S	D
	Wprowadzenie zasad kreujących lokalny ład przestrzenny	P	B	D, S
	Powstanie nowych inwestycji generujących uciążliwości akustyczne	N	P, S	S, D
	Okresowy wzrost uciążliwości akustycznych i pylenia związanych z pracami budowlanymi i eksploatacją złoża piasków	N	P, W	K, C

	Powstanie nowych inwestycji generujących wzrost zanieczyszczenia powietrza	N	P, S	S, D
	Wprowadzenie możliwości realizacji inwestycji wpływających pozytywnie na rozwój społeczno-gospodarczy gminy	P	P, S	D
Wody powierzchniowe	Wzrost poboru wody i wytwarzania ścieków	N	B	D, S
	Możliwe powstanie zbiornika wodnego w niecce eksploatacyjnej	-	S	D
	Ograniczenie infiltracji i wzrost intensywności spływu powierzchniowego na terenach utwardzonych	N	P	D
Wody podziemne	Wzrost uszczelnienia powierzchni terenu i związane z tym ograniczenie poziomu infiltracji	N	P, S	Ś
	Zwiększony pobór wód podziemnych	N	P, S	D
	Zachowanie wolnymi od zabudowy i zainwestowania rozległych terenów rolnych oraz występujących terenów leśnych	P	B	D
Powietrze atmosferyczne	Ewentualny wzrost stężeń zanieczyszczeń w powietrzu w skutek powstawania nowej zabudowy ogrzewanej ze źródeł indywidualnych	N	P	D
	Wzrost pylenia w trakcie realizacji inwestycji	N	P, S	K, C
	Ewentualny wzrost ilości zanieczyszczeń pochodzenia komunikacyjnego na skutek zwiększonego zainwestowania obszaru	N	P, S	D
Klimat akustyczny	Emisja hałasu w trakcie realizacji wszelkich inwestycji	N	P, S	Ś, C
	Ewentualne pogorszenie warunków akustycznych na skutek wzrostu poziomu zainwestowania obszaru połączonego ze zwiększeniem natężenia ruchu kołowego i rozbudową podstawowego układu komunikacyjnego	N	W, S	D
	Możliwość pojawienia się uciążliwości akustycznych na skutek realizacji zabudowy usługowej i produkcyjno-usługowej oraz prowadzenia działalności wydobywczej.	N	W, S	D
Powierzchnia ziemi	Degradacja pokrywy glebowo - roślinnej w trakcie realizacji inwestycji	N	W	K, S
	Powstanie geomechanicznych zmian w ukształtowaniu powierzchni terenu na skutek prowadzonej powierzchniowej eksploatacji złóż kruszywa naturalnego	N	P	S, D
	Powstawanie lokalnych utwardzeń i przekształceń powierzchni terenu	N	P	D, S
	Wzrost ilości wytwarzanych odpadów	N	S	D
Zasoby naturalne	Zapewnienie dostępu do złoża oraz uwzględnienie obecnych i przyszłych potrzeb jego eksploatacji	P	P	S
Klimat	Lokalne przeobrażenia mikroklimatu związane z powstaniem nowej zabudowy i zainwestowania	N	P, W	Ś
Krajobraz	Budowa inwestycji wpłynie na zmianę lokalnego krajobrazu	N	P, S	D
	Działalność eksploatacyjna prowadzi do zmian w lokalnym ukształtowaniu terenu	-	P	D, S
	Określenie zasad kształtowania nowej zabudowy - zapobieganie powstawaniu dysharmonizujących lokalny krajobraz obiektów	P	W	D
Zabytki	Uwzględniono występowanie obszarów i obiektów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami	P	P	D
Dobra materialne	Rozwój dóbr materialnych wraz z powstawaniem nowej zabudowy	P	S	D

Oznaczenia:

Kierunek wpływu: P - pozytywny; N - negatywny

Charakter wpływu: B - bezpośredni; P - pośredni; W - wtórny; S - skumulowany

Czas trwania: K - krótkoterminowe; Ś - średnioterminowe; D - długoterminowe; S - stałe; C - chwilowe

Źródło: Opracowanie własne

W powyższym zestawieniu tabelarycznym przedstawiono różnego rodzaju przewidywane oddziaływania na środowisko projektu planu, w tym również te o charakterze skumulowanym. Występowanie oddziaływań skumulowanych będzie głównie związane z lokalizacją poszczególnych przedsięwzięć, kumulacja może wystąpić przede wszystkim w przypadku prowadzenia podobnych przedsięwzięć w tym samym czasie i na tym samym terenie. Część z nich można wyeliminować lub ograniczyć stosując odpowiedni dobór terminów prac oraz nowoczesne, prośrodowiskowe technologie prowadzenia tych prac.

Przewiduje się, że na terenie objętym projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego potencjalnie może dojść do skumulowanych relacji następujących oddziaływań:

- wzrost uciążliwości akustycznej w wyniku powstania nowej zabudowy usługowej i produkcyjno-usługowej oraz prowadzonej działalności wydobywczej. Tego rodzaju uciążliwości, nawet jeśli wystąpią, mogą być ograniczane poprzez np.: obsadzanie terenów zielenią izolacyjną (która daje efekt psychologiczny), zastosowanie urządzeń o niskim poziomie emisji hałasu, odpowiednie usytuowanie urządzeń uciążliwych akustycznie w możliwie jak największej odległości od terenów podlegających ochronie akustycznej;
- przekształcenie dotychczasowego krajobrazu w wyniku pojawienia się zainwestowania terenów, które użytkowane są obecnie jako grunty rolne. Szacuje się, iż oddziaływanie planowanych inwestycji na lokalny krajobraz może być okresowe. Po likwidacji danego rodzaju zainwestowania może nastąpić powrót do krajobrazu zbliżonego do obecnego;
- zmniejszenie ogólnej powierzchni biologicznie czynnej w wyniku utwardzenia terenów przeznaczonych do zainwestowania i związane z tym ograniczenie poziomu infiltracji;
- ograniczenie przestrzeni bytowania i migracji niektórych gatunków roślin i zwierząt w wyniku pojawienia się zainwestowania na terenach użytkowanych obecnie jako grunty rolne;
- wzrost tzw. niskiej emisji w wyniku pojawienia się zwiększonego ruchu pojazdów mechanicznych emitujących zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego. Biorąc jednak pod uwagę coraz powszechniejsze wprowadzanie do przemysłu motoryzacyjnego wielu proekologicznych rozwiązań nie przewiduje się, aby w wyniku realizacji określonych w projekcie planu form zagospodarowania doszło do drastycznego pogorszenia jakości powietrza atmosferycznego;
- wzrost tzw. emisji punktowej w wyniku pojawienia się zainwestowania zaopatrywanego w ciepło ze źródeł indywidualnych. Biorąc jednak pod uwagę tendencje do wykorzystywania niskoemisyjnych źródeł energii oraz coraz powszechniejsze wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii nie przewiduje się aby wraz z pojawieniem się nowego zainwestowania doszło do drastycznego pogorszenia jakości powietrza atmosferycznego.

W ramach niniejszej prognozy trudno jest jednoznacznie wskazać zasięg skumulowanych oddziaływań, ponieważ na obecnym etapie brak jest wielu istotnych danych na temat rzeczywistego "kształtu" planowanych przedsięwzięć.

10. Propozycja rozwiązań alternatywnych w stosunku do tych, zawartych w projekcie planu

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zakłada wzrost intensywności zainwestowania przedmiotowego obszaru. Tak przewidziane zmiany w lokalnej strukturze przestrzennej stanowią kontynuację polityki planistycznej określonej w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gołymin-Ośrodek. O zapotrzebowaniu na dokonanie planistycznych zmian przeznaczenia terenu świadczą potrzeby zgłaszane przez właścicieli poszczególnych nieruchomości.

W celu zapewnienia zrównoważonego rozwoju obszaru konieczne wydaje się świadome i racjonalne wyznaczenie terenów najkorzystniejszych dla rozwoju poszczególnych funkcji. Przy opracowywaniu projektu planu wzięto pod uwagę specyficzne lokalne uwarunkowania, wymogi w zakresie ochrony środowiska i przyrody a także przeanalizowano możliwe do wystąpienia niekorzystne oddziaływania na środowisko przyrodnicze. W toku prac projektowych przeanalizowane zostały różne warianty rozwiązań przestrzennych, które między sobą nie różniły się w zasadniczy sposób pod względem oddziaływania na środowisko. Ostatecznie wybrano rozwiązanie, które w największym stopniu jest zgodne z zapisami zawartymi w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gołymin-Ośrodek. Przyjęte rozwiązania uznano za nieprzyczyniające się do wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na cele i przedmiot ochrony oraz integralność i spójność obszarów Natura 2000. W związku z powyższym nie wskazuje się na rozwiązania alternatywne w stosunku do kierunków i form zagospodarowania przestrzennego zaproponowanych w projekcie planu.

W trakcie opracowania projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz prognozy oddziaływania na środowisko nie napotkano na utrudnienia wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

11. Propozycja rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych zjawisk oddziałujących na środowisko, w tym na obszary Natura 2000, wynikających z realizacji ustaleń projektu planu

Na podstawie analizy ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego stwierdzono, iż w wyniku realizacji tak zdefiniowanych zasad zagospodarowania może dojść do wywierania pewnych presji na środowisko przyrodnicze. Skala tych oddziaływań jest trudna do określenia na etapie niniejszej prognozy. W związku z tym niezbędne jest zaproponowanie pewnych rozwiązań, które będą zapewniały ograniczenie negatywnych oddziaływań, zarówno na etapie realizacji poszczególnych inwestycji jak też i późniejszego użytkowania terenu. W projekcie planu określono szereg ustaleń mających na celu zminimalizowanie ewentualnych niekorzystnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze. Rozwiązania te zostały zdefiniowane we wcześniejszych punktach prognozy. Pozostałe propozycje zostaną przedstawione w niniejszym rozdziale.

Rozpatrując możliwe do pojawienia się negatywne zjawiska oddziałujące na środowisko należy przedstawić propozycję środków łagodzących niekorzystny ich wpływ na zmiany istotne dla ludzi, elementów środowiska przyrodniczego oraz obszarów Natura 2000.

W wyniku realizacji ustaleń zawartych w projekcie planu negatywny wpływ na ludzi nie będzie istotny. Przedstawione poniżej propozycje dodatkowych działań mają na celu zminimalizowanie ewentualnych uciążliwości, które mogłyby być odczuwane przez użytkowników i mieszkańców gminy:

- stosowanie w trakcie prac budowlanych urządzeń o niskim poziomie emisji hałasu oraz zanieczyszczeń;
- tworzenie pasów zieleni izolacyjnej wzdłuż inwestycji związanych z zabudową usługową i produkcyjno-usługową oraz działalnością eksploatacyjną, z zastosowaniem gatunków zimozielonych;
- w celu wizualnego ograniczenia zmian w lokalnym krajobrazie zaleca się powszechne stosowanie zieleni wysokiej na terenach przewidzianych pod inwestycje;
- nowopowstałe obiekty budowlane powinny być zrealizowane w formie zapewniającej estetyczne odczucia użytkownikom przestrzeni.

Propozycje dodatkowych działań służących niwelowaniu negatywnego wpływu realizacji niektórych zapisów projektu planu w stosunku do zmian odnoszących się do środowiska przyrodniczego:

- stosowanie w trakcie prac budowlanych urządzeń o niskim poziomie emisji hałasu oraz zanieczyszczeń;
- realizacja zamierzeń inwestycyjnych powinna być poprzedzona dokładnym rozpoznaniem wartości przyrodniczych terenu w celu wyeliminowania możliwości trwałego zniszczenia powiązań biocenotycznych;
- ubytek powierzchni biologicznie czynnej powinien być równoważony wprowadzaniem terenów zielonych w możliwie jak najkrótszym okresie po zakończeniu prac budowlanych;
- przy realizacji nowych nasadzeń powinny być wykorzystywane rodzime gatunki roślin,
- po zakończonej działalności wydobywczej niezbędne jest podjęcie działań rekultywujących teren i przywrócenie go środowisku w jak największym stopniu.

W niniejszej prognozie oddziaływania na środowisko stwierdzono, iż w wyniku realizacji założeń projektu planu nie powinno wystąpić znaczące niekorzystne oddziaływanie na cele i przedmiot ochrony najbliższej położonych obszarów Natura 2000, a także na integralność i spójność tych obszarów

Na etapie oceny projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie wskazuje się prac kompensacyjnych. Uznaje się, że zastosowanie się do zapisów zawartych w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz zawartych w prognozie propozycji środków łagodzących niekorzystny wpływ skutków ustaleń planu na środowisko zapewni niezachwiane funkcjonowanie poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego, w tym ludzi oraz obszarów Natura 2000. Niemniej jednak zwraca się uwagę na zasadność przeanalizowania i ewentualnego określenia działań kompensacyjnych na

etapie projektowania przedsięwzięcia, w przypadku sporządzania raportu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. W przypadku prowadzonej działalności wydobywczej uznaje się, że działania kompensacyjne będą miały miejsce na etapie prowadzenia rekultywacji.

12. Propozycja metod analizy skutków realizacji ustaleń planu oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Ustawa z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko wprowadza wymóg realizowania przez organ opracowujący monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko.

Obowiązujące przepisy nie regulują metod analizy skutków realizacji postanowień przyjętych w planie miejscowym ani częstotliwości ich przeprowadzania. Punktem wyjścia do tych analiz może być, opracowana na podstawie art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ocena aktualności ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Dokonywana jest ona przez wójta przynajmniej raz w czasie trwania kadencji rady. Analiza ta dotyczy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, określa, jakie inwestycje zostały dotychczas zrealizowane. Jej wyniki mogą stanowić punkt początkowej analizy skutków realizacji ustaleń planu na środowisko przyrodnicze.

Oceną aktualnego stanu poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego zajmuje się monitoring zapisany w odrębnych aktach prawnych. Częstotliwość i zakres działań monitorujących jest zależna od rodzaju inwestycji, jakie będą zlokalizowane na analizowanym obszarze. W celu określenia skutków realizacji ustaleń zawartych w projekcie planu na środowisko można odnosić się do wyników monitoringu prowadzonego przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Zestawienia te umożliwiają przeprowadzenie analiz porównujących jakość środowiska przyrodniczego w okresach przed i po uchwaleniu planu. W ramach tego monitoringu ocenie mogą podlegać takie elementy jak:

- jakość powietrza atmosferycznego,
- jakość wód powierzchniowych i podziemnych,
- jakość klimatu akustycznego,
- promieniowanie elektromagnetyczne,
- gospodarka odpadami.

Jakość analizy i oceny stanu poszczególnych komponentów środowiska jest zależna od tego, czy zgromadzone materiały odnoszą się bezpośrednio do obszaru opracowania. Najkorzystniejsza sytuacja występowałaby wtedy, gdyby na terenie gminy, lub w jej bliskim sąsiedztwie, zlokalizowane były punkty pomiarowe, umożliwiające pozyskanie danych o stanie poszczególnych komponentów lokalnego środowiska przyrodniczego.

Rozważając dostępne możliwości pozyskiwania danych o stanie środowiska przyrodniczego stwierdza się, iż najkorzystniejszą metodą analizy skutków realizacji postanowień miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w zakresie oddziaływania na środowisko, będzie szczegółowa analiza porównawcza, wspierana metodami statystycznymi i inwentaryzacyjnymi, wykonywana na podstawie wyników regularnego monitoringu środowiska przyrodniczego. Zbieranie informacji pochodzących z państwowego monitoringu środowiska po-

winno się odbywać w systemie rocznym. W ramach monitoringu mogą być również uwzględniane wyniki badań i analiz środowiskowych, odnoszących się do przedmiotowego terenu, wykonywane w ramach indywidualnych zamówień. Wójt powinien występować do odpowiednich organów o przedłożenie otrzymywanych przez te instytucje wyników monitoringu na podstawie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach a także innych decyzji inwestycyjnych.

Uznaje się, iż elementem mogącym korzystnie wpływać na jakość przeprowadzanych analiz skutków realizacji postanowień projektu planu jest System Informacji Przestrzennej, dzięki któremu możliwe jest tworzenie różnorodnych baz danych o gminie i przeprowadzanie analiz przestrzennych. Za pomocą tego systemu może być prowadzony monitoring m.in. takich zjawisk jak:

- zmiany w strukturze użytkowania gruntów (powierzchnia terenów zainwestowanych, poziom lesistości),
- zmiany w wyposażeniu infrastrukturalnym,
- zmiany w zagospodarowaniu w obrębie obszarów chronionych,
- zmiany w zagospodarowaniu na obszarach o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych oraz w ich najbliższym otoczeniu.

Aktualizacja danych znajdujących się w Systemie Informacji Przestrzennej powinna się odbywać w systemie corocznym, dzięki czemu możliwym będzie sprawne reagowanie na ewentualne pojawienie się niekorzystnych zjawisk.

Częstotliwość przeprowadzanych zbiorczych analiz skutków realizacji postanowień projektu planu powinna obejmować okres pięcioletni, czyli raz w czasie trwania kadencji rady gminy. Corocznie jednak powinny być zbierane informacje o stanie środowiska przyrodniczego oraz zachodzących w nim przeobrażeniach. Zalecane jest, aby w sposób szczególny monitorowane były takie procesy jak zmiana jakości poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego, zmiana wyposażenia infrastrukturalnego oraz przeobrażenia o charakterze społeczno - gospodarczym.

13. Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Gmina Gołymin-Ośrodek nie sąsiaduje bezpośrednio z terytorium państw ościennych, odległość od najbliższej granicy państwa wynosi ok. 160km. Analiza ustaleń zawartych w projekcie planu pozwala jednoznacznie stwierdzić, iż nie wskazują one na jakiegokolwiek transgraniczne oddziaływanie.

14. Streszczenie

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko sporządzona na potrzeby projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Gołymin-Ośrodek w granicach administracyjnych gminy Gołymin-Ośrodek. Projekt ten został opracowany na podstawie Uchwały Rady Gminy Gołymin-Ośrodek nr LX/368/2023 Ośrodek z dnia 23 listopada 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Miejscowego Planu

Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Gołymín-Ośródek w granicach administracyjnych gminy Gołymín-Ośródek.

Zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w prognozie został uzgodniony z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Warszawie oraz z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Ciechanowie. Prognoza oddziaływania na środowisko jest dokumentem sporządzanym obowiązkowo dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, obowiązek ten wynika z ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz z ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Zadaniem prognozy jest określenie, czy realizacja ustaleń projektu planu będzie wywierać istotny wpływ na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego, na obszary Natura 2000 i inne formy ochrony przyrody oraz czy zawarte w projekcie planu zapisy będą w wystarczającym stopniu przyczyniać się do kompensacji ewentualnych negatywnych oddziaływań. W celu przeprowadzenia tych analiz dokonano rozpoznania stanu środowiska, rozpatrzenia ustaleń zawartych w projekcie planu i ich powiązań z innymi dokumentami oraz określono zagrożenia, które mogą się pojawić w wyniku realizacji tak zdefiniowanych przeznaczeń terenów.

Obszar objęty analizowanym projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmuje 105 działek ewidencyjnych, znajdujących się w 23 obrębach ewidencyjnych, o łącznej powierzchni 266,3 ha. Na rozpatrywanym obszarze zdecydowanie przeważają użytki rolne, które zajmują 98% powierzchni terenu objętego planem. Dominują wśród nich grunty orne (79,7% użytków rolnych), pastwiska oraz łąki obejmują niemal 12% powierzchni terenu objętego planem. Grunty rolne zabudowane stanowią 3,6% rozpatrywanego obszaru, lasy obejmują zaledwie 0,93% jego powierzchni. Tereny zabudowane i zurbanizowane występują na obszarze stanowiącym 1,22% analizowanego terenu. Spośród wszystkich ww. działek na 46 znajdują się zabudowania.

Analizując zabudowę mieszkaniową widoczna jest przewaga budynków mieszkalnych jednorodzinnych wolnostojących (27,6% wszystkich budynków). Budynek mieszkalny wielorodzinny zinventaryzowano jedynie w miejscowości Gogole Wielkie.

Występująca na analizowanym terenie zabudowa o funkcji mieszkaniowej zlokalizowana jest głównie wzdłuż dróg, często ma charakter rozproszony, co jest bezpośrednio związane z występowaniem budynków na dużych działkach wraz ze współistnieniem na nich upraw.

Analizując zabudowę o funkcji usługowej stwierdza się, że na rozpatrywanym terenie występują 2 sklepy w miejscowości Wróblewko, w tym jeden funkcjonuje jako wyodrębniony lokal w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej. Usługami o charakterze publicznym są: ochotnicza straż pożarna w Nasierowie Górnym, siedziba koła gospodyń wiejskich w Garnowie Dużym, świetlica wiejska w Pajewie Wielkim, świetlica wiejska w Gogolach Wielkich.

Zabudowa o funkcji produkcyjnej oraz produkcyjno-usługowej występuje w miejscowościach: Osiek-Aleksandrowo, Nasierowo Górne, Gogole Wielkie.

Obszary podlegające opracowaniu przylegają do dróg różnych kategorii: droga krajowa, droga wojewódzka, drogi powiatowe, drogi gminne, drogi wewnętrzne.

W granicach obszaru objętego przystąpieniem do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego stwierdzono występowanie:

1. obszarów i obiektów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:

- a. wpisany do rejestru zabytków zespół folwarczny oraz park w Morawce (wpis do rejestru zabytków pod numerem A-313 z 30.08.2004),
 - b. dom ujęty w Gminnej Ewidencji Zabytków znajdujący się w Kałużynie,
 - c. stanowiska archeologiczne ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków:
 - AZP 43-64/34 (obręb Wróblewko),
 - AZP 44-63/24 (obręb Nasierowo Górne),
 - AZP 45-65/1 (obręb Osiek-Aleksandrowo),
 - AZP 45-65/2 (obręb Osiek-Aleksandrowo),
 - AZP 45-65/38 (obręb Osiek Górny);
2. obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy prawo geologiczne i górnicze:
 - a. udokumentowane złoża piasków i żwirów Osiek-Aleksandrowo I,
 - b. obszar górniczy Osiek-Aleksandrowo I,
 - c. teren górniczy Osiek-Aleksandrowo I;
 3. obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy prawo lotnicze – powierzchnie ograniczające wysokość zabudowy (BRA) wokół lotniczych urządzeń naziemnych (LUN) o nr rej. A/20/2020 oraz A/26/2019;
 4. obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych:
 - a. grunty rolne stanowiące użytki rolne klas I-III,
 - b. grunty leśne;
 5. obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy prawo wodne - Główne Zbiorniki Wód Podziemnych o numerach 215 (Subniecka warszawska), 2151 (Subniecka warszawska-część centralna);
 6. stref ochronnych od napowietrznych linii elektroenergetycznych 15kV.

Projekt planu umożliwi rozwój zabudowy o charakterze mieszkaniowym jednorodzinny, mieszkaniowo-usługowym, adaptację istniejącej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, zabudowy zagrodowej, usługowej (w tym usług o charakterze publicznym), produkcyjnej. W projekcie planu zachowane zostały przewidziane w studium tereny otwarte: rolne, leśne oraz wody powierzchniowe śródlądowe. Projekt umożliwi rozwój komunikacji oraz systemów infrastruktury technicznej. Wskazane zostały obszary występowania złóż surowców i terenów górniczych (złoża piasków budowlanych Osiek-Aleksandrowo I).

W zasięgu obszaru objętego projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie występują obszary i obiekty podlegające ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody.

Ustalenia zawarte w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego stanowią odpowiedź na zapotrzebowanie inwestycyjne oraz potrzeby rozwojowe gminy. Na skutek realizacji zapisów w nim zawartych, w odniesieniu do lokalnego środowiska przyrodniczego, przewiduje się wystąpienie zmian zarówno o charakterze pozytywnym jak i negatywnym. Prognozowane niekorzystne zmiany będą wynikać przede wszystkim ze wzrostu zainwestowania na przedmiotowym obszarze, które stanowi odpowiedź na potrzeby użytkowników nieruchomości. Jako możliwe negatywne skutki realizacji ustaleń planu wyróżnia się:

zwiększenie powierzchni terenów przeznaczonych pod zabudowę kosztem terenów otwartych; zmniejszenie ogólnej powierzchni biologicznie czynnej; powstanie zmian w lokalnym krajobrazie; powstanie inwestycji generujących uciążliwości akustyczne, zwiększoną emisję pyłów; zwiększony pobór wody; ograniczenie infiltracji i wzrost intensywności spływu powierzchniowego na terenach utwardzonych, degradację pokrywy glebowo-roślinnej w trakcie realizacji inwestycji; wzrost ilości wytwarzanych odpadów, zmiany w lokalnym klimacie.

W niniejszym opracowaniu zwrócono uwagę, iż w projekcie planu znajduje się szereg ustaleń mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych zjawisk oddziałujących na środowisko. W prognozie zaproponowano dodatkowe działania, które miałyby na celu minimalizowanie ewentualnych uciążliwości, jakie mogłyby zaistnieć w odniesieniu do użytkowników przedmiotowego obszaru oraz środowiska przyrodniczego. Dotyczą one głównie szeroko rozumianej poprawy klimatu akustycznego oraz działań przyczyniających się do zachowania powiązań biocenotycznych.

W związku z tym, iż nie stwierdzono znaczącego oddziaływania na cele, przedmiot ochrony, oraz integralność obszaru Natura 2000 w prognozie nie wskazano propozycji rozwiązań kompensacyjnych.

Podsumowując przedstawione analizy stwierdza się, iż projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego można uznać za poprawny. Zawarto w nim szereg ustaleń, których respektowanie połączone ze spełnianiem wymagań wynikających z przepisów odrębnych, dotyczących ochrony środowiska przyrodniczego, powinno uchronić lokalne środowisko przyrodnicze przed nadmierną degradacją lokalnych ekosystemów.

OŚWIADCZENIE AUTORA PROGNOZY

Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. f oraz art. 74a ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, jako autor prognozy oddziaływania na środowisko sporządzonej na potrzeby miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Gołymin-Ośrodek w granicach administracyjnych Gminy Gołymin-Ośrodek oświadczam, iż spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2 pkt 2 ww. ustawy - ukończyłam, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym i nauce, studia drugiego stopnia, i posiadam co najmniej 3-letnie doświadczenie w pracach w zespołach autorów przygotowujących prognozy oddziaływania na środowisko oraz byłam co najmniej pięciokrotnie członkiem zespołów autorów przygotowujących prognozy oddziaływania na środowisko.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Gołymin-Ośrodek, październiki 2024

Dorota Sineki